

EUROJUST

2015. gada pārskats

Criminal justice across borders

Eurojust supports national authorities in the efficient coordination of investigations and prosecutions of serious and organised cross-border crime

© Eirojusts, 2016

Šī publikācija ir par laika periodu no 2015. gada 1. janvāra līdz 2015. gada 31. decembrim

Kataloga numurs: QP-AA-16-001-LV-N

ISBN: 978-92-9490-061-6

ISSN: 2443-6550

DOI: 10.2812/30998

Uzziņām:

Tālrunis: + 31 70 412 5000

E-pasts: info@eurojust.europa.eu

Tīmekļa vietne: www.eurojust.europa.eu

2015. gada pārskats

Eiropas tiesībsargāšanas biroja 2015. gada pārskats ir tulkots latviski no oriģināla angļu valodā.
Neskaidrību gadījumā, lūdzu skatīt tekstu angļu valodā.

Saturs

Priekšvārds.....	7
Kopsavilkums	9
Īsumā par Eirojustu	13

1. Eirojusta instrumenti

1.1 Eirojusta koordinācijas sanāksmes	15
1.2 Eirojusta koordinācijas centri	16
1.3 Eirojusta lietu pārvaldības sistēma	17
1.4 Eirojusts un JIT	18
Hronika: gada notikumi	24

2. Eirojusta darbs ar krimināllietām

2.1 Eirojusta darbs ar krimināllietām prioritārajās noziedzības apkarošanas jomās	27
2.1.1 Terorisms.....	28
2.1.2 Kibernetiskā noziedzība.....	32
2.1.3 Nelegālo imigrantu pārvadāšana	34
2.1.4 Cilvēku tirdzniecība	35
2.1.5 Krāpniecība	37
2.1.6 Korupcija	39
2.1.7 Narkotisko vielu nelikumīga tirdzniecība	40
2.1.8 Noziedzīgi nodarījumi pret īpašumu, kurus veic ceļojošie organizētie noziedzīgie grupējumi	42
2.2 Eirojusta palīdzība citās noziedzības apkaros jomās.....	44

2.2.1 Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana	44
2.2.2 Noziegumi, kas apdraud Eiropas Savienības finanšu intereses (PIF noziegumi).....	44
2.2.3 Jūras pirātisms.....	44
2.2.4 Noziegumi pret vidi	45
2.2.5 Bērnu aizsardzība	45

2.3 Eirojusta partneri

2.3.1 Sadarbība ar Eiropolu	46
2.3.2 Sadarbība ar OLAF.....	46
2.3.3 Sadarbība ar trešajām valstīm.....	47

Operācija Vertigo: ieskats.....

3. Grūtības un paraugprakse

3.1 Jurisdikcijas konflikti	57
3.2 Datu saglabāšana	59
3.3 Kontrolētās piegādes.....	60

Šogad uzmanības centrā: Līdzekļu iesaldēšana, konfiscēšana un atgūšana.....

4. Eirojusta vadība

4.1 Atbalsts operatīvajam un plānošanas darbam	67
4.2 Personāls un budžets.....	69
4.3 Ārējā komunikācija	69
4.4 Jaunās telpas.....	70

5. Eirojusta un praktiķu tīkli

5.1	Eiropas tiesiskās sadarbības tīkls	73
5.2	JIT ekspertu tīkls	73

5.3	Genocīda apkarošanas tīkls	75
5.4	Konsultatīvais forums	75

Temats: Novērtēšana un turpmākās perspektīvas ...78

Sakarā ar Padomes secinājumiem veiktie papildu pasākumi	81
---	----

Grafiki un dati

Eurojust fights serious, cross-border organised crime	4
Darbs ar lietām no 2002. līdz 2015. gadam	10
Divpusējās un daudzpusējās lietas no 2011. līdz 2015. gadam	10
Divpusējo un daudzpusējo lietu skaits uz dalībvalsti	11
Dalībvalstis, kas ir saņēmušas/iesniegušas lūgumus	11
Eurojust at work in 2015	12
Koordinācijas sanāksmes	15
Koordinācijas sanāksmēs iesaistītās trešās valstis, sadarbības partneri un starptautiskās organizācijas	16
Koordinācijas centri	17
28 Eurojust National Coordination Systems	18
Eiropas atbalstītās JIT, iekļaujot galvenos noziegumu veidus	19
Eiropas finansējums JIT no 2009. gada decembra līdz 2015. gada decembrim	21
Eurojust and joint investigation teams	22
Eiropas prioritārie noziegumu veidi	28
Trešo valstu, sadarbības partneru un starptautisko organizāciju iesaiste Eiropas darbā ar lietām	48
Eurojust cooperation with third States	49
Galvenie noziegumu veidi lietās, kurās ir iesaistītas trešās valstis	51
Pirmās desmit trešās valstis, kuras ir iesaistītas Eiropas darbā ar lietām	52
Sadarbības prokuroru lietas no 2011. līdz 2015. gadam	53
Eiropas apcietināšanas ordera lietas	61
Eurojust organigram	67
Funding joint investigation teams	74
13. panta lietas	79

Eurojust fights serious, cross-border organised crime

Early involvement of Eurojust facilitates the coordination of investigations and prosecutions. Eurojust enables effective and efficient cooperation between Member States' competent national authorities in bringing criminals to justice.

Eurojust supports EU Member States by:

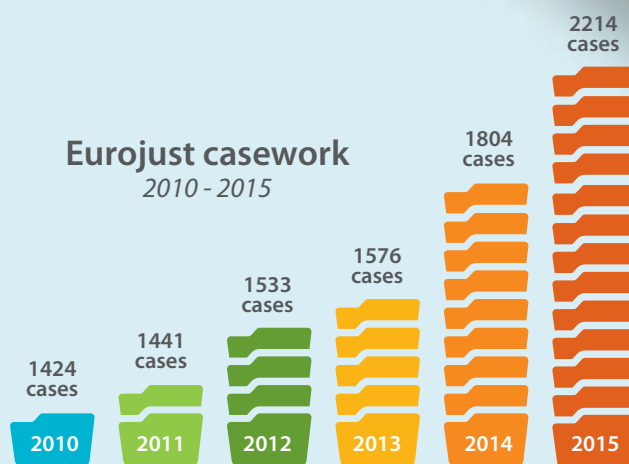

Coordinating cross-border investigations and prosecutions; assisting with conflicts of jurisdiction and gathering of evidence

Facilitating execution of EU legal instruments, such as the European Arrest Warrant (EAW), confiscation and freezing orders, setting up joint investigation teams (JITs), and more

Eurojust casework 2010 - 2015

Akronīmi un saīsinājumi

CBRN-E	Ķīmiskās, bioloģiskās, radioaktīvās un kodolvielas un sprāgstvielas
EST	Eiropas Savienības Tiesa
LPS	Lietu pārvaldības sistēma
COSI	Pastāvīgā komiteja operatīvai sadarbībai iekšējās drošības jautājumos
EAO	Eiropas apcietināšanas orderis
EIR	Eiropas izmeklēšanas rīkojums
EJN	Eiropas tiesiskās sadarbības tīkls
EJTN	Eiropas tiesiskās apmācības tīkls
ENCS	Eiropas nacionālās koordinācijas sistēma
EMPACT	Eiropas daudznazaru platforma pret noziedzības draudiem
EPPO	Eiropas Prokuratūra
FTF	Ārvalstu teroristu kaujinieki
JIT	Apvienotā izmeklēšanas grupa
JSB	Eiropas Apvienotā uzraudzības iestāde
LoR	Pieprasījuma vēstule
MLA	Savstarpējā tiesiskā palīdzība
MOCG	Ceļojošs organizēts noziedzīgs grupējums
MPJM	izdevums "Jūras pirātisma tiesiskā uzraudzība"
MTIC	"Pazudušā komersanta" krāpšanas shēma Kopienā
NCBC	Konfiskācija bez notiesājoša sprieduma
JPV	Jauna psihoaktīva viela
OAP	Rīcības plāns
KDR	Koordinācija dežūras režīmā
ONG	Organizēts noziedzīgs grupējums
OPC	Organizēti noziedzīgi nodarījumi pret īpašumu
PIF	Eiropas Savienības finanšu interešu aizsardzība
SOCTA	Smagās un organizētās noziedzības draudu novērtējums
TCM	Terrorism Convictions Monitor
TE-SAT	Izdevums "Ziņojums par terorisma situāciju un tendencēm"
TFEU	Līgums par Eiropas Savienības darbību
THB	Cilvēku tirdzniecība
PVN	Pievienotās vērtības nodoklis

Padomes lēmums par Eiropjustu

Šajā pārskatā turpmāk lietotais termins „Lēmums par Eiropjustu” attiecas uz Padomes 2002. gada 28. februāra lēmumu par Eiropjusta izveidošanu, lai pastiprinātu cīņu pret smagiem noziegumiem, kopā ar tā pēdējiem grozījumiem, kas izdarīti ar Padomes 2008. gada 16. decembra Lēmumu 2009/426/TI par Eiropjusta nostiprināšanu. Padomes Ģenerālsēkretariāts tikai informatīvām vajadzībām ir sagatavojis Lēmuma par Eiropjusta [consolidated version](#) (konsolidēto variantu).

Šajā ziņojumā Eiropjusta statistika par lietām iekļauta, pamatojoties uz Eiropjusta lietu pārvaldības sistēmas datiem. Skaitļi tika iegūti 2016. gada 14. janvārī un tie atspoguļo datus, kas bija pieejami tajā brīdī. Ņemot vērā lietu attīstību, ir iespējamās nesakritības ar iepriekš paziņotajiem skaitļiem.

Pilnveidota un savstarpēja sadarbība papildus darba rezultātu uzlabošanai arī veicina savstarpējās atzīšanas principa piemērošanu un savstarpējo uzticību starp kompetentām Eiropas Savienības nacionālām iestādēm

Priekšvārds

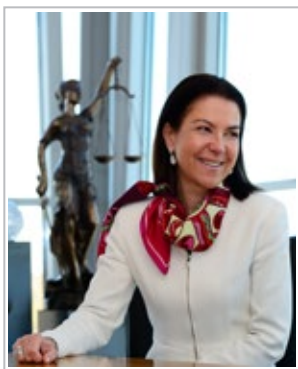
Priecājos iepazīstināt ar 14. ikgadējo pārskatu, kas sniedz ieskatu Eirojusta darbā ar lietām un stratēģiskām darbībām cīņā ar smagiem pārobežu noziegumiem, kā arī Eirojusta organizatoriskā attīstībā, ņemot vērā dalībvalstu intereses, izmainīto tiesisko ietvaru un budžeta ierobežojumus.

2015. gads nebija izņēmums. Eirojusta lietu apjoms turpina pieaugt katru gadu. Dalībvalstis Eirojustam lūdza palīdzību 2214 lietās, kas veido 23 procentu kāpumu, salīdzinot ar 2014. gadu. Šie statistikas dati apliecina, ka Eirojusta darbs ir nepieciešams, atzīts un novērtēts. Pieaugošā trešo valstu iesaiste Eirojusta darbā ar lietām atkārtoti norāda uz to, ka noziegumiem nav fizisku robežu.

Esam arī novērojuši ievērojumu pieaugumu Eirojusta koordinācijas sanāksmju un koordinācijas centru izmantošanā. Trešās valstis arvien vairāk apgūst apvienoto izmeklēšanas grupu konceptu, ir ievērojami paaugstinājusies Eirojusta atbalstītā trešo valstu iesaiste šādās grupās. Šī uzlabotā savstarpējā sadarbība papildus operatīvajiem rezultātiem veicina savstarpējās atzišanas principu piemērošanu, kā arī savstarpējās uzticības nodibināšanu starp kompetentajām Eiropas Savienības nacionālajām iestādēm.

Stratēģiskā līmenī Eirojūsts novēro pievienoto vērtību specializēto prokuroru tīkla sapulcēm, piemēram, Eirojusta nacionālos korespondentus terorisma lietās un JIT ekspertu tīkla kontaktpunktus. Kibernetizācija, kuras noziegumu skaits paaugstinās, norāda uz citu jomu, kurā bija nepieciešams kibernetizētos specializēto prokuroru tīkls. Uzdevumu un labās prakses piemēri, piemēram, par pierādījumu iegūšanu un jurisdikcijas konfliktiem, sniedz taustāmus rezultātus: komunikācijas nodibināšana, zināšanu nostiprināšana un pārliecinošas notiesāšanas.

Saskaņā ar prioritātēm, kas ir noteiktas Eiropas Drošības programmā un Eiropas programmā migrācijas jomā, kā arī ņemot vērā teroristu uzbrukumus un bezprecedenta imigrācijas krīzi, Eirojūsts var ziņot par ievērojamu terorisma, kibernetizācijas un nelegālo imigrantu pārvadāšanas palielināšanos 2015. gadā. Sastopoties ar pieaugošajām pretlikumīgajām darbībām un noziedzīgiem nodibinājumiem, ir nepieciešams izmantot multidisciplināru pieeju un nodibināt stingras attiecības starp tiesībsargājošām un iekšlietu iestādēm, kā arī ir jāveicina sadarbība ar trešajām valstīm. Ir veikti

noteikti soļi pareizajā virzienā, ir veikta Eirojusta kibernetizācijas eksperta iecelšana darbam ar Eiropas Kibernetizācijas centru (EC3), ir iecelts jauns sadarbības prokurors no Šveices, kā arī paplašināts tiesiskās saziņas kontaktpunktu tīkls trešajās valstīs.

Organizētie grupējumi savu darbību finansē ar lieliem ieguvumiem no to pretlikumīgās darbības, noziedzīgi iegūtie līdzekļi tiek atmazgāti un atgriezti likumīgajā ekonomikā. Noziedzniekiem atņemt noziedzīgi iegūtos līdzekļus ir efektīvs veids, kā ietekmēt pretlikumīgos nodibinājumus. Tāpēc Eirojusta 2015. gada uzmanības centrā bija līdzekļu iesaldēšana, konfiscēšana un atgūšana, nosakot uzdevumus un iespējamās risinājumus, saskaņojot likumus un reālo praksi.

Eirojūsts saņēma neatkarīgas, ārējas Eirojusta novērtēšanas rezultātus, kas papildina savstarpējās novērtēšanas sestās kārtas dalībvalstu ieteikumus. Kolēģija rīkojās ļoti aktīvi, lai uzlabotu Eirojusta pakalpojumus, iekšējās struktūras un darba metodes novērtēšanas laikā, kā arī pozitīvās atsauksmes, kuras tika saņemtas no šiem novērtēšanas uzdevumiem.

Eirojūsts ar lielu interesi seko līdzī likumdošanas procesam, kas attiecas uz jaunu Eirojusta regulu un piedalās debatēs, pamatojoties uz mūsu pieredzi. Protams, ka Eiropols arī izskatīja paveikto saistībā ar mūsu partneri Eiropolu, kā arī nākotnes spēlētāju ES tiesiskās un tiesībsargājošās sadarbības jomā, Eiropas Prokuratūru. Mēs uzticamies tam, ka pamatojoties uz ES likumdevēju papildu izdotajiem mandātiem, sinerģija tiks sasniegta praksē un tādējādi Eirojūsts varēs izmantot savu potenciālu.

Katru gadu no Eirojusta sagaida vairāk, nevis mazāk. Tomēr 2016. gadā pirmo reizi Eirojusta darbībai tiks piemēroti budžeta ierobežojumi. Tomēr, neskatoties uz ierobežojumiem, kas ir paredzēti arī citām ES budžeta iestādēm, Eirojūsts varēs labāk optimizēt resursu piešķiršanu operatīvajam darbam, noteikt prioritātes, ņemot vērā budžeta ierobežojumus, kā arī nodrošināt nepieciešamos efektivitātes ieguvumus, lai apmierinātu visu ieinteresēto pušu pieaugošās prasības nākamo gadu laikā.

Esmu pagodināta, ka šogad kolēģija mani pārvēlēja par Eirojusta prezidenti. Strādājot kopā ar viceprezidentiem un kolēģijas kolēģiem, esmu pārliecināta, ka Eirojūsts turpinās attīstīties kā juridiskās ekspertīzes centrs.

A handwritten signature in black ink, reading 'Michèle CONINSX'.

Michèle CONINSX
Eirojusta prezidente

2015. gada Eirojusta nacionālo pārstāvju kolēģija

Michèle Coninsx, Belgium

Kamen Mihov, Bulgaria

Lukáš Starý, Czech Republic

Jesper Hjortenbergh, Denmark

Klaus Meyer-Cabri, Germany

Raivo Sepp, Estonia

Frank Cassidy, Ireland

Nikolaos Ornerakis, Greece

Francisco Jiménez-Villarejo, Spain

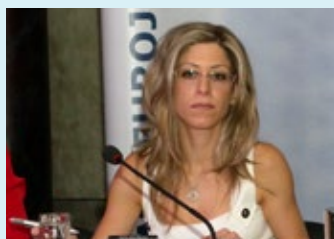
Frédéric Baab, France

Josip Čule, Croatia

NM for Italy not appointed in 2015

Katerina Loizou, Cyprus

Gunārs Bundzis, Latvia

Laima Čekelienė, Lithuania

Olivier Lenert, Luxembourg

László Venczl, Hungary

Donatella Frendo Dimech, Malta

Han Moraal, Netherlands

Gabriela Hornbeck, Austria

Mariusz Skowroński, Poland

António Cluny, Portugal

Daniela Buruiană, Romania

Malči Gabrijelčič, Slovenia

Ladislav Hamran, Slovak Republic

Piia Vottonen, Finland

Leif Görts, Sweden

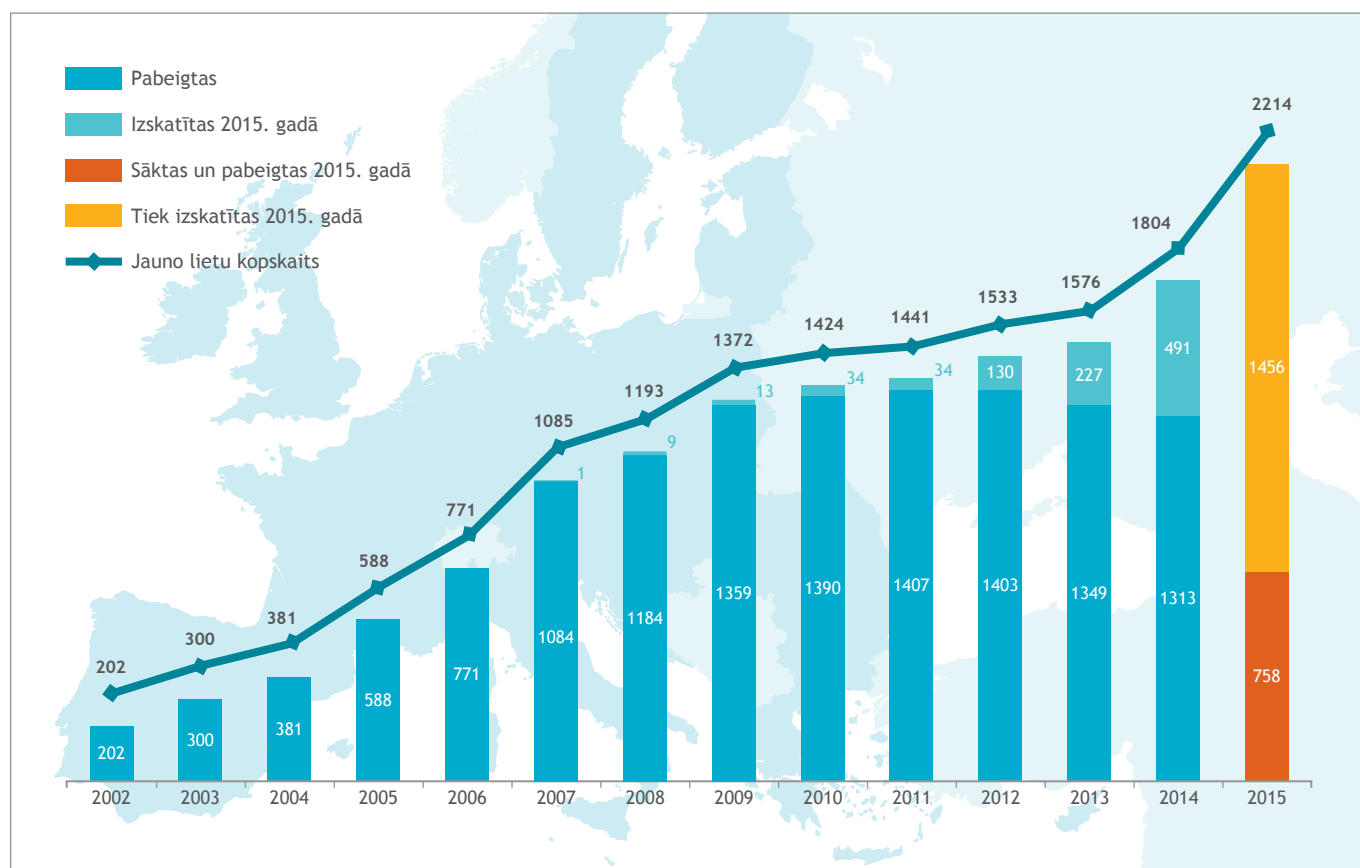

Frances Kennah, UK

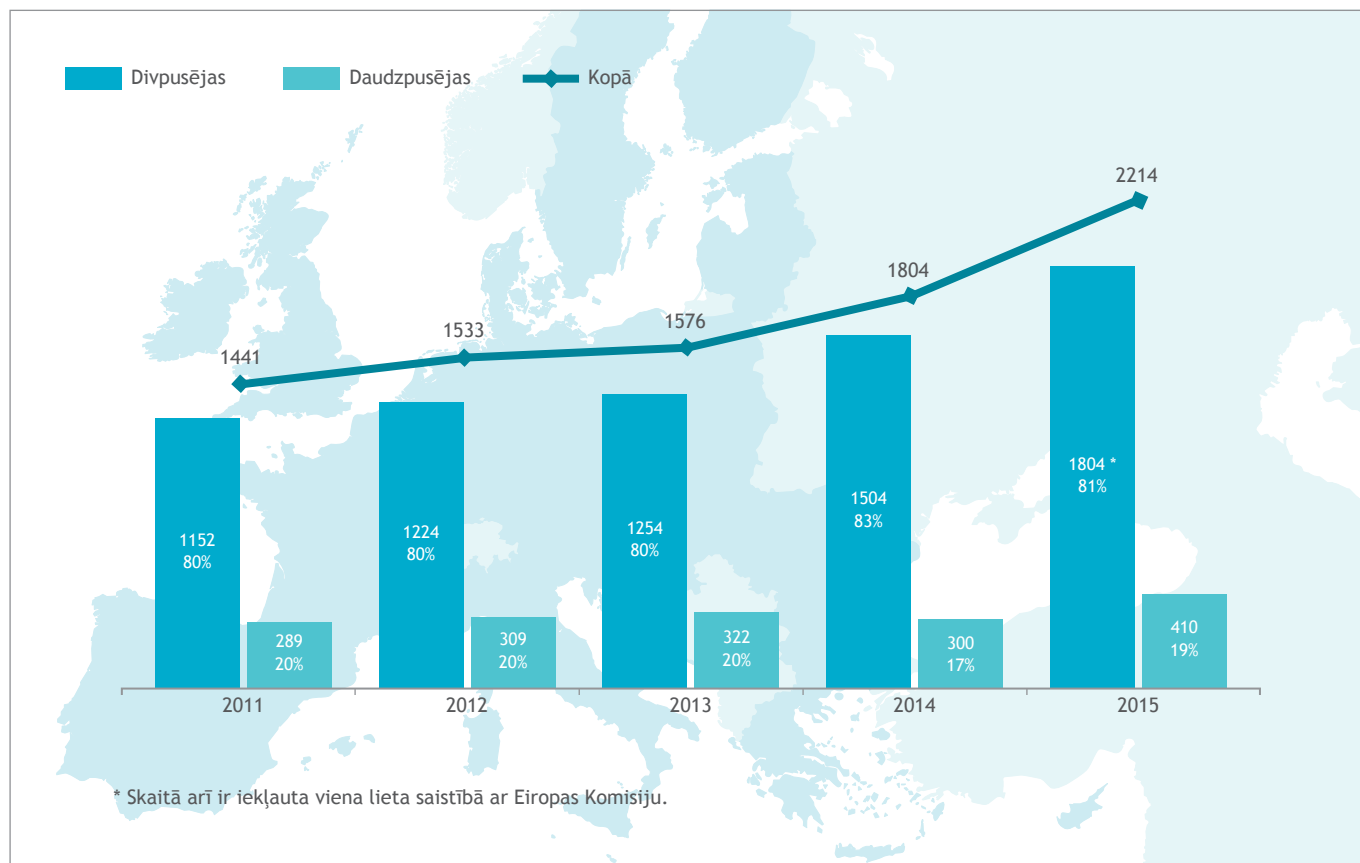
Kopsavilkums

- ▶ **Lietu skaits**, kurās Eirojustam tika lūgta palīdzība, ir palielinājies par 23 procentiem, no 1804 lietām 2014. gadā līdz 2214 lietām 2015. gadā. **Trešās valstis** bija iesaistītas 298 lietās.
 - ▶ **Lietu apjoma** pieaugums bija vērojams šādās jomās: terorisms, nelegālo imigrantu pārvadāšana, cilvēku tirdzniecība, krāpniecība, korupcija un ceļojošie organizētie noziedzīgie grupējumi.
 - ▶ Koordinācijas instrumentu izmantošanas pieaugums: koordinācijas sanāksmes (274, pieaugums par 39 procentiem, salīdzinot ar 2014. gadu) un koordinācijas centri (13).
- Pieauga Eiropola (39), OLAF (5) un trešo valstu (67) dalība koordinācijas sanāksmēs.
- ▶ Eirojusts atbalstīja 120 JIT, no kurām 46 bija jaunas, kā arī sniedza finansiālu atbalstu 68 JIT. Tika izveidota pirmā JIT kopā ar OLAF, kā arī atkal bija vērojama trešo valstu iesaistes palielināšanās.
 - ▶ Eirojusts piedalījās EAO izpildē 292 gadījumos.
 - ▶ Eirojusts uz EC3 nosūtīja **kibernoziedzības tiesisko ekspertu** un atzina nepieciešamību izveidot **kibernoziedzības prokuroru un tiesnešu tīklu**.
 - ▶ Eirojusts atbalstīja **Karstos punktus**, izveidoja **nelegālo imigrantu pārvadāšanas tematisko darba grupu** un parakstīja saprašanās vēstuli ar EUNAVFOR MED.
 - ▶ Eirojusts organizēja vienu **stratēgisko semināru** par jurisdikcijas konfliktiem un vienu darbsemināru par datu saglabāšanu apvienojumā ar **Konsultatīvā foruma** sanāksmēm.
 - ▶ Eirojusta **sanāksmes 2015. gadā**:
 - ikgadējā stratēgiskā sanāksme un taktiskā sanāksme par terorismu
 - taktiskā sanāksme un ad hoc sanāksme par kibernoziedzību
 - stratēgiskā sanāksme par cilvēku tirdzniecību
 - sanāksme par jūras pirātismu
 - sanāksme par tiesisko sadarbību galvenajos sporta pasākumos
 - stratēgiskais seminārs *STP un izdošanas līgumu starp ES un ASV piemērošana*
- ▶ Eirojusts **2015. gadā publicēja**:
- *Uzraudzība notiesāšanā par terorismu*
 - Trešais pārskats *Ārvalstu teroristu kaujinieki*
 - Otrā *Ārvalstu teroristu kaujinieki* pārskata kopsavilkums
 - *CBRN-E rokasgrāmata*
 - Pārskats *Cilvēku tirdzniecība ar mērķi ekspluatēt darbam*
 - Pārskats *JPV lietu ierosināšanas uzraudzības ietekme*
 - Pārskats *Procesuālie un tiesiskie jautājumi saistībā ar ceļojošiem organizētiem noziedzīgiem grupējumiem*
 - *Jūras pirātisma tiesiskā uzraudzība*, 2. izdevums
 - Paraugprakses vadlīnijas saistībā ar galvenajiem sporta pasākumiem
 - Pārskats *Eirojusta darbs ar jurisdikciju konfliktu lietām 2009. – 2014. gadā*
 - Pārskats *Eirojusta pieredze līdzekļu atgūšanā*
- ▶ 2015. gadā Eirojusta uzmanības centrā bija **jurisdikcijas konflikti, datu saglabāšana un kontrolētas piegādes**.
- ▶ **Eirojusta budžets** 2015. gadā bija 33 818 miljoni EUR. Budžeta izpilde bija 99,86 procenti.
- ▶ **EY veiktais gala pārskats par Padomes lēmuma par Eirojustu un Eirojusta veikto darbību novērtēšana** tika publicēts 30. jūnijā un tas ir publiski pieejams.

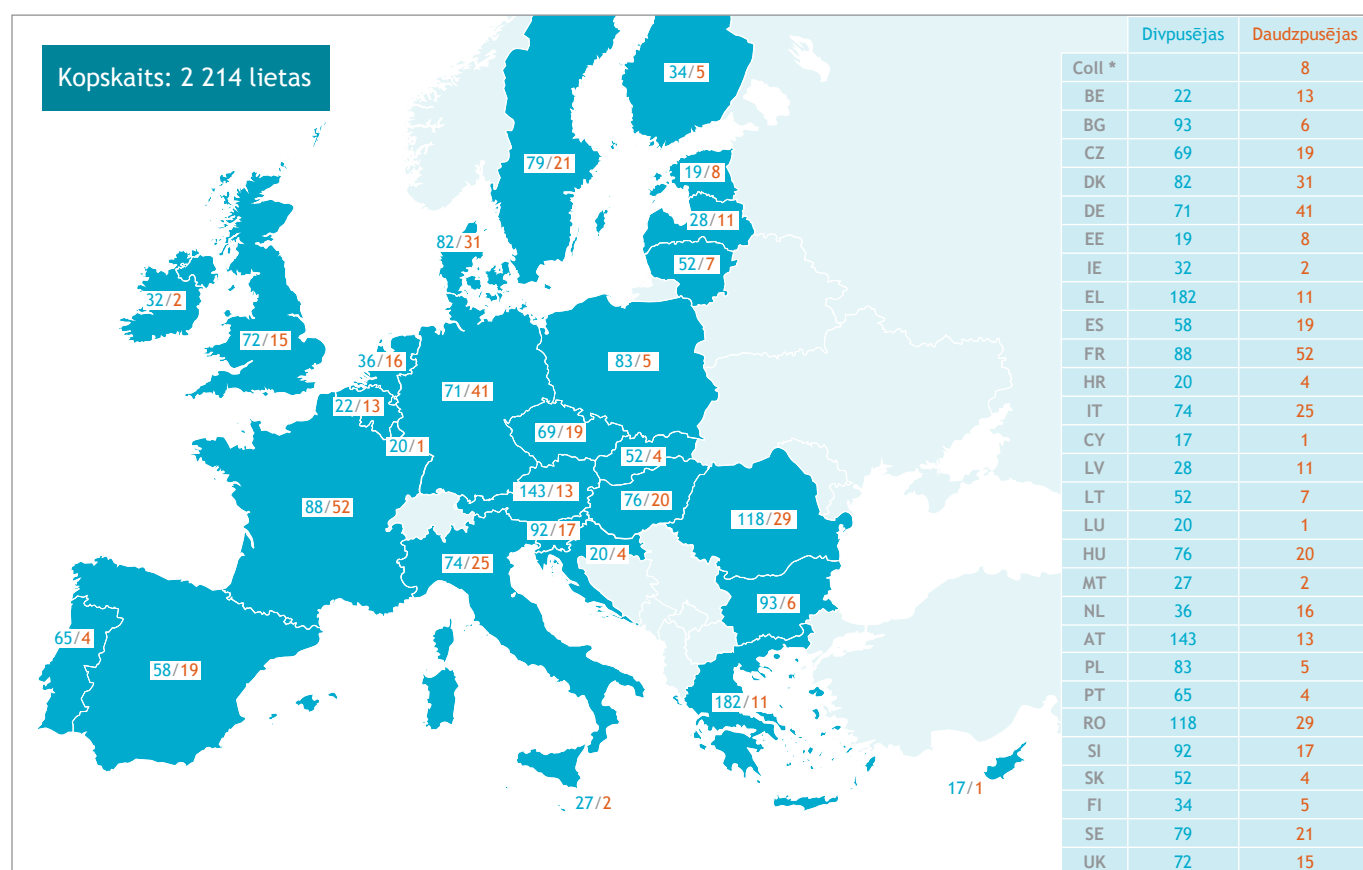
Darbs ar lietām no 2002. līdz 2015. gadam

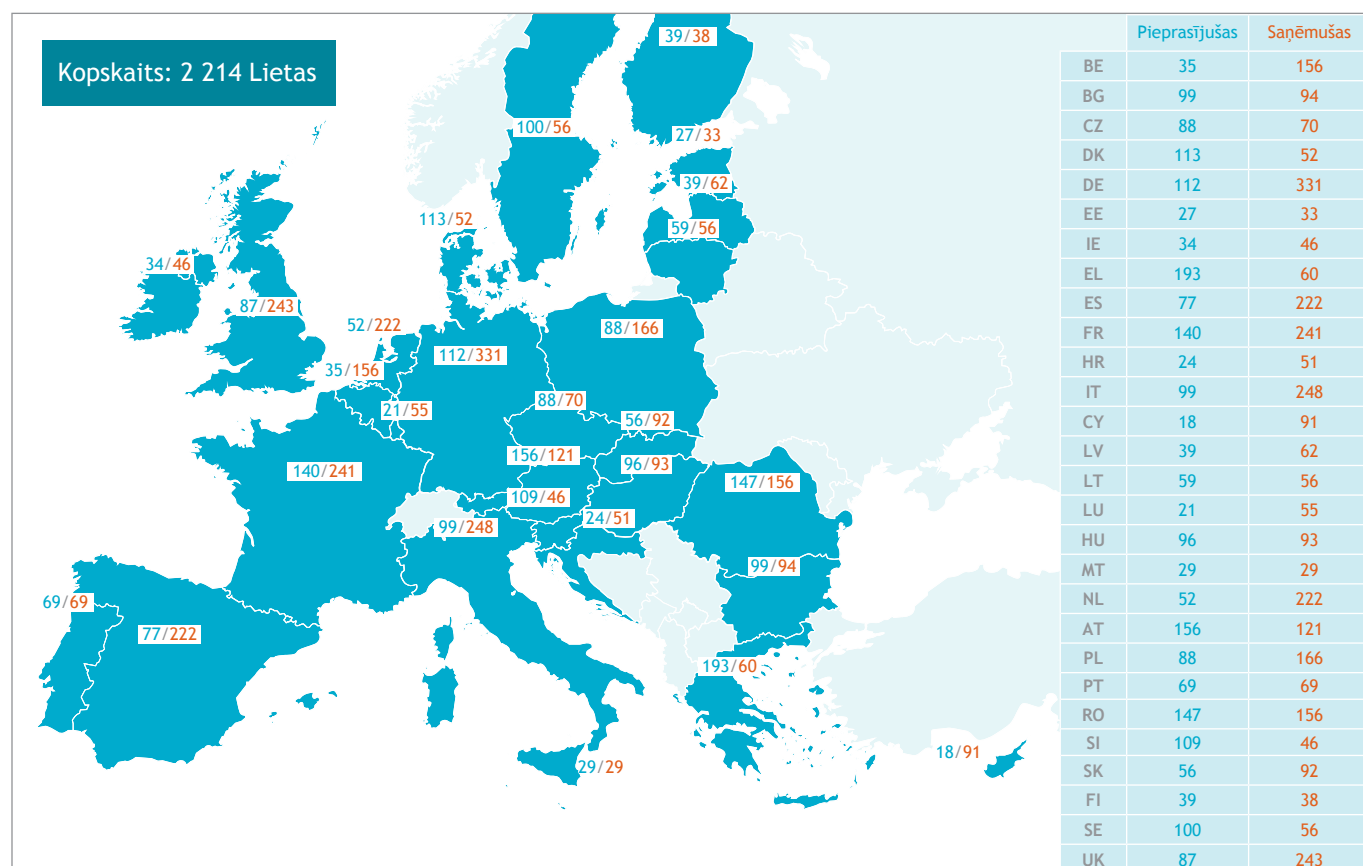
Divpusējās un daudzpusējās lietas no 2011. līdz 2015. gadam

Divpusējo un daudzpusējo lietu skaits uz dalībvalsti

Dalībvalstis, kas ir saņēmušas/iesniegušas lūgumus

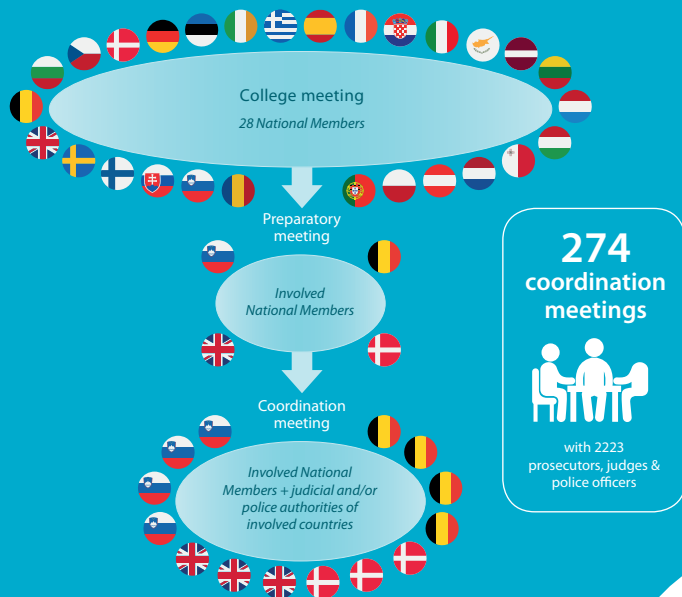
Eurojust at work in 2015

Eurojust's core business is to assist the competent authorities of EU Member States when they deal with serious cross-border organised crime

1

Judicial coordination meetings

Bringing together judicial and law enforcement authorities from Member States and third States.

2

Joint investigation teams (JITs)

Carrying out criminal investigations in one or more of the involved countries.

24/7
availability

Execution of European Arrest Warrants

3

Coordination centres

Coordination centres enable coordination and real-time transmission of information in serious cross-border crimes among national authorities during action days.

13
Eurojust
coordination
centres were
held in 2015

Gathering evidence correctly is important for successful future court proceedings

Īsumā par Eirojustu

Kas?

Eurojust ir Eiropas Savienības Tiesu iestāžu sadarbības iestāde. Kā Eiropas Savienības iestādei, kas izveidota 2002. gadā, Eirojusta mērķis ir sekmēt un uzlabot izmeklēšanas un kriminālvajāšanas koordināciju un sadarbību starp dalībvalstu kompetentajām iestādēm, attiecībā uz smagiem pārobežu noziegumiem, jo īpaši, ja kriminālās darbības ir organizētas.

Pēc dalībvalsts lūguma Eirojusts var palīdzēt arī tādās izmeklēšanās un kriminālvajāšanās, kas attiecas uz konkrēto dalībvalsti un tādu trešo valsti, kurai ar attiecīgo valsti ir noslēgts nolīgums par sadarbības izveidošanu ar Eirojustu, vai kurā ir ievērojama interese sniegt šādu palīdzību.

Pēc dalībvalsts vai Komisijas lūguma Eirojusts var palīdzēt arī tādās izmeklēšanās un kriminālvajāšanās, kas attiecas tikai uz attiecīgo dalībvalsti un Kopienību.

Kas?

Eirojusta kolēģiju veido 28 nacionālie pārstāvji — attiecīgo dalībvalstu norīkoti prokurori, tiesneši vai policijas darbinieki ar līdzvērtīgu kompetenci. Nacionālo pārstāvju pastāvīgā darbavieta ir Eirojusta mītnē Hāgā.

Lielākajai daļai nacionālo pārstāvju palīdz vietnieks un/vai asistents(-i). Eirojustam atbalstu darbā nodrošina vadība, un Eirojusta mītnē atrodas Eiropas tiesiskās sadarbības tīkla (EJN), apvienoto izmeklēšanas grupu ekspertu tīkla (JIT ekspertu tīkls) un Eiropas sakaru punktu tīkla attiecībā uz personām, kuras atbildīgas par genocīdu, noziegumiem pret cilvēci un kara noziegumiem (genocīda apkarošanas tīkla), sekretariāti.

Papildus tam tagad Eirojustā ir norīkoti arī sadarbības prokurori no Norvēģijas, Šveices un ASV. Kopējais Eirojustā nodarbināto cilvēku skaits, ieskaitot kolēģijas locekļus, ir aptuveni 349.

Kā?

Eirojusta galveno lomu un pilnvaru skaitā ir reaģēšana uz dalībvalstu kompetento iestāžu lūgumiem sniegt palīdzību. Eirojusts savukārt var lūgt dalībvalstīm uzņemties konkrētu darbību izmeklēšanu vai kriminālvajāšanu. Nacionālie pārstāvji īsteno Eirojusta pilnvaras koordinēt nacionālo iestāžu darbu katrā izmeklēšanas un kriminālvajāšanas stadijā.

Koordinācijas sanāksmes

Koordinācijas sanāksmes ir unikāls un efektīvs tiesu iestāžu sadarbības instruments. Tās sapulcē dalībvalstu un trešo valstu tiesu un tiesībsargāšanas iestādes un dod iespēju veikt uz informāciju pamatotas un mērķtiecīgas darbības pārobežu noziegumu lietās. Koordinācijas sanāksmju laikā var atrisināt juridiskās un praktiskās grūtības, kas izriet no atšķirībām Eiropas Savienībā pastāvošajās 30 tiesību sistēmās.

Koordinācijas centri

Koordinācijas centriem ir ļoti nozīmīga loma operācijās, veicinot atbalstu reāllaika režīmā kopīgu pasākumu dienās, un konfiskāciju, arestu, dzīvesvietu vai uzņēmumu kratīšanu, līdzekļu iesaldēšanas lēmumu un liecinieku pratināšanu koordināciju un tūlītējus turpmākos pasākumus.

Apvienotās izmeklēšanas grupas

Eirojusts nodrošina finansējumu un zināšanas apvienoto izmeklēšanas grupu izveidei un darbības vajadzībām. Apvienoto izmeklēšanas grupu veido prokurori, tiesneši un tiesībsargājošās iestādes. Izveidotas uz noteiktu laika posmu un konkrētam mērķim ar rakstveida nolīgumu starp iesaistītajām valstīm, apvienotās izmeklēšanas grupas dod iespēju izmeklēšanu veikt daudz efektīvāk vienā vai vairākās iesaistītajās valstīs.

Ārējās attiecības

Eirojusta darba pamatā ir stabilas attiecības ar vairākiem partneriem. Uz nolīgumu pamata jo īpaši cieša sadarbība ir ar valstu iestādēm un ES institūcijām un partneriem: Eiropas Komisiju, Eiropolu, Eiropas Biroju krāpšanas apkarošanai (OLAF), Eiropas Aģentūru operatīvās sadarbības vadībai pie Eiropas Savienības dalībvalstu ārējām robežām (Frontex), Eiropas Narkotiku un narkomānijas uzraudzības centru (EMCDDA), Eiropas Policijas akadēmiju (CEPOL), Eiropas Tiesiskās apmācības tīklu (EJTN), Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūru (FRA), Eiropas Savienības Jūras spēkiem Vidussjūrā (EUNAVFOR MED) un starptautiskām organizācijām: INTERPOLU, Latīņamerikas, Spānijas un Portugāles starptautiskās tiesiskās sadarbības tīklu (IberRed) un Apvienoto Nāciju Organizācijas Narkotiku un noziedzības novēršanas biroju (UNODC).

Papildus Eirojusts ir parakstījis sadarbības nolīgumus ar Lihtenšteinu, Šveici, bijušo Dienvidslāvijas Maķedonijas Republiku, ASV, Norvēģiju, Islandi un Moldovu.

Eurojusta instrumenti

1.1 Eirojosta koordinācijas sanāksmes

Sasniegušas ievērojamu skaitu – 274 reizes, kas ir pieaugums par vairāk nekā 39 procentiem salīdzinājumā ar 2014. gadu, koordinācijas sanāksmes saglabā savu statusu kā Eirojosta visbiežāk izmantotais operatīvais instruments. Dalībvalstu, kā arī trešo valstu tiesu un tiesībsargājošās iestādes 2015. gadā gandrīz katru darba dienu tikās Eirojustā Hāgā, lai veicinātu tiesisko sadarbību krimināllietās.

Attiecīgais nacionālais pārstāvis sākumā iepazīstina kolēģiju ar jaunu Eirojustā saņemto lietu, tad tiek pieņemts lēmums par to, vai lietu reģistrēt kā Eirojusta lietu (tā sauktā 1. līmeņa sanāksme). Otrajā posmā attiecīgās valsts Eirojosta nacionālais birojs analizē nepieciešamos jautājumus, lai nodrošinātu tiesisko sadarbību un koordināciju šajā lietā un plāno vispiemērotākās darbības (tā sauktā 2. līmeņa tikšanās). Pēc tam, ja nepieciešams, tiek organizēta viena vai vairākas koordinācijas sanāksmes, kurā piedalās valstu nacionālās tiesu un tiesībsargājošās iestādes, kas ir tieši iesaistītas lietā.

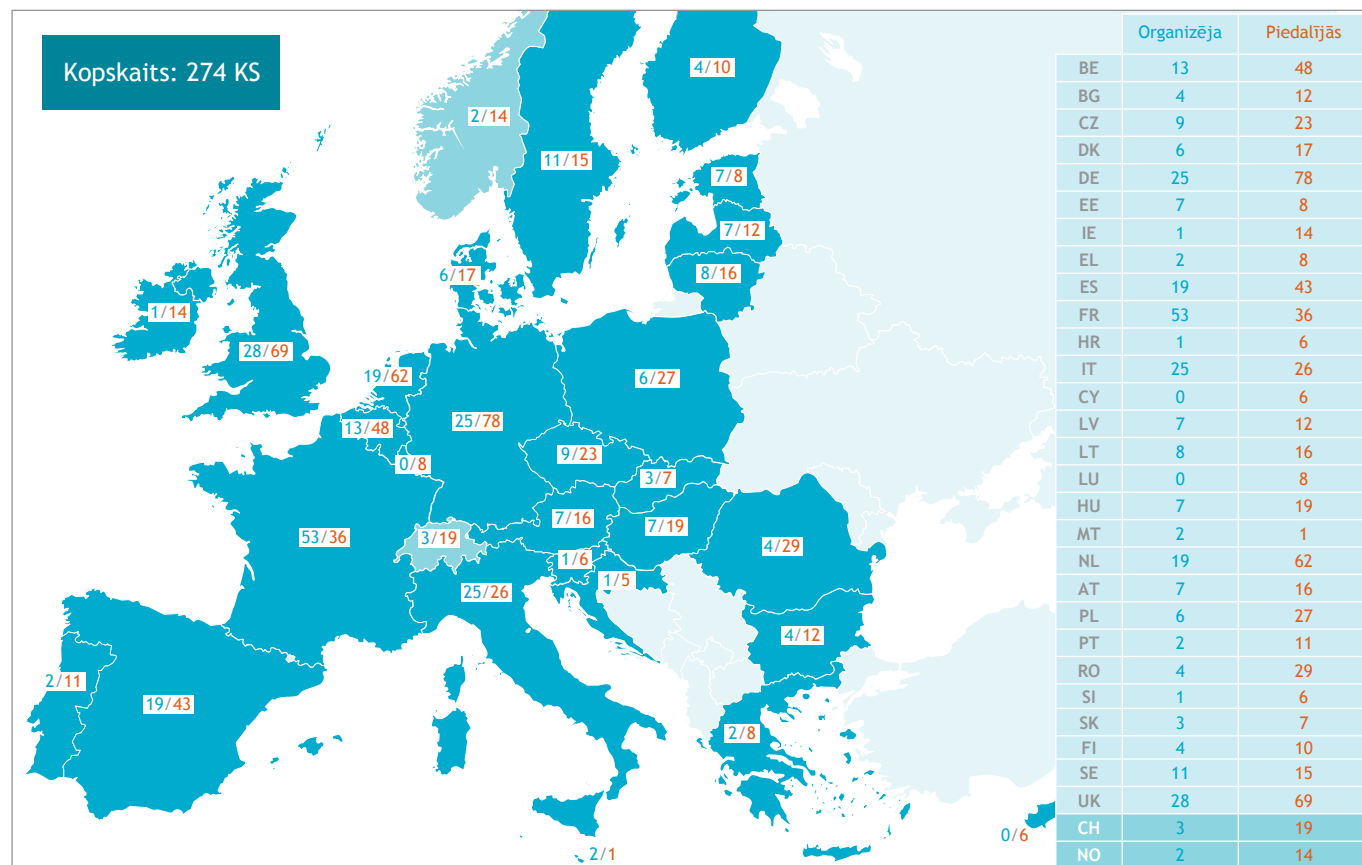
Koordinācijas sanāksmes ir paredzētas, lai atvieglotu informācijas apmaiņu, noteiktu un ieviestu līdzekļus un

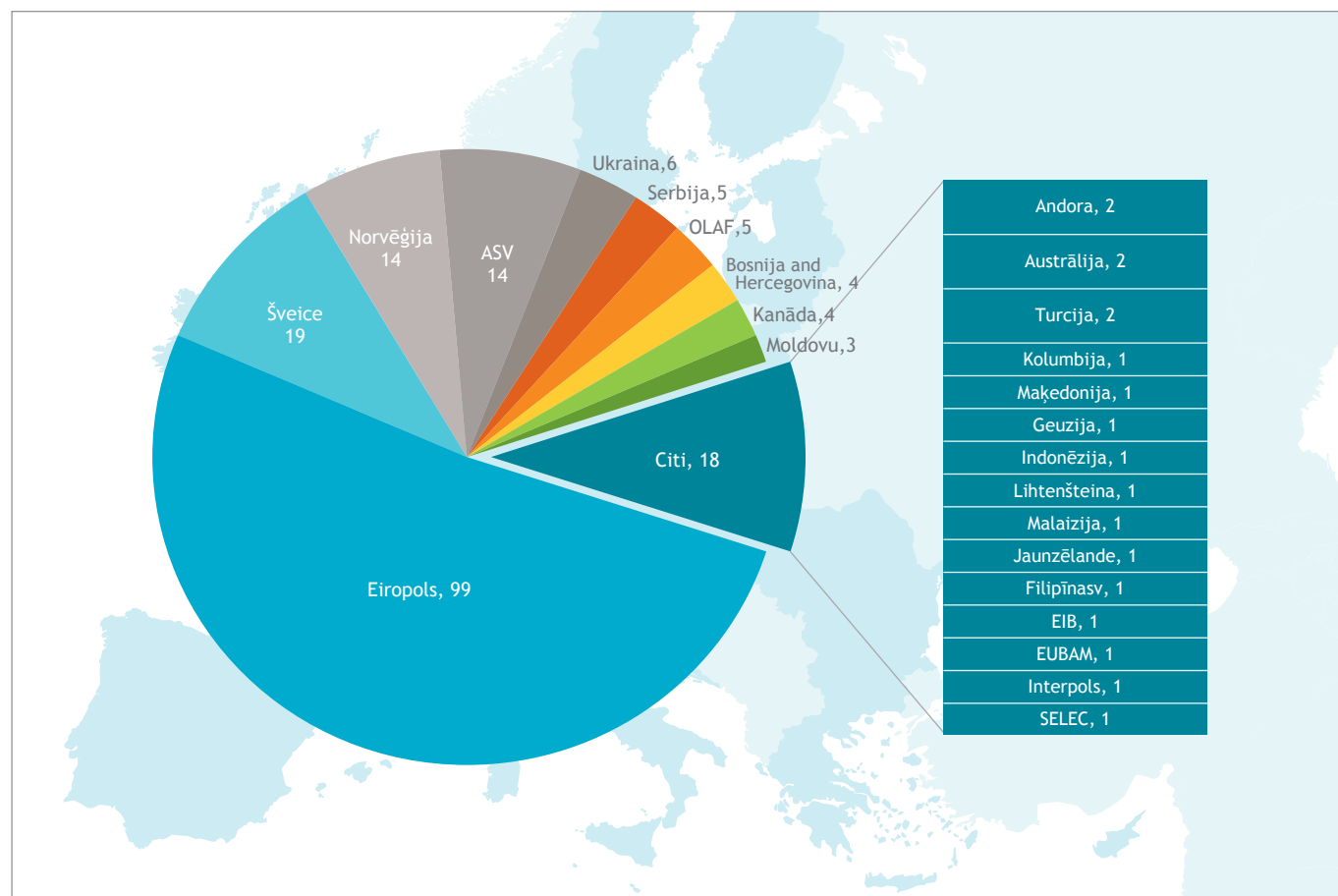
metodes, lai atbalstītu STP pieprasījumu un piespiedu līdzekļu (piemēram, kratīšanas vai apcietināšanas orde- ra) izpildi, koordinētu šobrīd veiktās izmeklēšanas un kriminālvajāšanas, noteiktu, novērstu un atrisinātu jurisdikcijas konfliktus, *ne bis in idem* saistītus jautājumus un citas tiesiskas vai pierādījumu problēmas.

2015. gadā koordinācijas sanāksmēs izskatītās lietas aptvēra visas galvenās smago organizēto pārobežu noziegumu jomas, visbiežākie nozieguma veidi bija krāpšana un krāpniecība, narkotisko vielu tirdzniecība un noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana.

No 274 notikušajām sanāksmēm 2015. gadā vislielāko sanāksmju skaitu organizēja Francija (53), Lielbritānija (28), Vācija un Itālija (abas 25). Valstis, kuras piedalījās visbiežāk, bija Vācija (78), Lielbritānija (69) un Nīderlande (62). Šveice (19), Norvēģija (14) un ASV (14), kuras Eirojustā pārstāv to sadarbības prokurors, bija vadošās trešo valstu grupā, kas piedalījās koordinācijas sanāksmēs 2015. gadā, kā nākamās šajā grupā bija Ukraina (6), Serbija (5), kā arī Bosnija un Hercegovina un Kanāda (abas 4). Eiropols piedalījās 99 sanāksmēs, savukārt OLAF piecās koordinācijas sanāksmēs.

Koordinācijas sanāksmes

1.2 Eirojusta koordinācijas centri

Eirojusts 2015. gadā izveidoja 13 koordinācijas centrus, norādot uz turpmāku pieaugumu, salīdzinot ar 10 2014. gadā un septiņām 2013. gadā.

Tas liecina gan par šī darba instrumenta augošo popularitāti, gan par atzinīgu novērtējumu dalībvalstu iestāžu tiesu un tiesībsargājošo iestāžu vidū cīņā pret smago pārobežu noziedzību Eiropā.

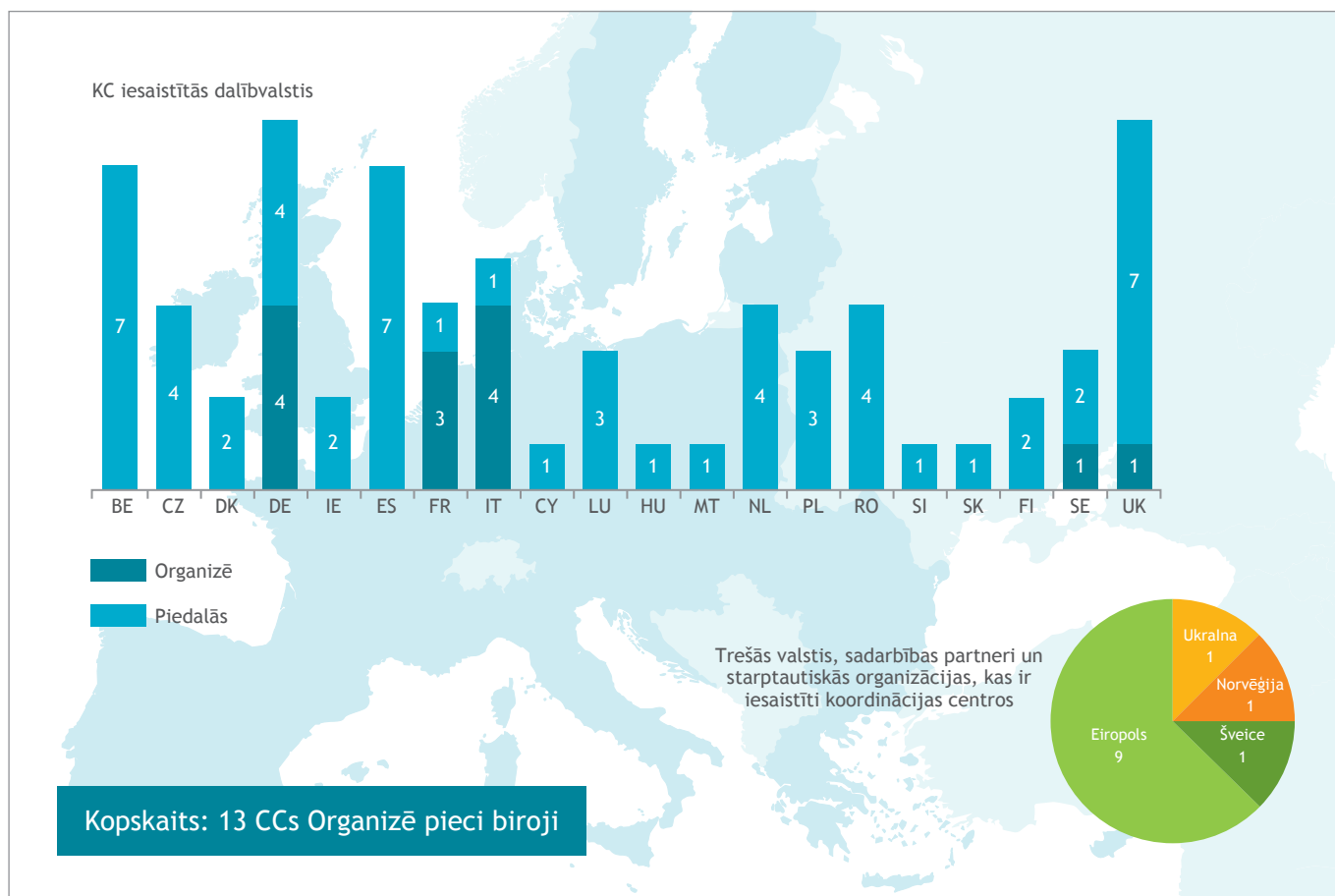
Eirojusta koordinācijas centri atvieglo iespēju reāllaika režīmā veikt informācijas apmaiņu un, *inter alia*, sniedz atbalstu apcietināšanas orderu, kratīšanu un konfiskāciju vienlaicīgas izpildes centralizētai koordinācijai dažādās valstīs.

Trīspadsmit koordinācijas centrus organizēja Vācija (4), Itālija (4), Francija (3), Zviedrija (1) un Lielbritānija (1). Šajās kopīgās darbības dienās aktīvi piedalījās arī citas dalībvalstis un valstis, kurām Eirojustā ir sadarbības prokurori, piemēram, Šveice un Norvēģija, trešās valstis (piemēram, vienā gadījumā Ukraina) un Eiropols (5).

Centros apsprieda dažāda veida noziegumus, ieskaitot krāpšanu un krāpniecību, kibernetizēto, noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu, nelegālo imigrantu pārvadāšanu un cilvēku tirdzniecību, kā arī pirmo reizi terorismu.

Koordinācijas centri ir īpaši piemēroti sarežģītu lietu risināšanā ar liela apjoma daudzpusējām darbības dienām. Pagājušajā gadā vienā gadījumā tika izveidoti trīs koordinācijas centri vienā PVN krāpšanas lietā. Lietā tika veikti vairāk nekā 200 pārobežu pasākumi. Piedalījās nacionālās iestādes no 15 dalībvalstīm un Eiropols (*skatīt* operācija Vertigo: ieskaits).

Koordinācijas centrs tika izveidots smagas nodokļu un grāmatvedības krāpšanas lietas ietvaros Zviedrijā. Starp apgūtajām lietām tika noteikta nepieciešamība pēc jaunām vadlīnijām Zviedrijas Ekonomisko noziegumu pārvaldei par procedūrām, kuras ir jāievēro Zviedrijā saistībā ar EAO izdošanu. Eirojusta Zviedrijas nacionālais birojs sagatavoja šīs vadlīnijas.

1.3 Eirojusta lietu pārvaldības sistēma

LPS ir specializēta datu bāze ar Eirojustu saistītu lietu datu glabāšanai un apstrādei, kā arī tā atvieglo datu pārvaldību saskaņā ar personisku datu apstrādes noteikumiem.

Lai uzlabotu sistēmas funkcionalitāti un tās darbības efektivitāti, 2015. gadā tika izstrādātas un izdotas divas LPS atjaunotās versijas. Šie atjauninājumi atvieglo jauno profilu iekšējās konfigurācijas procesu, izmantojot esošo sistēmu, nevis balstoties uz ārēju attīstību. Šī iezīme ir svarīga, jo tā dažādām lietotāju grupām sniedz elastīgāku piekļuvi LPS, un tādējādi tā veicina visu ENCS dalībvalstu biedru pieslēgšanos LPS, kā paredzēts Padoles lēmuma par Eirojustu 12. pantā.

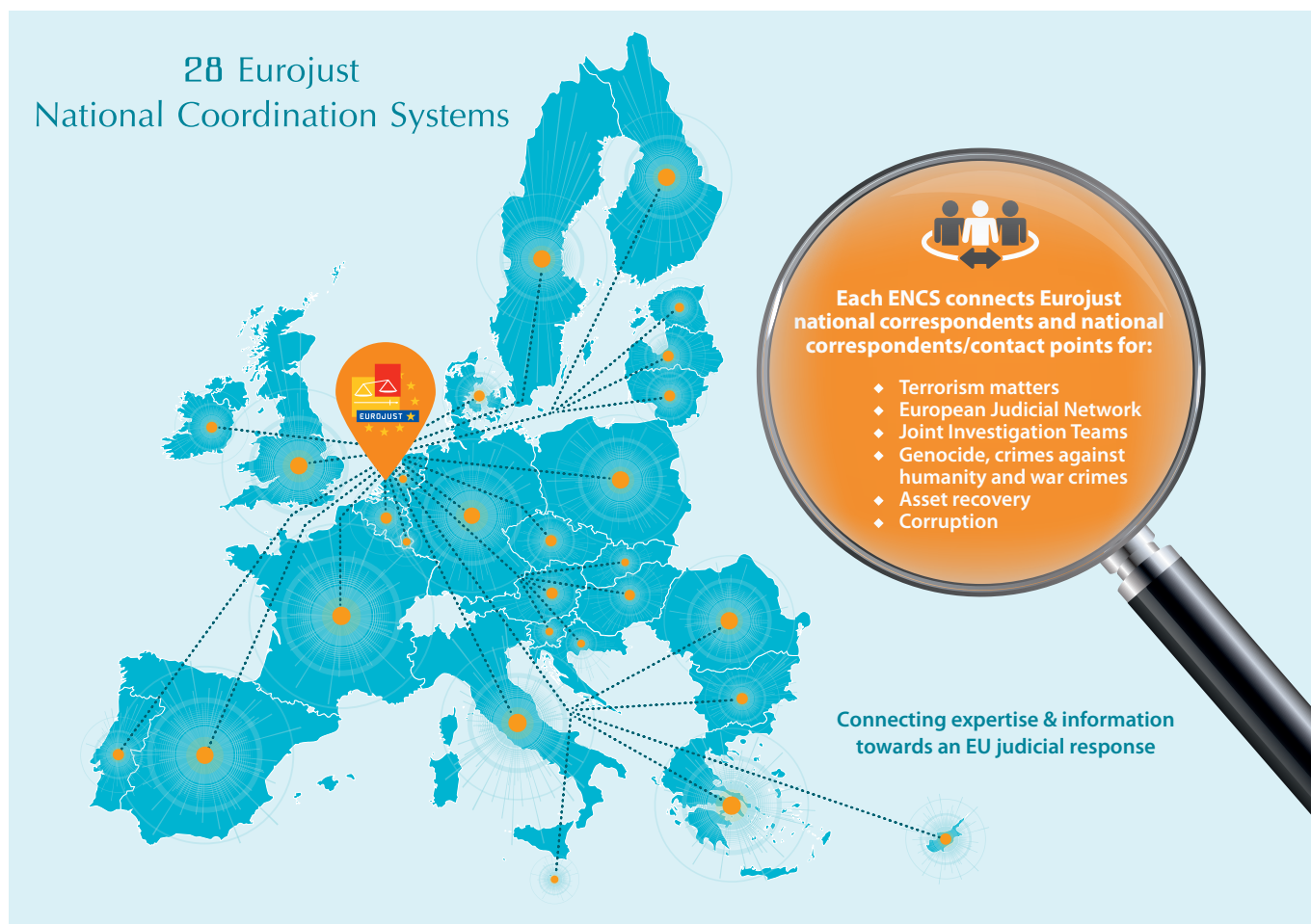
2015. gadā sāka darboties droši tīkla savienojumi ar Spāniju un Luksemburgu, sasniedzot 13 dalībvalstu skaitu, kurām ir drošs tīkla savienojums ar Eirojustu. Papildus LPS jaunākā versija sniedza svarīgu atjauninājumu, lai varētu ierakstīt nacionālo pārstāvju lēmumus

saskaņā ar Eirojusta personisko datu apstrādes un aizsardzības procedūras noteikumu (Eirojusta datu aizsardzības noteikumi) 19. pantu.

2015. gada martā Eirojusta kolēģija novērtēja kolēģijas 2014. gada jūnija lēmuma pirmo sešu mēnešu izpildi par datu iekļaušanu LPS. Lēmuma mērķis ir izveidot kopīgus datu ievades standartus un vienotas darba metodes visiem Eirojusta nacionālajiem birojiem. Pieci nacionālie biroji piekrita piedalīties turpmākā pārbaudē un kolēģijai ziņot par uzzināto.

2015. gadā kolēģija īpašu uzmanību pievērta LPS datu ievades uzlabošanai un Eirojusta datu aizsardzības noteikumu 19. panta izpildei, lai nodrošinātu pilnīgu atbildību un izpildītu JSB pārskatā minētos ieteikumus, kuri tika sniegti pēc pārbaudes apmeklējuma 2015. gada janvārī. 2015. gada septembrī plenārsēdē kolēģija apsprieda JSB pārskatu un Eirojusta turpmākās darbības pēc ieteikumu saņemšanas, sēdē piedalījās arī JSB.

28 Eurojust National Coordination Systems

1.4 Eirojusts un JIT

Eirojusts ir nostiprinājis tā galveno lomu JIT, gan JIT izveides un darbības ziņā, kad zināšanu ieguvē.

2015. gadā Eirojusta nacionālie pārstāvji atbalstīja 120 JIT, no kurām 46 bija jaunizveidotas.

Galvenie noziedzīgu nodarījumi veidi, kurus izmeklēja 46 jaunās JIT bija noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana, krāpšana un krāpniecība, dalība noziedzīgās organizācijās, cilvēku tirdzniecība un kibernetiskā noziedzība.

Saskaņā ar Lēmuma par Eirojustu 13. panta 5. punktu dalībvalstis nodrošina to, ka nacionālie pārstāvji ir informēti par apvienotu izmeklēšanas grupu izveidošanu, kā arī par šo grupu darba rezultātiem. Eirojusts 2015. gadā saņēma 17 paziņojumus.

Eirojusta darbs ar lietām apstiprina pieaugošo trešo valsti iesaisti JIT, kas tika novērota 2014. gadā. Kopumā Eirojusts atbalstīja 11 JIT, kurās bija iesaistītas trešās valstis, septiņas no tām tika izveidotas 2015. gadā. Arvien lielāks trešo valstu skaits uzskata, ka JIT ir efektīvs sadarbības instruments, ieskaitot, *inter alia*, Serbiju, Bosniju un Hercegovīnu un Šveici (skatīt 2.3.3 apakšsadaļu).

Lai izmantotu apgūto, Eirojusts kopā ar JIT ekspertu tīklu un tā sekretariātu (skatīt 5.2 sadaļu zemāk) turpināja veicināt un atvieglot JIT novērtējumu, izmantojot [JITs evaluation form](#) (JIT novērtējuma formu). Šī forma, kas sākotnēji tika izdota 2014. gadā, 2015. gadā bija pieejama Eirojusta tīmekļa vietnē kopā ar praktiskiem padomiem novērtējuma veikšanai. Eirojustā vai ar Eirojusta atbalstu dalībvalstīs tika organizētas novērtēšanas sanāksmes.

Šo novērtējumu rezultāti apstiprina, ka praktiski plaši izmanto JIT kā efektīvu un produktīvu instrumentu pārrobežu izmeklējumam un kriminālvajāšanas koordinēšanai.

Ievērojamā skaitā gadījumu JIT tiek nodibinātas starp vairāk nekā divām valstīm, kuras ne vienmēr ir kaimiņvalstis, kā arī tās atbalsta plašu noziegumu veidu izmeklēšanu.

Kompetentās nacionālās iestādes plaši novērtē instrumenta elastīgumu, īpaši attiecībā uz neformālo saziņu un informācijas un pierādījumu apmaiņu. JIT izmantošanas gadījumā norīkoto pārstāvju, kuri strādā ārpus to valstīm, darbība veicina izmeklēšanas efektivitāti.

Lielākajā daļā gadījumu JIT arī atvieglo kopējo saziņas pieeju ar plašsaziņas līdzekļiem attiecībā uz izmeklēšanas rezultātiem.

Starp noteiktajām grūtībām tiesisku un praktisku iemeslu dēļ ir vērojamas atšķirības laika ierobežojumā nacionālai tiesvedībai, tas var ietekmēt JIT darbību, piemēram, ja kādam no JIT dalībniekiem ir jāatstāj JIT pirms tiek izpildītas citu pušu sadarbības vajadzības.

Attiecībā uz paraugpraksi, kopš JIT bieži līdzāspastāv ar MLA, jo īpaši attiecībā uz valstīm, kuras nepiedalās JIT, praktiski ziņo, ka JIT esamība veicina pieprasījumu saņemošās valsts pieprasījuma laicīgu izpildi, kā arī MLA iegūto pierādījumu dalīšanos starp JIT biedriem.

Tā kā arvien vairāk tiek izmantotas JIT, bija lietderīgi veikt novērtējumu instrumentiem, kuri tika izstrādāti JIT īstenošanas pirmajos gados (JIT rokasgrāmatai, parauglīgumam, JIT operatīvajam rīcības plānam), lai pārliecinātos, ka tie arvien pilnībā atbilst praktisku vajadzībām. Šī novērtēšana bija JIT ekspertu ikgadējās 2015. gada 11. un 12. jūnijā Eirojustā notikušās sanāksmes galvenais jautājums. Sanāksmes [Conclusions](#) (secinājumi) sniedz skaidru norādi uz to, ka JIT instrumenti ir jāmodernizē un jāveicina to pieejamība praktiķiem. Eksperti vienojās,

ka JIT parauglīguma esošais variants vēl arvien ir pietiekami piemērots un elastīgs un secināja, ka līguma plaša pārskatīšana nav prioritāte. Eksperti atzina, ka ir plaši jāatjauno JIT rokasgrāmata, lai iekļautu iegūtās zināšanas.

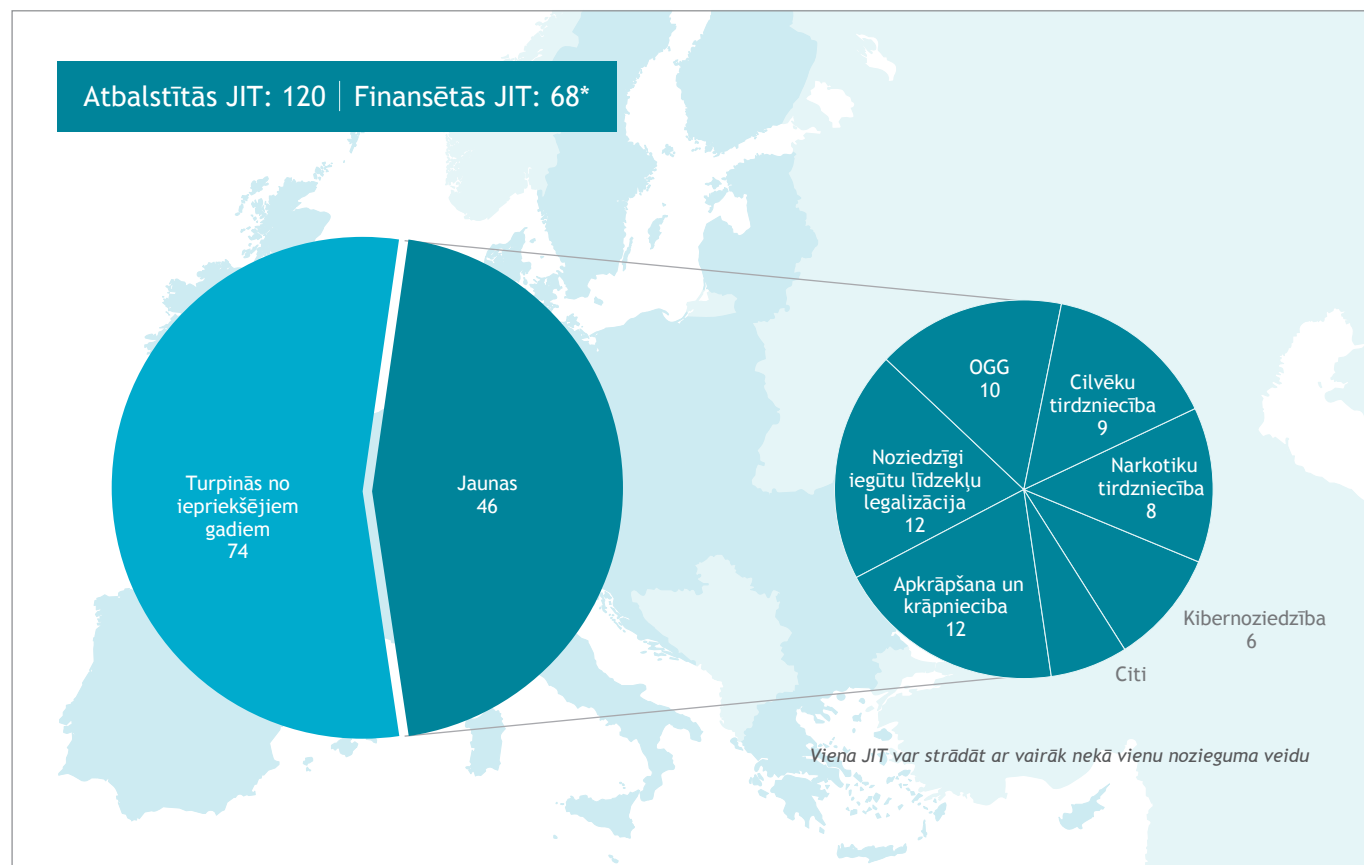
Praksē bieži neizmanto JIT operatīvās rīcības plānu ir jāaizvieto ar neformālākām plānošanas norunām, piemēram, koordinācijas sanāksmju secinājumiem.

Eirojusta finansējums JIT

Eirojusts turpināja JIT sniegt finansiālu atbalstu. 2015. gadā tika apstiprināta Eirojusta galvenā loma JIT operāciju atbalstā, izmantojot Eirojusta finansēšanas programmu, saņemot 144 finansējuma pieteikumus (daži pieprasījumi attiecas uz vienu un to pašu JIT operācijām, kuras ir paredzēts veikt vairākos darbības periodos). 68 JIT tika sniegts finansiālais atbalsts (piešķirot vienu vai vairākus grantus), 2015. gadā 36 no tām tika finansētas pirmo reizi. Eirojusta budžets JIT finansēšanai 2015. gadā bija EUR 500 000.

Kopš 2014. gada JIT finansējums var tikt piešķirts arī trešo valstu izdevumiem. Atbilstoši Eirojusta darba tendencei, 2015. gadā tika saņemti 13 pieteikumi no JIT, kurās ir iesaistītas gan ES, gan trešās valstīs.

Eirojusta atbalstītās JIT, iekļaujot galvenos noziegumu veidus

2015. gadā tika piedāvāta jauna interaktīvā pieteikuma forma, kuras komponenti ļauj vieglāk iesniegt pieteikumus, piemēram, nolaižamais saraksts, aprēķinu iespējas, kā arī iestrādātā griestu kontrole. Tika paplašināts atlīdzināmo darbību saraksts, lai segtu izmaksas, kas ir radušās JIT turpmākām darbībām un kuras ir tieši saistītas ar JIT, piemēram, turpmākas sanāksmes, kuras organizē, lai pārbaudītu JIT iegūtos pierā-

dījumus, grupas iegūto pierādījumu tulkošanas izmaksas vai vienas iesaistītās valsts pieņemtā sprieduma tulkošanas izmaksas.

Turklāt Eirojusta kolēģija apstiprināja projektu, kas iekļauj tiešsaistes instrumentu izmantošanu finansējuma pieteikumu iesniegšanai, kā arī datubāzi ar JIT saistīto datu apstrādei.

Piemērs no izmeklētajām lietām

Francijas izmeklēšanas grupa atklāja organizētu PVN krāpniecību lietotu automašīnu tirdzniecībā, kā arī noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu. Noziegumus veica francūžu grupa, kuri darbojās Spānijā. Automašīnas no Vācijas piegādātājiem tika pārdotas Francijas mazumtirgotājiem, veicot vairākus fiktīvus starpniecības darījumus starp Francijas, Spānijas, Rumānijas, Itālijas un Portugāles uzņēmumiem, pamatojoties uz viltotām pavadzīmēm, lai izvairītos no PVN maksāšanas.

Lietu Eirojustā iesniedza Francijas iestādes, pēc tam tika organizēta koordinācijas sanāksme, lai apspriestu valsti, kurā tiks veikta izmeklēšana, un veicinātu sadarbību starp iesaistītajām iestādēm. Eirojusts darbojās kā starpnieks, lai atvieglotu vairāku MLA pieprasījumu izpildi starp Franciju un Spāniju, kas bija īpaši svarīgi, jo tiesvedība Spānijā bija atlikta.

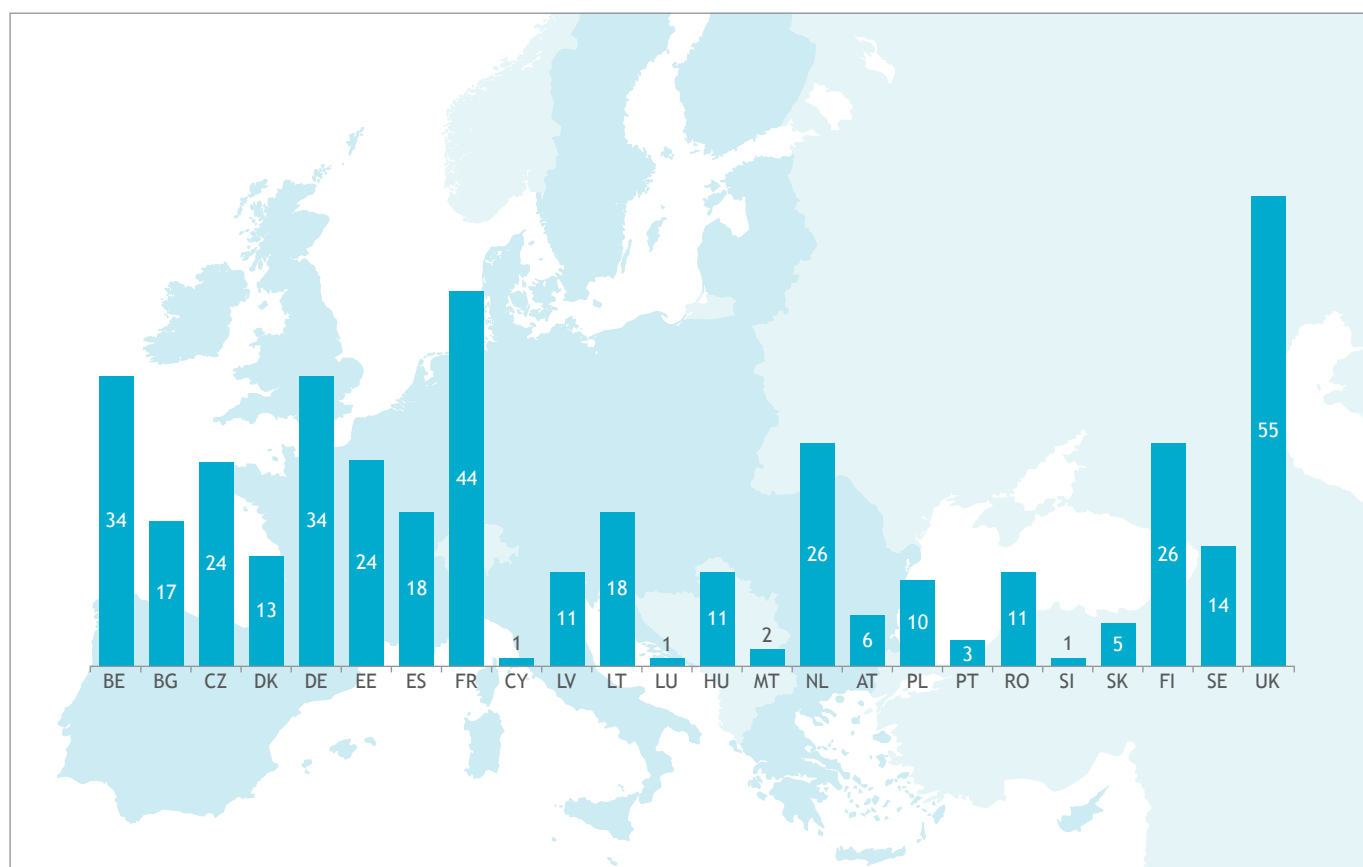
Analizējot informāciju, ar kuru apmainījās dalībnieki, atklājās daži tiesiski šķēršļi, jo īpaši iespējamais ne bis in idem princips, jo Francijā un Spānijā pārklājās mērķi. Lai izvairītos no jurisdikcijas konflikta tiesvedības vēlākos posmos, bija nepieciešama turpmāko uzdevumu un nacionālo tiesvedību apmēra koordinācija. Saistībā ar šiem šķēršļiem 2014. gadā Francija un Spānija parakstīja JIT līgumu, lai atvieglotu sadarbību un pierādījumu apmaiņu.

Pateicoties spragai izmeklēšanai un paaugstinātai sadarbībai starp JIT dalībniekiem, 2015. gada janvārī Spānijas un Francijas tiesībsargājošās iestādes pret grupējumu veica kopīgas darbības, kuras atbalstīja Eirojusta koordinācijas centrs. Spānijā tika apcietināti divdesmit deviņi aizdomās turētie, savukārt Francijā divi. Kratišanu laikā tika konfiscēts liels apjoms dokumentu, kas atklāja noziedzīgi iegūtu 20 miljonu EUR legalizāciju.

Balstoties uz pirmo veiksmīgo pieredzi, JIT paplašināšanai bija nepieciešams Eirojusta turpmāks atbalsts, kas atviegloja pierādījumu apmaiņu, sagatavojot paredzētās tiesvedības. Koordinācijas sanāksmes laikā JIT pārstāvji piekrita pārcelt tiesvedību no Spānijas uz Franciju par noziegumiem saistībā ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un dalību kriminālā grupējumā.

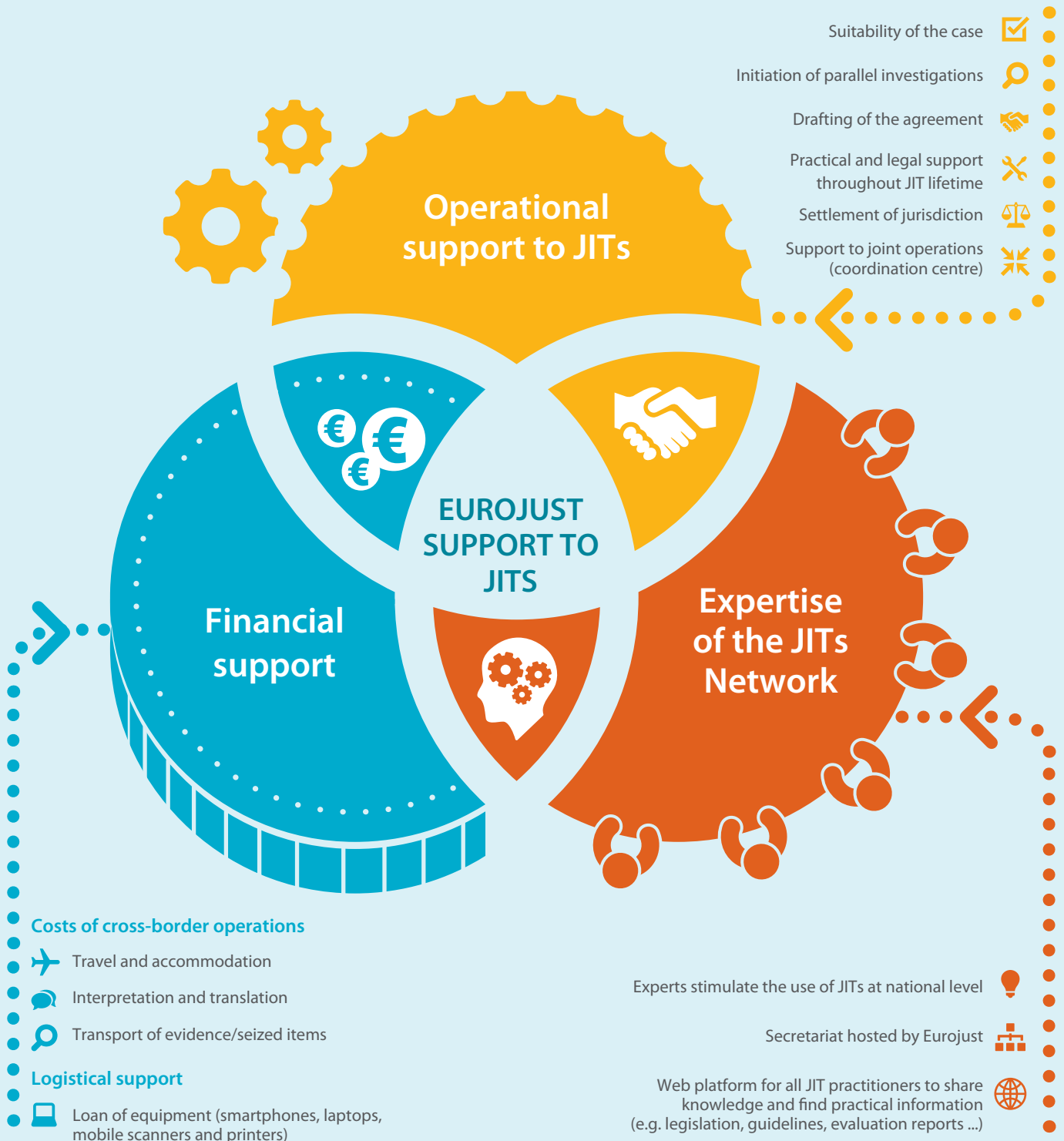
Spānija lielāko uzmanību pievērta nodokļu krāpšanas noziegumiem. Lai atbalstītu Francijas tiesvedību, pārstāvji vienojās, ka Francijas izmeklētāji varēs doties uz Spāniju, lai izvērtētu Spānijas izmeklēšanā iegūtos pierādījumus. Francijas iestādes piekrita palīdzēt Spānijas kolēģiem, organizējot videokonferenci, lai nopratinātu divas Francijā apsūdzētās un aizturētās personas.

Nacionālās iestādes pirmstiesas izmeklēšanas posmā sasniedza svarīgus rezultātus, efektīvi izmantojot tiesiskās sadarbības instrumentus: koordinācijas sanāksmes, koordinācijas centru un JIT.

Eurojust and joint investigation teams

Eurojust plays a central role in the setting up and running of joint investigation teams (JITs), including judicial and legal expertise, financial support, follow-up to JIT activities and building up know-how.

Věras Jourovás, ES tieslietu, patērētāju un dzimumu līdztiesību komisāres, Eirojūsta apmeklējums

Tikšanās ar Eiropas Savienības dalībvalstu un trešo valstu vēstniekiem

Augsti godātās ASV ģenerālprokurores Loretas Lynch Eirojūsta apmeklējums un ES-ASV seminārs par savstarpējās tiesiskās palīdzības un izdošanas līgumu piemērošanu

2015

Hronika

4.-5. jūnijs Hāga

Stratēģiskais seminārs par *Jurisdikcijas konfliktiem* un *konsultatīvais forums* Latvijas prezidentūras ES ietvaros

2. marts Hāga

Maria Schnebli tiek iecelta par pirmo Šveices sadarbības prokurori Eirojustā

20. maijs Hāga

Sanāksme par jūras pirātismu

5. jūnijs Hāga

Eirojustu apmeklēja Vēra Jourová, tieslietu, patērētāju un dzimumu līdztiesību komisāre

JANVĀRIS

FEBRUĀRIS

MARTS

APRĪLIS

MAIJS

JŪNIJS

16.-17. aprīlis Hāga

Stratēģiskā sanāksme *Cilvēku tirdzniecība*

21. aprīlis Hāga

Kolēģija pārvēl Michèle Coninsx par Eirojusta prezidenti

22.-23. aprīlis Hāga

18. genocīda apkarošanas tīkla sanāksme

11.-12. jūnijs Hāga

11. ikgadējā JIT nacionālo ekspertu sanāksme

17.-18. jūnijs Hāga

Sanāksme par *Tiesiskā sadarbība galvenajos sporta pasākumos*

24.-25. jūnijs Hāga

Stratēģiskā un taktiskā sanāksme par Terorismu

29.-30. jūnijs Rīga

EJN 44. plenārsanāksme

15. septembris Hāga

Eiropas apmeklētāji godātā ASV ģenerālprokurore Loretta Lynch

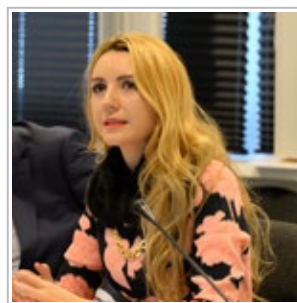
23. septembris Hāga

Eiropas Savienības dalībvalstu un trešo valstu vēstnieku tikšanās

**18.-19. novembris
Luksemburga**

EJN plenārsanāksme

25. novembris Hāga

Sanāksme Kibernetizācija: ceļā uz kibernetizācijas tiesisko tīklu

JŪLIJS

AUGUSTS

SEPTEMBRIS

OKTOBRIS

NOVEMBRIS

DECEMBRIS

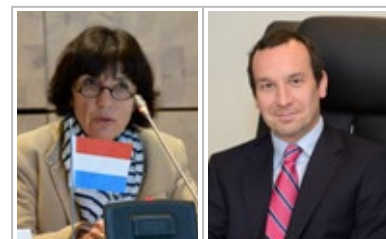
1. jūlijs Hāga

Amatā stājas Lodewijk Van Zwieten, Eiropas kibernetizācijas eksperts EC3

1. oktobris Roma

Saprašanās vēstules parakstīšana ar EUNAVFOR MED

10.-11. decembris Hāga

Darbseminārs Datu saglabāšana un konsultatīvais forums Luksemburgas prezidentūras ES ietvaros

1. jūlijs Hāga

Taktiskā sanāksme par Kibernetizācija: teritorialitāte kibertelpā un pierādījumu pieņemamība

8.-9. oktobris Hāga

ES-ASV seminārs Savstarpējās tiesiskās palīdzības un izdošanas līgumu starp ES un ASV piemērošana

21.-22. oktobris Hāga

19. genocīda apkarošanas tīkla sanāksme

Eirojusta darbs ar lietām

Eirojusts piedalījās 42 EMPACT sanāksmēs un aktīvi piedalījās darbībās, kuras 2015. gadā tika īstenotas Rīcības plāna (OAP) ietvaros visās prioritārajās EMPACT noziegumu jomās: nelegālās imigrācijas veicināšana, cilvēku tirdzniecība, viltotas preces, akcīzes un MTIC krāpniecība, heroīns, sintētiskās narkotikas un kokaīns, nelikumīgu ieroču tirdzniecība, OPC, kā arī kibernetizācija.

2015. gada OAP ietvaros Eirojusts piedalījās vairākos CEPOLursos, kurā tika sniegtas prezentācijas par tā darbu vairākās noziegumu jomās, piemēram, narkotisku vielu (kokaīna un heroīna) tirdzniecībā. Papildus Eirojusts aktīvi piedalījās 2016. gada OAP izstrādē, sagatavošanā un sastādīšanā.

Ievērojot kopējo nostāju Eirojusta dalībai OAP, kuru kolēģija pieņēma 2013. gadā, Eirojusts piedalījās kā (līdz)vadītājs vai dalībnieks 49 darbībās, kuras tika veiktas, lai paaugstinātu koordinētās izmeklēšanas un kriminālvajāšanas skaitu OAP ietvaros. Šīs darbības sastāvēja vai nu no informācijas sniegšanas izlūkošanas situācijas ziņošanai, nosakot augsti vērtētos mērķus vai OCG, vai no izmeklēšanu un kriminālvajāšanas atbalstīšanas.

Eirojusts arī atbalstīja OAP darbības, lai paaugstinātu finanšu izmeklēšanu skaitu vairākās EMPACT prioritārajās jomās.

Eirojusts piedalījās OAP darbībās, lai radītu vai paaugstinātu informētību, jo īpaši, nosakot apmācību vajadzības tiesniešiem un prokuroriem EMPACT prioritārajās jomās, piemēram, kibernetizācijā. Eirojusts atbalstīja darbības, tiesisko kontaktpunktu noteikšanai attiecīgajās trešajās valstīs EMPACT prioritārajās jomās.

Eirojusts bija darbības vadītājs OAP ietvaros, kas tika īstenoti heroīna, sintētisko narkotiku un kokaīna jomā, kā arī bija līdzvadītājs darbībās, kuras veica, lai noteiktu un vērstos pret vājiem posmiem OPC prioritārajās jomās.

Visbeidzot, Eirojusts piedalījās darbībās, kuras veica ETUTU (lai noskaidrotu Nigērijas cilvēku tirdzniecības upurus un no viņiem iegūtu informāciju) un ķīniešu cilvēku tirdzniecības (ar mērķi vērsties pret ķīniešu noziedzību, kas ir saistīta ar cilvēku tirdzniecību).

apakšprojektu ietvaros, kurus veic EMPACT prioritārajā noziedzības jomā – cilvēku tirdzniecībā.

Eiropas Drošības programma

Eiropas Drošības programma 2015. – 2020. gadiem nosaka terorismu, kibernetizāciju un organizēto noziedzību kā savstarpēji saistītas jomas ar spēcīgu pārrobežu dimensiju, kurā ir nepieciešama koordinēta ES rīcība, ieskaitot tiesiskā līmenī.

Eiropas Drošības programma nosaka pilārus ES rīcībai, ieskaitot labāku informācijas apmaiņu un paaugstinātu operatīvo sadarbību. Eirojusta nozīme ir īpaši uzsvērtā četrās darbības jomās: (i) palīdzēt dalībvalstīm ar sarežģītiem STP pieprasījumiem valstīm ārpus Eiropas Savienības, īpaši caur Eirojusta kontaktpunktu tīklu; (ii) pilnībā iesaistīties Eiropas Drošības centra (ECTC) darbībās, lai uzlabotu izmeklēšanas un kriminālvajāšanas koordinēšanu; (iii) nacionālajām iestādēm piedāvāt plašākas zināšanas un palīdzību, veicot finanšu izmeklēšanas; un (iv) turpināt atvieglot paraugprakses apmaiņu un apzināt grūtības saistībā ar e-pierādījumu iegūšanu un izmantošanu interneta noziegumu izmeklēšanā un kriminālvajāšanā.

Eiropas programma migrācijas jomā

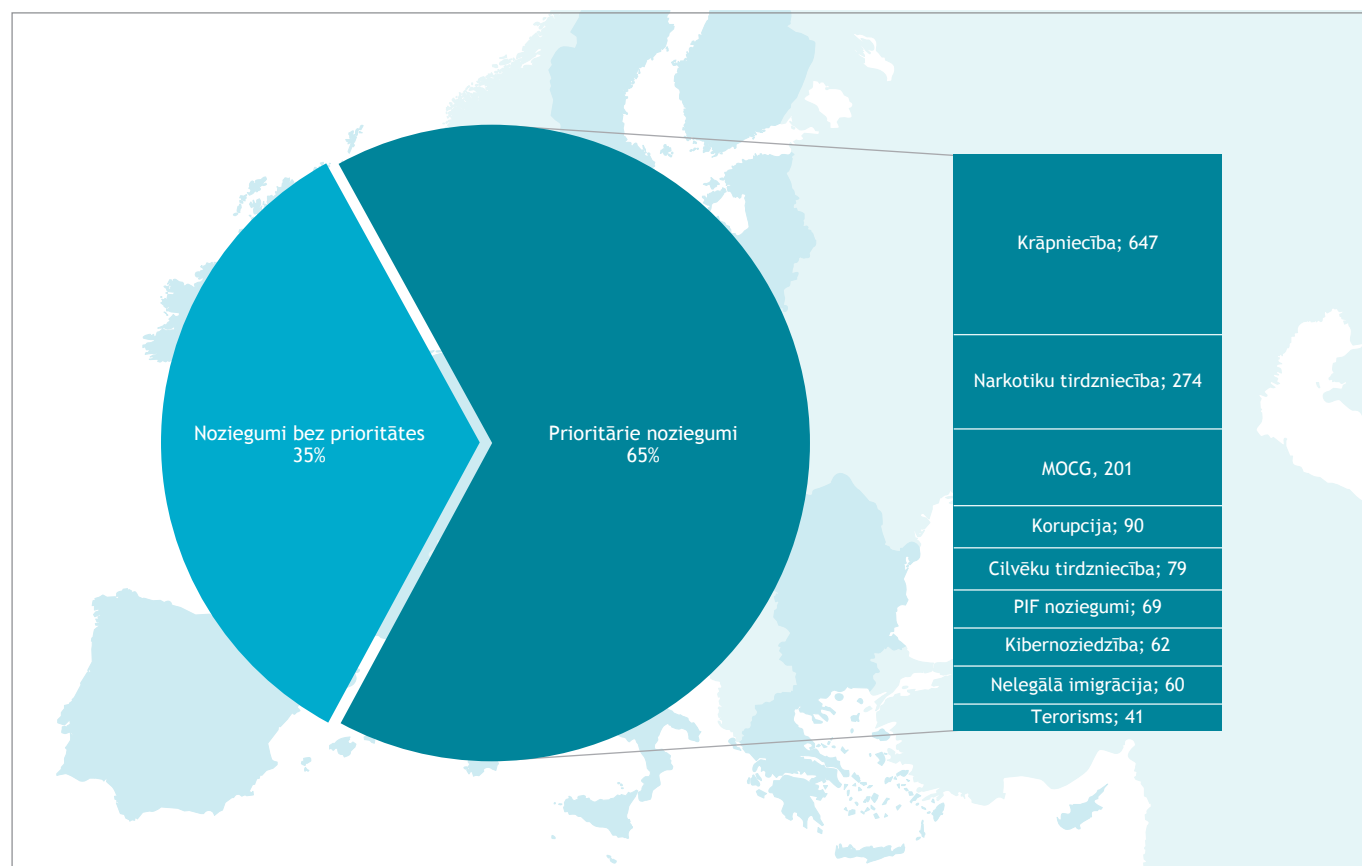
Eiropas programma migrācijas jomā papildina Eiropas Drošības programmu, nosakot Eiropas Komisijas plānus saistībā ar migrāciju gan tiesiskajā jomā, gan ārpus tās. Eiropas programma migrācijas jomā un ES rīcības plāns cīņai pret imigrantu nelikumīgu pārvadāšanu nosaka cīņu pret imigrantu nelikumīgu pārvadāšanu par ES prioritāti un paredz pārveidot nelegālo imigrantu pārvadāšanas tīklus no 'zems risks, augsta ieguve' operācijām uz 'augsts risks, zema ieguve' operācijām.

Eirojusts kopā ar Eiropu ieņem galveno vietu palīdzības sniegšanā dalībvalstīm cīņā pret nelegālās pārvadāšanas un tirdzniecības tīkliem. Bez tam, Eirojustam tika pieprasīts izveidot tematisko grupu par imigrantu nelegālo pārvadāšanu, stiprināt sadarbību starp prokuroriem un veicināt STP, atbalstīt JIT cīņā pret imigrantu nelegālu pārvadāšanu, piedalīties karstajos punktos, palīdzēt Apvienotajai operatīvajai grupai (AOG) Mare un atvieglot paraugprakses un grūtību apmaiņu, ievācot un izmantojot e-pierādījumus imigrantu nelegālas pārvadāšanas lietās.

2.1 Eirojusta darbs ar lietām prioritārajās noziedzības apkarošanas jomās

Eirojusta darba prioritātes būtībā atspoguļo Eiropas Savienības prioritātes cīņā pret smagiem noziegumiem un organizēto noziedzību, kā noteikusi Eiropas Savienības Padome. Esot

no pieprasījuma atkarīga organizācija, Eirojusta prioritātes arī iekļauj noteiktus noziegumu veidus, kuri netika noteikti par prioritātēm ES politikas ciklā, t.i. korupciju un terorismu.

Kopējā statistika

Prioritārā noziedzības apkarošanas joma	Lietas		Koordinācijas sanāksmes		JIT	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Terorisms	14	41	4	15	2	3
Kibernoziedzība	42	62	15	19	6	11
Nelegālo imigrantu pārvadāšana	32	60	10	20	9	9
Cilvēku tirdzniecība	71	79	12	32	18	21
Krāpniecība	560	647	60	76	32	34
Korupcija	55	90	9	10	4	4
Narkotisko vielu tirdzniecība	283	274	52	57	31	25
MOCG	128	201	13	21	13	13

2.1.1 Terorisms

2015. gads iezīmēja paaugstinātu Eiropā plānotu vai paveiktu teroristu uzbrukumu skaitu, kā arī atzina globālus draudus, kurus rada ārvalstu teroristu kaujinieki (FTF). Eiropas operatīvās un stratēģiskās darbības

cīņā pret terorismu atspoguļoja nepieciešamību nostiprināt dalībvalstu spēju cīnīties pret terorismu kopīgā, efektīvā un koordinētā veidā.

2015. gada lietās iegūtie skaitļi apliecina, ka dalībvalstis arvien vairāk paļaujas uz Eiropas atbalstu tiesiskās

sadarbības problēmu risināšanā sarežģītās terorisma lietās. 2015. gadā reģistrēto lietu skaits (41) gandrīz trīs reizes pārsniedz lietu skaitu 2014. gadā. Eirojusts organizēja 15 koordinācijas sanāksmes par ar terorismu saistītiem noziegumiem, gandrīz četras reizes pārsniedzot šādu sanāksmju skaitu 2014. gadā, kā arī darbojās trīs JIT. Papildus Eirojusts organizēja tā pirmo koordinācijas centru saistībā ar terorismu. Vairums Eirojustā uzsāktu terorismu lietu bija no Beļģijas, Francijas un Itālijas. Beļģija, Francija un Lielbritānija saņēma visvairāk pieprasījumus.

Ievērojams pieaugums bija vērojams informācijā par kriminālvajāšanām un apsūdzībām terorismā, kuru Eirojusts saņēma saskaņā ar Padomes Lēmumu 2005/671/TI. Eirojusts saņēma informāciju par kriminālvajāšanu terorisma noziegumos 104 reizes, salīdzinājumam, 2014. gadā informācija tika saņemta 30 reizes. Līdzīgi, Eirojustam paziņoto ar terorismu saistīto tieslietu skaits pieauga līdz 217 lietām, 2014. gadā to bija 180.

Eirojusta saņemtā informācija iekļauj saikni ar citām svarīgām lietām, STP pieprasījumiem un to izpildi. Regulāra, laicīga un sistemātiska informācijas

Stratēģiskā sanāksme par terorismu

25. jūnijā norisinājās 11. ikgadējā stratēģiskā sanāksme, kurā piedalījās Eirojusta nacionālie korespondenti darbā ar terorisma lietām. Eiropas Komisija prezentēja Eiropas Drošības programmā noteiktās prioritātes un uzsvēra nepieciešamību pēc Eirojusta iesaistes ES līmeņa iniciatīvās cīņā pret terorismu un radikalizāciju.

Pēc prezentācijas sekoja paneldiskusijas par nacionālo un ES tiesisko ietvaru attīstību cīņā pret terorismu un par jaunākajām Eirojusta publikācijām par cīņu pret terorismu, kuras ir paredzētas praktiķiem. Šīs publikācijas ir *TCM*, *CBRN-E rokasgrāmata*, *MPJM* un *Memorands par terorisma finansēšanas apkarošanu*.

Eirojusts arī detalizēti analizēja Beļģijas tiesisko lēmumu saistībā ar FTF rekrutēšanas tīklu. Analīze, kuru praktiķi uzskatīja par ļoti noderīgu un iedvesmojošu, tika publicēta atsevišķi kā ierobežotas pieejamības Eirojusta dokuments, kas tika izsniegts Eirojusta nacionālajiem korespondentiem darbā ar terorisma lietām.

Piemērs no izmeklētajām lietām

Kopš 2007. gada vairākās Eiropas valstīs, ieskaitot Itāliju, Šveici un Vāciju, tiek veikta izmeklēšana par teroristu organizāciju Rawti Shax vai Didi New ('jaunais ceļš' vai 'pretim kalniem'). Organizācija ir atzars Ansar Al Islam, kuru ANO ir atzinis par teroristu organizāciju saistītu ar Al-Qaeda, tās līderis tika apcietināts Norvēģijā par atkārtotiem nonāvēšanas draudiem, kas tika vērsti pret Norvēģijas politiķiem. Rawti Shax galvenais mērķis ir gāzt esošo Irākas kurdu valdību un to aizvietot ar kalifātu, kas balstās uz šariata likumiem.

Itālijas izmeklēšanas grupa ieguva pierādījumus tam, ka Rawti Shax ir izplatījusies Eiropā ar atzariem, kuri sazinās un darbojas, izmantojot internetu, organizācijas visaktīvākie punkti atrodas Vācijā, Šveicē, Lielbritānijā, Somijā, Itālijā, Grieķijā, Zviedrijā, Norvēģijā, Irākā, Irānā un Sīrijā. Grupai attīstoties, tā kļuva aktīva loģistikas un finansiālā atbalsta sniegšanā, lai rekrutētu FTF nosūtīšanai uz Sīriju vai Irāku, arī ar mērķi viņus apmācīt nākotnes konfliktiem ar Kurdistānu.

Eirojusts, sākot no 2011. gada, atbalstīja starptautisko tiesisko palīdzību šajā lietā. Lai atvieglotu informācijas apmaiņu starp kompetentajām iestādēm un STP lūgumu izpildi, Eirojusts organizēja divas koordinācijas sanāksmes. Šo koordinācijas sanāksmju laikā tika atklāta šīs teroristiskās organizācijas struktūra un darbības, kā arī iesaistītās dalībvalstis apsprieda visefektīvāko kopējo tiesisko stratēģiju un atbildes reakciju.

2015. gadā vairāku mēnešu garumā Eirojusts analizēja ievērojama apjoma informāciju, kuru sniedza Itālijas izmeklēšanas grupa, lai apzinātu vissvarīgākos iesaistīto dalībvalstu aspektus ar mērķi organizēt kopīgu rīcības dienu. Viena no koordinācijas sanāksmēm tika veltīta kopīgo darbību sagatavošanai, kā arī lai apspriestu jautājumus, kas attiecas uz pieprasīto tiesisko pasākumu izpildi, ieskaitot kompetento iestāžu noteikšanu, kā arī EAO saskaņošanu, izdošanas procedūras, u.c. Lai laicīgi izpildītu dažādus STP lūgumus, tika pārskatītas šādu lūgumu tiesiskās un tehniskās prasības.

Kopīgās rīcības dienā 2015. gada novembrī Eirojustā tika izveidots koordinācijas centrs. Kopā Itālijā, Norvēģijā un Lielbritānijā tika aizturēti 13 aizdomās turētie Rawti Shax līderi un vairāki tās biedri. Desmit arestētajām personām tika izvirzītas apsūdzības par starptautisko terorismu saskaņā ar Itālijas likumu. Papildus Itālijas, Vācijas, Somijas, Norvēģijas, Zviedrijas un Lielbritānijas iestādes veica kratīšanas 26 vietās un konfiscēja priekšmetus, ieskaitot elektroniskās ierīces un dokumentus. Dažiem aizdomās turētajiem atrašanos vietu neizdevās noskaidrot, jo tiek uzskatīts, ka viņi ir devušies uz Tuvajiem Austrumiem (Sīriju un Irāku), lai kā FTF pievienotos džihādīstu organizācijām (proti, ISIS un al-Nusra).

Pamatojoties uz šobrīd veikto trīs Lielbritānijas personu nodošanas procedūru un izdošanas pieprasījumiem Norvēģijai, Eirojūsts turpinās sniegt palīdzību arī 2016. gadā. Tā kā viena no Norvēģijā arestētajām aizdomās turētajām personām ir Norvēģijas pilsonis, uz kuru izdošana neattiecas, persona tiks tiesāta Norvēģijā (saskaņā ar aut dedere aut iudicare principu). Lai nodrošinātu veiksmīgu tiesvedību pret šo un citiem aizdomās turētajiem, tiks veicināta turpmāka tiesiskā palīdzība.

apmaiņa atvieglo Eirojusta darbu, sniedzot grūtību un paraugprakses pārskatus, kas attiecas uz terorisma noziegumu kriminālvajāšanām un notiesāšanām, kā arī bagātina Eirojusta analīzi par tiesiskajām darbībām cīņā pret terorismu, kura ir nodota dalībvalstīm, izmantojot izdevumu *Uzraudzība notiesāšanā* par terorismu. Papildus, un atbildot uz Padomes secinājumiem par krimināljustīcijas reakciju saistībā ar radikalizāciju, kas noved pie terorisma, Eirojūsts varētu uzraudzīt kriminālvajāšanas un apcietināšanas alternatīvu uzraudzību, tādējādi veicinot kriminālpolitikas attīstību saistībā ar FTF.

Eirojusta nacionālo korespondentu tīkls darbam ar terorisma lietām kalpo par primāro kontaktpunktu tiesiskās sadarbības atvieglošanā, kā arī nodrošina, ka informācija, kas ir saistīta ar kriminālvajāšanām un notiesāšanām par terorismu tiek nodota Eirojustam. Nacionālo korespondentu tīkls, kurš savu darbību uzsāka 2005. gadā, sastāv no vismaz viena pārstāvja, kuru ieceļ katra dalībvalsts, kā arī no

kontaktpunktiem, kurus ieceļ Norvēģija, ASV un kopš 2015. gada septembra Šveice.

Trešais Eirojusta pārskats *Ārvalstu teroristu kaujinieki: Eirojusta uzskati par šo parādību un krimināljustīcijas reakcija* (ierobežotas pieejamības ES) tika izstrādāts 2015. gada novembrī. Pārskats tika iesniegts JHA Padomes sanāksmē 2015. gada 3.-4. decembrī ar ieteikumiem vērsties pret izmeklēšanu un kriminālvajāšanas grūtībām un pilnībā izmantot Eirojusta koordinācijas instrumentus sarežģītās pārrobežu lietās, kurās ir iesaistīti FTF.

Pārskatā tiek izklāstīti secinājumi un ieteikumi no diviem iepriekšējiem Eirojusta pārskatiem par FTF no 2013. gada novembra un 2014. gada novembra, iekļaujot praktiķu ieguldījumu, kas tika veikts pēc Eirojusta aptaujas par justīcijas atbildi FTF, kas 2015. gada martā tika nosūtīta visiem Eirojusta nacionālajiem korespondentiem, kas strādā ar terorisma lietām, kā arī Eirojusta sadarbības prokuroriem no Norvēģijas, Šveices un ASV. Pirms tam 2015. gadā kā ierobežotas pieejamības Eirojusta dokuments tika publicēts kopsavilkums par galvenajiem otrā, 2014. gada novembra, Eirojusta FTF pārskata secinājumiem.

Pagājušajā gadā Eirojūsts aktīvi iesaistījās daudzās ES līmeņa diskusijās un iniciatīvās, lai apzinātu iespējamus veidus, kā stiprināt justīcijas atbildi uz terorismu. Dažādos forumos Eirojusta prezidente uzsvēra nepieciešamību pēc ES mēroga kopīgas un visaptverošas pieejas, iekļaujot plašu multidisciplināru politiku, mehānismu un instrumentu klāstu, lai veicinātu valstu rīcības efektivitāti cīņā pret FTF.

CBRN-E rokasgrāmata

CBRN-E rokasgrāmata nodrošina Eiropas Savienības praktiķus ar specializētu daudznozarju juridisko atbalstu izmeklēšanās un kriminālvajāšanās par starptautiskiem noziegumiem saistībā ar "ķīmiskām, bioloģiskām, radioloģiskām, kodolvielām un sprāgstvielām" (CBRN-E). Tajā sniegts pārskats par galvenajiem Eiropas un starptautiskajiem administratīvajiem un krimināltiesību aktiem, kas piemērojami CBRN-E vielām, kā arī par starptautiskām organizācijām, sistēmām un datubāzēm CBRN-E jomā.

Rokasgrāmatas informācija tiek regulāri atjaunota. Tās ceturtais izdevums tika publicēts 2015. jūnijā.

Taktiskā sanāksme par terorismu

24.-25. jūnijā Eirojusts organizējo trešo taktisko sanāksmi par FTF, *Ceļā uz kopīgu justīcijas atbildi pret ārvalstu kaujiniekiem*. Sanāksmē piedalījās Eirojusta nacionālie korespondenti darbā ar terorisma lietām, dalībvalstu, Albānijas, Bosnijas un Hercegovinas, Melnkalnes, Norvēģijas, Serbijas, Šveices, Turcijas un ASV nacionālo tiesu un tiesībsargājošo iestāžu pārstāvji, kā arī pārstāvji no ES koordinatora biroja cīņā pret terorismu, Eiropola, Interpola un Frontex.

Sanāksme praktiķiem sniedza ieskatu specifiskajā nozarē, teroristu organizācijās, *modi operandi* un procesuālās un tiesiskās sadarbības jautājumiem, kā arī organizēja forumu, lai apmainītos ar pieredzi un paraugpraksi starp praktiķiem, kas izmeklē un ierosina FTF lietas Eiropā un ārpus tās.

Apspriestie jautājumi bija ES kriminālās justīcijas reakcija uz FTF, pastiprināta tiesiskā sadarbība ar trešajām valstīm, kā arī FTF kriminālvajāšanas izaicinājumi un apgūtās lietas. Tika apspriesta tiesiskā ietvara piemērotība, e-pierādījumu iegūšana un pieejamība, finanšu izmeklēšanas, tiesiskās sadarbības instrumenti, kriminālās justīcijas reakcija uz radikalizāciju, tiesiskā pieeja attiecībā uz personām, kas atgriežas un informācijas apmaiņa. Prezentācijas par FTF kriminālvajāšanām dalībvalstīs un trešajās valstīs sniedza nacionālas perspektīvas. Trīs darbsemināri strādāja ar to pašu lietu, to rezultāti tika prezentēti un apspriesti plenārsesijā un tie tika iekļauti trešajā Eirojusta pārskatā *Ceļā uz kopīgu justīcijas atbildi pret ārvalstu kaujiniekiem*, kas tika izdots 2015. gada novembrī.

JHA aģentūru tīkla ietvaros aģentūras viena otrai ziņoja par to instrumentiem/pasākumiem cīņai pret FTF. Eirojusts regulāri ES koordinatoram cīņā pret terorismu ziņo par Eirojusta darbību izpildi cīņā pret terorismu. 2015. gadā Eirojusts pirmo reizi tika saistīts ar Eiropola galveno darbības jomu – cīņu pret terorismu, FP Travellers.

Eirojusts turpina par prioritāti uzskatīt sadarbības nostiprināšanu ar trešajām valstīm, lai paplašinātu nacionālajām iestādēm sniegto palīdzību izmeklēšanā un kriminālvajāšanā. 2015. gadā ievērojami paaugstinājās Eiropola operatīvās sadarbības līmenis ar trešajām valstīm darbā ar terorisma lietām. Piemēram, terorisma lietu skaits (10), kurās tika iesaistītas trešās valstis, salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu paaugstinājās trīs reizes.

Eirojusts aktīvi strādā, lai uzlabotu sadarbību ar valstīm Tuvajos Austrumos un Ziemeļāfrikas reģionā. Šajā reģionā ir svarīgi paplašināt Eirojusta kontaktpunktu tīklu, lai atvieglotu tā darbu cīņā pret terorismu un organizēto noziedzību. 2015. gada 21. jūlijā Eirojusts uzaicināja Ziemeļāfrikas reģiona valstis iecelt Eirojusta kontaktpunktus, ieskaitot īpašu Eirojusta kontaktpunktu darbam ar terorismu saistītām lietām. Pēc šīm uzaicinājuma vēstulēm Eirojusta kontaktpunkti ir iecelti Libānā, Jordānijā, Saūda Arābijā un Palestīnas nacionālajā administrācijā, papildus jau esošajiem Ēģiptē, Izraēlā un Tunisijā.

Uzraudzība notiesāšanā par terorismu (TCM)

TCM ir ierobežotas pieejas Eirojusta dokumentus, kuru pārsvarā izsniedz prokuroriem un tiesnešiem, kuri strādā ar terorisma lietām, tas tiek regulāri publicēts kopš 2008. gada. Ziņojumā tiek sniegts regulārs pārskats par notiesājošiem un attaisnojošiem spriedumiem saistībā ar terorismu visā Eiropas Savienībā, jauniem tiesiskajā jomā, kā arī juridiskā analīze un attiecīgie spriedumi.

TCM pamatā ir no publiskiem avotiem iegūta informācija, kā arī dati par notiesāšanu par terorisma noziegumiem, ko sniegušas valstu iestādes, īstenojot Padomes Lēmumu 2005/671/TI. Izdevuma analītiskās nodaļas, kuras tika izstrādātas 2015. gadā, iekļauj Vācijas, Nīderlandes, Norvēģijas un Lielbritānijas tiesu sniegto lēmumu analīzi par lietām, kas skar FTF.

Papildus, *TCM* ir iekļauts Eiropas Drošības programmas, kā arī Eiropas Padomes konvencijas par terorisma novēršanu pirmā protokola, politisko deklarāciju un rīcības plānu kopsavilkums.

Memorands par terorisma finansēšanas apkarošanu

Eirojusta *Memorands par terorisma finansēšanas apkarošanu* ir ierobežotas pieejamības Eirojusta dokuments, kurā ir sniegts pārskats par juridiskajiem instrumentiem un standartiem, kas starptautiskā un Eiropas Savienības līmenī ir pieņemti cīņai ar terorisma finansēšanu, un tajā ir iekļauts šo noteikumu kopsavilkums. *Memorandā* arī ir aprakstīts Eirojusta darbs ar lietām cīņā pret terorisma finansēšanu, kā arī tas uzsver Eirojusta iesaisti tiesiskā sadarbībā, lai cīnītos pret terorisma finansēšanu. Eirojusta *Memorandu* pirmo reizi publicēja 2006. gadā, to atjauno ik pēc trim gadiem, pēdējais atjauninājums tika veikts 2014. gada jūnijā.

2.1.2 Kibernoiziedzība

Kibernoiziedzībai nav starpvalstu robežu. Ir ļoti grūti iegūt pierādījumus šādiem noziegumiem datu nepastāvības dēļ, ir nepieciešamas arī specifiskas zināšanas. Tiesiskā sadarbība ir svarīga, lai nodrošinātu laicīgu elektronisko pierādījumu saglabāšanu, kas nodrošina to pieejamību tiesas procesā. Starptautisko tiesisko sadarbību traucē lielās atšķirības nacionālajos tiesiskajos ietvaros (piemēram, procesa kriminalizācija vai datu saglabāšanas tiesību aktu trūkums), kā arī jurisdikcijas konflikti.

Pamatojoties uz iepriekš minēto, Eirojusts vairāk uzmanības pievērta cīņai pret kibernoiziedzību, šajā nozarē stiprinot tiesisko palīdzību, un jo īpaši: veicinot ātru STP lūgumu nodošanu – tas ir būtisks faktors, lai veicinātu datu pastāvību un aizpildītu nepilnības, kas rodas, piemērojot dažādus nacionālos datu saglabāšanas noteikumus; kā arī atļaujot tiesu iestādēm iesaistīties kibernoiziedzības operāciju sākuma posmos, lai nodrošinātu, ka dati tiek ievākti saskaņā ar izmeklēšanas posmā piemērojamiem noteikumiem, kā rezultātā tie var tikt izmantoti kā pieļaujami e-pierādījumi turpmākajā tiesas procesā.

Eirojusta koncentrēšanās uz kibernoiziedzību tiek atspoguļota Eirojusta darbā ar lietām un stratēģiskajās darbībās, kuras tika īstenotas 2015. gadā.

Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, Eirojusta operatīvā iesaiste šajā noziedzības nozarē ir palielinājusies, uz to norāda visi galvenie statistikas rādītāji – reģistrēto lietu skaits (62), koordinācijas sanāksmes (19), koordinācijas centrs (1) un JIT (11, no kurām sešas bija jaunizveidotas). Starp dalībvalstīm visvairāk pieprasījumus veica Rumānija, kurai seko Grieķija, Vācija un Kipra. Visvairāk lūgumus saņēma Lielbritānija, Spānija un Vācija.

Piemērs no izmeklētajām lietām

Plaša apjoma ONG, kuras biedri galvenokārt bija no Nigērijas un Kamerūnas, veica interneta pikšķerēšanas krāpniecību 6 miljonu EUR apmērā. Šis kriminālais tīkls izmantoja 'starpnieka' metodi, novirzot līdzekļus no legāliem uz nelegāliem galamērķiem, pieklūstot parolēm un personas datiem ar mērķi īpašumā iegūt upuru e-pasta kontus, lai pēc tam iegūtu no viņiem/vai viņu klientiem naudu.

Noziedznieki un to upuri tika apzināti vismaz 16 vietās pasaulē. Itālijas, Spānijas un Polijas tiesu iestādes vērsās Eirojustā pēc palīdzības. Tika organizētas trīs koordinācijas sanāksmes, lai precizētu dalībvalstīs veiktās izmeklēšanas un apmainītos ar informāciju. Paralēli veiktās tiesvedības Itālijā un Spānijā atklāja, ka personas, par kurām veica izmeklēšanu, bija iekļautas hierarhiskā grupējumā ar nepastāvīgām un elastīgām darbībām starp tīkliem. Saistībā ar šiem ciešajiem sakariem nacionālās apsūdzības iestādes saskārās ar grūtībām, kas attiecas uz iespējamu *ne bis in idem* principu. Tika pieņemta iespējama aizdomās turēto pārklāšanās, t.i. situācija, kad vienas un tās pašas personas ir aizdomās turētie vairākās tiesvedībās, kuras veic dažādās jurisdikcijās.

Lietai attīstoties, tika organizēta trešā un pēdējā koordinācijas sanāksme, lai novērtētu izpildes stāvokli STP lūgumiem, kurus Itālija nosūtīja attiecīgajām valstīm, kā arī lai apmainītos ar jaunāko informāciju. Atsevišķās dalībvalstīs tika novērota līdzīga pretlikumīga darbība un tika atklāta tālāka aizdomās turēto personu pārklāšanās, kas apsūdzības iestādēm palīdzēja noteikt to lietas stratēģiju.

Tā rezultātā, ar mērķi piemērot piespiedu līdzekļus, puses vienojās par dalību rīcības dienā, saņemot atbalstu no Eirojusta koordinācijas centra. Lai gan Spānijas iestādes varēja rīkoties ātri, Spānijas ātrā pasākumu veikšana varēja apdraudēt mazāk progresīvo, bet plašāko Itālijas izmeklēšanu. Bija nepieciešams apspriest tiesiskās prasības dažādās jurisdikcijās, lai izprastu tiesvedības ierobežojumus attiecīgajās valstīs, kā arī lai sastādītu vispiemērotāko plānu rīcības dienai. Tika pieliktas lielas pūles, lai šim mērķim saskaņotu atšķirīgos izmeklēšanas posmus.

Rīcības diena norisinājās 2015. jūnijā, to vadīja Itālijas, Spānijas un Polijas tiesu un policijas iestādes. Rīcības dienu atbalstīja Eirojusta koordinācijas centrs un tā sniedza teicamus operatīvos rezultātus. Kopā tika aizturēti 49 aizdomās turētie un tika veiktas 58 kratīšanas. Pateicoties ciešajai tiesiskajai palīdzībai un sadarbībai starp dalībvalstīm, kibernetizācijas jomā var tikt saukti pie kriminālbildības jebkurā jurisdikcijā.

Eirojusts arī strādāja, lai uzlabotu sadarbību ar Eiropu kibernetizācijas apkarošanā gan stratēģiskā, gan operatīvā līmenī. Eurojust turpināja aktīvi atbalstīt Eiropas Kibernetizācijas centru (EC3), kas atrodas Eiropas paspārnē. Šajā sakarā 2015. gada jūlijā Eurojusts norīkoja nacionālo ekspertu kibernetizācijas jomā, kas

darbojas kā Eirojusta pārstāvis EC3 operatīvajās darbībās. Tā pienākumos ir iekļauta sadarbības atbalstīšana un koordinācija ar EC3 Eirojusta vārdā, un, *inter alia*, informācijas apmaiņas atvieglošana, palīdzot nodrošināt pierādījumu pieejamību tiesas procesā, kā arī šis eksperts veicina Eirojusta iesaistīšanos sākotnējos posmos, lai uzlabotu kriminālvajāšanas efektivitāti, un, kur nepieciešams, līdzekļu konfiscēšanu kibernetizācijas lietās.

Eirojusta kibernetizācijas eksperta piedalīšanās EC3 arī veicināja aktīvāku dalību Focal Points Twins, Terminal un Cyborg grupās. EMPACT 2015. gada rīcības plāna ietvaros Cyber Attacks, Eurojusts un Eiropas izstrādāja kopīgu dokumentu par kopējiem tiesiskiem izaicinājumiem cīņā pret kibernetizāciju, galvenokārt saistībā ar tiesību aktu piemērošanu un kriminālvajāšanu. Tas aptver sešas galvenās nozares: datu nozaudēšanu; atrašanās vietas pazuudēšanu; tiesiskos ietvarus; valsts-privātos uzņēmumus; starptautisko sadarbību; kā arī strauji pieaugošos draudus. Dokuments kalpo par sākuma punktu turpmākām diskusijām ar

Sanāksmes par kibernetizāciju

1. jūlijā Eurojusts organizēja taktisko sanāksmi par teritorialitāti kibertelpā un e-pierādījumu pieņemamību ar kibernetizācijas saistītos tiesas procesos. Taktiskajā sanāsmē piedalījās eksperti no visām dalībvalstīm, ASV, kā arī no privātā sektora (ieskaitot no banku un interneta drošības uzņēmumiem), kuri norādīja uz dažādām šīs noziedzumu nozares aktuālajām problēmām un uz palīdzību, kuru varētu sniegt Eurojusts. Dalībnieki apsprieda nepieciešamību pēc šādiem uzlabojumiem: paātrināt starptautisko tiesisko sadarbību, īpaši laicīgu STP lūgumu apmaiņu, ņemot vērā elektronisko datu nepastāvību; uzlabot sadarbību starp tiesu iestādēm un privāto sektoru (piemēram, interneta pakalpojumu sniedzējiem); kā arī nodrošināt tiesu iestāžu agru iesaisti, lai, *inter alia*, nodrošinātu privātajā sektorā iegūto pierādījumu pieņemamību.

Sanāksmes laikā tika pausts aicinājums veikt ātrāku un efektīvāku pieredzes, paraugprakses un iegūto zināšanu apmaiņu. Šajā sakarā praktiski novērtēja priekšlikumu izveidot kibernetizācijas prokuroru un tiesnešu tīklu.

Vēlāk, 2015. gada novembrī Eurojusts organizēja sanāksmi *Ceļā uz kibernetizācijas tiesisko tīklu*, kurā piedalījās kibernetizācijas nozares tiesiskie eksperti no visām dalībvalstīm, kā arī no Norvēģijas, Šveices, ASV, EC3 un Eiropas Padomes. Dalībnieki vienojās par nepieciešamību izveidot Eirojusta atbalstītu kibernetizācijas tiesisko tīklu, kas kalpotu par platformu diskusijām par tiesiskajiem šķēršļiem, paraugprakses noteikšanu un izplatīšanu, kā arī par judikatūras apmaiņu.

Papildus tika diskutēts par STP procesu starp ASV un dalībvalstīm, kā arī dalībnieki tika informēti par projektiem, kurus ir uzsākusī un atbalsta Eiropas Padomes Kibernetizācijas konvencijas komiteja. Nīderlandes Drošības un tieslietu ministrijas pārstāvji sniedza pārskatu par tās prioritātēm gaidāmās ES prezidentūras laikā, starp kurām arī tika minēta cīņa pret kibernetizāciju (galveno uzsvaru liekot uz jurisdikciju).

ieinteresētajām pusēm par iespējamām šo grūtību risināšanas iespējām, ieskaitot turpmāku tiesisku un praktisku ar STP saistītu instrumentu saskaņošanu un informācijas un e-pierādījumu apmaiņu kibernetizāciju izmeklēšanas vai kriminālvajāšanas mērķiem.

Savas Hāgas vizītes laikā septembrī augsti godātā ASV ģenerālprokurore Loretta Lynch paziņoja par ASV kibernetizāciju prokuroru norīkošanu darbam Eirojustā.

Papildus operatīvā atbalsta sniegšanai nacionālajām izmeklēšanas un kriminālvajāšanas grupām un EC3, Eirojusts turpināja sniegt atbalstu Nelegālās tiešsaistes tirdzniecības (ITOM) projektam, kura noslēguma konference norisinājās 2015. gada novembrī. Eirojusts arī turpināja atbalstīt Instruktoru apmācību un sertifikācijas programmu (TOT), kas organizēja pirmās apmācības prokuroriem un izmeklēšanas tiesniešiem, lai uzlabotu kibernetizāciju lietu apsūdzības posma efektivitāti un izpratni par to.

2.1.3 Nelegālo imigrantu pārvadāšana

Eiropa saskārās ar bezprecedenta krīzi, kas radās saistībā ar nelegālo imigrantu pārvadāšanas pieaugumu un tās briesmīgajām sekām, kas ir saistītas ar nāves gadījumiem Vidusjūrā, Eiropas piekrastē un sauszemē.

Eirojusts pats saskārās ar paaugstinātu pieprasījumu pēc tiesiskās palīdzības šajā jomā saistībā ar šo dalībvalstīs izdarīto noziegumu atkārtotā un plašo raksturu. Salīdzinot ar 2014. gadu, nelegālo imigrantu pārvadāšanas lietu (60) un koordinācijas sanāksmju (20) skaits gandrīz dubultojās. Visvairāk lūgumus iesniedza Grieķija, Francija un Austrija. Visvairāk lūgumus saņēma Vācija, kurai seko Francija un Ungārija.

Saskaņā ar ES rīcības plānu cīņā pret nelegālu imigrantu pārvadāšanu, Eirojusts cieši sadarbojās ar Eiropolu, Frontex un EASO, lai iegūtu informāciju par nelegālo pārvadātāju modi operandi, palīdzētu nacionālajām iestādēm naudas izsekošanā, kā arī palīdzētu izmeklēšanās. Šajā sakarā Eirojusts pastiprināja savu sadarbību ar Eiropola *Focal Point Checkpoint* un *JOT Mare*. Šī sadarbība tika pastiprināta papildus ad hoc sanāksmēm par atsevišķām operatīvām lietām, rīkojot ceturkšņa sanāksmes, lai apspriestu līdzekļus un metodes (piemēram, uzlabotu informācijas apmaiņas procesu par aktuālajām lietām), lai veicinātu sadarbību un spējas atbalstīt nacionālās iestādes to pirmajā cīņā pret nelegālo imigrantu pārvadāšanu.

1. oktobrī tika parakstīta saprašanās vēstule par sadarbību starp Eirojustu un ES militāro operāciju Vidusjūras dienvidu un centrālajā daļā (EUNAVFOR MED). EUNAVFOR MED tika dibināts 2015. gada 22. jūnijā ar mērķi pielikt sistemātiskas pūles, lai identificētu, konfiscētu, aizturētu un iznīcinātu nelegālo pārvadātāju izmantotos

Piemērs no izmeklētajām lietām

Izmeklēšana tika uzsākta par OCG, kura tika turēta aizdomās par Albānijas pilsoņu nelegālas iekļūšanas Eiropas Savienībā īstenošanu, izmantojot īrētus transporta līdzekļus, kas ir reģistrēti Čehijas Republikā. OCG, kura darbojas kopš 2013. gada, pārvadāja nelegālos imigrantus uz Lielbritāniju, izmantojot divus ceļus: no Turcijas vai Grieķijas uz Beļģiju un tad uz Lielbritāniju ar transporta līdzekļiem, kurus vadīja čehu un slovāku autovadītāji, vai no Bulgārijas vai Serbijas uz Čehijas Republiku, tad caur Vāciju uz Lielbritāniju ar kuģi vai vilcienu. Šajā periodā Eiropas Savienībā tika ievesti vairāk nekā 100 nelegālo imigrantu.

Eirojusts un šajā lietā iesaistītās dalībvalstis 2014. gadā Eiropolā piedalījās vairākās darba sanāksmēs saistībā ar 'Tantalusa operāciju'. 2014. gada decembrī šī lieta nonāca Eirojustā, jo bija nepieciešama pēc tiesiskās sadarbības. Eirojusts organizēja četras koordinācijas sanāksmes, nodrošinot forumu Beļģijas, Čehijas, Vācijas, Francijas un Lielbritānijas iestādēm, lai apspriestu šīs lietas tiesiskos aspektus. Turpinājās cieša sadarbība ar Eiropolu, tā analītiķi piedalījās Eirojusta koordinācijas sanāksmēs.

Beļģija tika izvēlēta par piemērotāko valsti kriminālvajāšanas jurisdikcijai. Šo lēmumu ietekmēja fakts, ka kādā Beļģijas pilsētā atradās nelegālo imigrantu pārvadāšanas operāciju centrs. Eirojusts sniedza atbalstu, izveidojot JIT starp Beļģiju, Čehijas Republiku, Lielbritāniju un Vāciju. Eirojusta finansiālais atbalsts šajai lietai sniedza ātrāku progresu, kā arī sedza izmaksas apjomīgajiem resursiem, kas bija nepieciešami tik liela mēroga operācijai, proti, mutvārdu un rakstiskajai tulkošanai un transporta un tehniskā aprīkojuma izdevumiem. Dalībvalstis tiešā veidā apmainījās ar pierādījumiem, kā arī Beļģijas iestādes varēja pēc STP lūguma nosūtīšanas Francijai iegūt informāciju par Francijā apturētiem autovadītājiem.

Izmeklēšana šajā lietā atklāja 13 nelegālas pārvadāšanas gadījumus, kuros OCG ieguva vairāk nekā EUR 500 000 peļņu, padarot par upuriem vairāk nekā 100 viegli

ievainojamus cilvēkus. 2015. gada novembrī notika kopējās rīcības diena, kuru atbalstīja Eirojusta koordinācijas centrs. Tika aizturēti astoņi aizdomās turētie, 24 personas tika nopratinātas liecinieka vai aizdomās turētā statusā, kā arī tika veiktas 10 kratīšanas mājās. Kopējās rīcības dienas laikā tika izpildīti seši EAO.

kuģus un līdzekļus. Šī saprašanās vēstule veido pamatu sadarbības veicināšanai un dialogam cīņā pret nelegālo imigrantu pārvadāšanu. Tā apliecina abu pušu apņemšanos dalīties ar stratēģisko ar operācijām nesaistītu informāciju, paraugpraksi, zināšanām un pieredzi nelegālo imigrantu pārvadāšanas jomā.

Institucionālā līmenī Eirojusta kolēģija 2015. gada aprīlī norīkoja kontaktpunktu nelegālo imigrantu pārvadāšanas jautājumiem, lai pārstāvētu Eirojustu ES aģentūru kontaktgrupā par nelegālo imigrantu pārvadāšanu, kuru 2015. gadā izveidoja Eiropas Komisija saskaņā ar ES rīcības plānu cīņā pret nelegālo imigrantu pārvadāšanu.

Karstā punkta pieejas, kuru ieviesa Eiropas Komisija kā daļu no Eiropas programmas migrācijas jomā, galvenais mērķis ir koordinēt ES palīdzību dalībvalstīm, kuras visvairāk saskaras ar specifisko un neproporcionālo migrācijas spiedienu to ārējās robežās. Eirojusts atbalstīja Karstos punktus Itālijā un Grieķijā – divās dalībvalstīs, kuras 2015. gadā visvairāk skāra migrācijas plūsma. Itālijas un Grieķijas prokurori tika iecelti par Eirojusta kontaktpunktiem, lai atbalstītu Karstā punkta atrašanās vietas un nodotu svarīgu informāciju un lietas Eirojusta nacionālajiem birojiem, lai tie tālāk koordinētu un veiktu darbības ES līmenī.

Eirojusta prezidente ieradās Itālijas (2015. gada oktobrī) un Grieķijas (2015. gada decembrī) Karstajos punktos un tikās ar Itālijas un Grieķijas tiesu un žurniecības pārstāvjiem, kā arī ar EUNAVFOR MED un Frontex, lai apspriestu cīņu pret nelegālo imigrantu pārvadāšanu un nepieciešamību pastiprināt tiesisko sadarbību.

Septembrī Eirojusta kolēģija izveidoja tematisko grupu par nelegālo imigrantu pārvadāšanu, kuras laika posms (2015.-2020.) sakrīt ar ES rīcības plāna cīņai pret nelegālo imigrantu pārvadāšanas laika posmu. Tematiskās grupas mērķi, *inter alia*, ir: (i) palielināt sniegto atbalstu prokuratūrām, kuras saskaras ar nelegālo imigrantu pārvadāšanu, (ii) noteikt un analizēt šī nozieguma veida izmeklēšanas un kriminālvajāšanas grūtības, kā arī ar to saistīto paraugpraksi un (iii) uzlabot jau esošo šīs jomas starptautisko un ES tiesisko instrumentu izmantošanu.

Papildus Eirojusts turpināja atbalstīt citus stratēģiskos forumus un projektus, kas ir paredzēti starptautiskās sadarbības veicināšanai nelegālo imigrantu pārvadāšanas jomā, piemēram, piedaloties Starptautiskās Migrācijas organizācijas (IOM) reģionālajā projektā *Cīņas nostiprināšana pret cilvēku tirdzniecību un nelegālo imigrantu pārvadāšanu Rietumbalkānu reģionā*, lai parādītu paraugpraksi, vadot pārrobežu aktivitātes divos darbsemināros bijušajā Dienvidslāvijas Republikā Maķedonijā un Melnkalnē. Šī projekta mērķis, kuru finansē IOM attīstības fonds un Itālijas valdība, ir stiprināt Rietumbalkānu reģiona ieinteresēto pušu iespējas un pārrobežu sadarbību cīņā pret pārrobežu noziegumiem, piemēram, cilvēku tirdzniecību un nelegālo imigrantu pārvadāšanu.

2.1.4 Cilvēku tirdzniecība

Eirojusta sniegtā operatīvā atbalsta lietu skaits nacionālām izmeklēšanām un kriminālvajāšanām saistībā ar cilvēku tirdzniecību pieauga līdz 79 lietām. Gandrīz trīs reizes palielinājās koordinācijas sanāksmju skaits (32). Tika izveidots viens koordinācijas centrs. Starp dalībvalstīm visvairāk lūgumus pieprasīja Lielbritānija, kurai seko Bulgārija, Rumānija un Slovēnija. Visvairāk lūgumus saņēma Rumānija, kurai seko Nīderlande un Ungārija.

Ar cilvēku tirdzniecību saistīto JIT skaits paaugstinājās līdz 21, deviņas no tām tika izveidotas 2015. gadā. Starp jaunajām JIT viena pirmo reizi bija starp Franciju un Bosniju un Hercegovinu, kuru atbalstīja Eirojusta JIT finansējums.

[Eurojust's Strategic Project on THB](#) (Eirojusta stratēģiskā projekta par cilvēku tirdzniecību) ietvaros tika organizēta otrā stratēģiskā sanāksme par cilvēku tirdzniecību.

2015. gada decembrī Eirojusts publicēja pārskatu *Apsūdzība lietās par cilvēku tirdzniecību, kuru mērķis ir ekspluatācija darbam*. [report](#) (Ziņojuma) rezultāti balstās uz analīzi par, *inter alia*, 32 spriedumiem no

Stratēģiskā sanāksme par cilvēku tirdzniecību

16. un 17. aprīlī Eirojusts organizēja stratēģisko sanāksmi par cilvēku tirdzniecību. Sanāksmē piedalījās tiesneši, prokurori un tiesībsargājošās iestādes no dalībvalstīm, Norvēģijas, Šveices, Japānas un ASV. Šajā sanāksmē arī piedalījās pārstāvji no Eiropas Komisijas, Eiropola, FRA, UNODC, Kembridžas Universitāte, Western Union un Facebook.

Myria Vassiliadou, ES koordinatore cīņā pret cilvēku tirdzniecību, uzsvēra visaptverošas pieejas nozīmi cīņā pret cilvēku tirdzniecību, ņemot vērā šī nozieguma vienmēr attīstītošo un pārrobežu aspektu. Western Union un Facebook pārstāvji izklāstīja problēmas ar kurām tie saskaras un izcēla iespējamās sadarbības ceļus ar tiesībsargājošām un tiesu iestādēm cīņā pret cilvēku tirdzniecību. Dalībnieki apsprieda galvenās problēmas ar kurām tie saskaras cilvēku tirdzniecības noziegumu izmeklēšanas un kriminālvajāšanas laikā un vienojās par šīs jomas paraugpraksi.

Galvenokārt sarunas noritēja par šādiem tematiem: (i) nacionālo iestāžu tiesiskās sadarbības grūtības, kas attiecas uz upuru/liedznieku uzklauššanu un aizsardzību lietās par cilvēku tirdzniecību; (ii) grūtības apsūdzības izvirzīšanā lietās par cilvēku tirdzniecību, kuras mērķis ir ekspluatācijā darbā; un (iii) tiesiskās sadarbības problēmas, kas ir saistītas ar JIT izmantošanu, e-pierādījumu iegūšanu un pieņemamību, speciālo izmeklēšanas tehniku izmantošanu, kā arī finanšu izmeklēšanu cilvēku tirdzniecības lietās. Papildus tika uzsvērtā Eirojūsta iesaistes vērtība lietās par cilvēku tirdzniecību, kā arī citas jomās, kurās Eirojūsts var sniegt palīdzību dalībvalstīm. Stratēģiskās sanāksmes [rezultātu pārskats](#) ir pieejams Eirojūsta website ([tīmekļa vietnē](#)).

11 valstīs un Eirojūstā reģistrētajām lietām par cilvēku tirdzniecību, kuru mērķis ir ekspluatācija darbā. Pārskata mērķis ir sniegt informāciju praktiķiem, kuri ir iesaistīti izmeklēšanā un apsūdzībā lietās par cilvēku tirdzniecību, kuru mērķis ir ekspluatācija darbā, palīdzēt noteikt iespējamās pazīmes ekspluatācijai darbā un novērtēt to interpretāciju saskaņā ar nacionālajiem likumiem. Pārskatā arī ir iekļauts īss kopsavilkums par Eirojūsta lietām, kas attiecas uz cilvēku tirdzniecību, kuru mērķis ir ekspluatācija darbā, pamatojoties uz šīm lietām tika aprakstītas dažas grūtības ar kurām saskaras iesaistītās valstis. Tika uzsvērtā paraugprakse tiesiskajā sadarbībā, kā arī Eirojūsta iespējamā palīdzība, galvenokārt atvieglojot ātru informācijas apmaiņu, organizējot koordinācijas sanāksmes un centrus, palīdzot izveidot JIT un piešķirot tām finansējumu, kā arī palīdzot LoRs izpildē.

Eirojūsta uzmanības centrā atkal nonāca JIT efektivitāte lietās par cilvēku tirdzniecību. Eirojūsts turpināja aktīvi atbalstīt dažādus darbseminārus, kurus organizēja

Piemērs no izmeklētajām lietām

2013. gadā Eirojūsts saņēma divas lietas par cilvēku tirdzniecību, kurās tika izmantotas JIT. Lietas tika izmeklētas saistībā ar nabadzīgu Ungārijas un Slovākijas Republikas sieviešu pārvešanu uz Lielbritāniju ar mērķi tās pakļaut seksuālai ekspluatācijai vai nu prostitūcijā vai fiktīvajās laulības, šo lietu vadīja Lielbritānijas prokuratūra.

Pirmā lieta bija saistīta ar Ungārijas OGC aktivitātēm, kuras galvenokārt tika veiktas Lielbritānijā, šī OGC pārveda vismaz 250 sievietes uz un no Lielbritānijas ar mērķi tās nodarbināt prostitūcijā. Šīs lietas steidzamības pakāpe un iesaistīto sieviešu labklājības jautājums tika pastiprināts, kad kāda upure vērsās Lielbritānijas iestādēs un sniedza liecību par pret viņu veiktajiem pāridarījumiem.

Otrajā lietā Slovākijas pilsoņi Slovākijā veica sieviešu rekrutēšanu fiktīvajām laulībām Lielbritānijā, tādējādi Pakistānas vīriešiem sniedzot iespēju palikt Lielbritānijā, pamatojoties uz laulībām ar ES pilsoni. Dažas no sievietēm domāja, ka viņas dosies uz Lielbritāniju strādāt legālu darbu. Vismaz vienu sievieti izvaroja vīrietis, kuram viņa tika pārdota.

projekta *Apvienoto izmeklēšanas grupu izmantošana cīņā pret cilvēku tirdzniecību Rietumbalkānu reģionā vietējā līmenī ietvaros*. Šis projekts tiek veikts sadarbībā ar Slovākijas Ģenerālprokuratūru un Iekšlietu ministriju un Bulgārijas Republikas Prokuratūru un Iekšlietu ministriju, to finansē Eiropas Komisijas Noziegumu apkarošanas un novēršanas programma.

Eirojūsts turpināja aktīvi piedalīties cilvēku tirdzniecības kontaktpunktu un JHA aģentūru sanāksmēs, kuras vada Eiropas Komisija. Šajās sanāksmēs piedalījās attiecīgo ES aģentūru pārstāvji ar mērķi pilnveidot darbības un uzlabot resursus cīņā pret cilvēku tirdzniecību.

Eirojūsts piedalījās devītajā dienā, kas veltīta cīņai pret cilvēku tirdzniecību, kuru organizē ES koordinatore cīņā pret cilvēku tirdzniecību. Stratēģijā cīņai pret cilvēku tirdzniecību kā galvenie faktori tika norādīti pieprasījuma apmierināšana, finanšu izmeklēšana un pārrobežu sadarbības veicināšana.

Abās lietās tika izveidotas JIT starp Lielbritāniju un attiecīgo dalībvalsti, tajās piedalījās arī Eirojusts un Eiropols. Izmeklēšanas pušes ar JIT palīdzību varēja efektīvi dalīties ar svarīgu informāciju un pierādījumiem, kuri tika iegūti apsūdzības izpildei bez nepieciešamības nosūtīt formālus STP lūgumus. Turklāt šajās lietās par cilvēku tirdzniecību JIT loma bija īpaši svarīga, lai saskaņotu abu jurisdikciju darbības, nodrošinot OCG izjaukšanu un sniedzot iespēju gan Lielbritānijas, gan citu iesaistīto valstu iestādēm sazināties ar upurēm un tām sniegt atbalstu bez šķēršļiem, kurus rada iespējamās jurisdikcijas un procesuālās atšķirības starp dalībvalstīm. Eirojusts izmeklēšanas veikšanai arī sniedza JIT finanšu atbalstu, kas sedza izmaksas ievērojama apjoma resursiem, kas ir nepieciešami šīm plašajām operācijām. Piemēram, izmeklēšanā par Ungārijas OCG Lielbritānijas policija varēja doties uz Ungāriju, lai palīdzētu lieciniekiem sniegt liecību, izmantojot video saiti.

Pateicoties koordinētajām darbībām pret Ungārijas OCG, tika aizturētas 11 personas. 2015. gadā apsūdzētie tika notiesāti par personu pretlikumīgu pārvadāšanu uz Lielbritāniju, kā arī par prostitūcijas un izvarošanas veicināšanu. Visi noziedznieki tika sodīti ar brīvības atņemšanu, soda izciešanas laiks bija no 20 mēnešiem līdz 14 gadiem.

Par Slovākijas OCG tika veiktas divas lietas iztiesāšanas. 2013. gada decembrī četri apsūdzētie tika sodīti ar brīvības atņemšanu uz laiku no 16 mēnešiem līdz 10 gadiem. Tomēr Lielbritānijā un Slovākijas Republikā tika turpināta izmeklēšana par turpmākiem noziegumiem un 2015. gada augustā notika cita lietas iztiesāšana, kurā tika notiesātas sešas personas, trīs no tām 2013. gadā bija notiesātas par pretlikumīgu tirdzniecību. Tika piespriesta brīvības atņemšana uz laiku no 12 mēnešiem līdz sešiem ar pusi gadiem. 2016. gada janvārī četri no notiesātajiem vīriešiem tika pakļauti 'pretverdības pavēlēm' saistībā ar turpmākiem noziegumiem, kas tika veikti arī Slovākijas Republikā; šīs pavēles bija vienas no pirmajām, kuras izdeva saskaņā ar 2015. gada modernās verdzības likumu un pirmās, kurās tika iekļauts ekstrateritoriāls aspekts.

2.1.5 Krāpniecība

2015. gadā tika reģistrētas 647 lietas, kas ir par 80 lietām vairāk nekā 2014. gadā. Ar krāpniecību saistītās lietas vēl arvien veidoja lielāko Eirojusta lietu skaitu. Eirojusta palīdzības apjoms nacionālajām iestādēm saistībā ar šo noziegumu ir viegli nosakāms, aplūkojot koordinācijas sanāksmju (76), koordinācijas centru (9) un JIT (34, no kurām 12 bija jaunizveidotas) skaitu. Visi šie operatīvie instrumenti visbiežāk tika izmantoti ar apkrāpšanu saistītās lietās.

Visvairāk lūgumus pieprasīja Ungārija, Grieķija, Austrija un Rumānija. Visvairāk lūgumus saņēma Lielbritānija, Vācija un Polija.

Eirojusts piedalījās vairākās stratēģiskās darbībās, lai apzinātu operatīvos šķēršļus un paraugpraksi lietās, kas attiecas uz finanšu noziegumiem, kā arī izplatīja svarīgu informāciju un zināšanas Eirojustā un starp praktiķiem.

Eirojusts ieņēma aktīvu lomu tiesiskās sadarbības stiprināšanā kritiskajās jomās, piemēram, akcīzes un pārtikas krāpniecībā, daloties ar savu darbu un pieredzi. Eirojusts arī atbalsta EMPACT darbības akcīzes un MTIC krāpniecības apkarošanā un prezentēja savu darbu sanāksmē Briselē par pārtikas krāpniecību, kuru organizēja Pārtikas ķēdes novērtēšanas konsorcijs.

Piemērs no izmeklētajām lietām

2014. gada februārī Francijas iestādes pieprasīja Eirojusta atbalstu lietā, kurā bija iesaistīta OCG, kas nodarbojās ar nelegālu zirga gaļas tirdzniecību un pārvadāšanu, kura, iespējams, nebija piemērota lietošanai uzturā. Tā kā OCG viltoja, noslēpa un izmainīja oficiālos veselības dokumentus, ieskaitot individuālās pases, kurās tika iekļauti medicīniskie dati par katru ceļojošo dzīvnieku, zirga gaļa krāpnieciskā veidā iekļuva Eiropas Savienības tirgū. Francijā vien tika atklātas četršimt zirgu pases ar anomālijām. Francijas iestādes aprēķināja, ka laika posmā no 2010. līdz 2013. gadam aptuveni 4 700 zirgi, kuru gaļa nav piemērota lietošanai uzturā, tika nogalināti un iekļauti likumīgajā pārtikas ķēdē. Šīs darbības neatbilda ES tiesību aktu prasībām, saskaņā ar kurām visas gaļas izcelsmei ir jābūt uzskaitītai un izsekojamai.

Galvenā aizdomās turētā, Beļģijas pilsoņa, kas darbojās Beļģijā, darbību pamatā 2012. gada novembrī tika uzsāktas izmeklēšanas Beļģijā un 2013. gada jūlijā Francijā. Izmeklēšanas gaitā tika atklātas saiknes ar OCG darbībām citās dalībvalstīs, ieskaitot Īriju, Nīderlandi un Lielbritāniju.

2014. gada maijā tika izveidota Eirojusta finansēta JIT, kuru parakstīja Beļģija un Francija. Pirmajā koordinācijas sanāksmē 2015. gada janvārī dalībnieki vienojās par nepieciešamību rīkot kopīgās rīcības dienu. Iestādes vienojās par īpašiem papildu STP lūgumiem, lai nodrošinātu īpašu piespiedu pasākumu izpildi rīcības dienas laikā. Ņemot vērā laika ierobežojumu un lietas unikālos aspektus, STP lūgumi tika nodoti caur Eirojustu.

Sanāksme vainagojās ar kopējās stratēģijas pieņemšanu, lai uzlabotu iespējas veikt paredzētās apcietināšanas un iegūtu pēc iespējas vairāk pierādījumu, un tālāk palīdzētu efektīvai bankas kontu iesaldēšanai un līdzekļu konfiscēšanai.

Pirms kopīgās rīcības dienas bija svarīga Eirojusta koordinācija, tāpēc 2015. gada martā tika organizēta otrā koordinācijas sanāksme. Šīs sanāksmes un apmainītās informācijas rezultātā, Vācijas iestādes uzsāka paralēlās izmeklēšanas sadarbības atvieglošanai, JIT tika paplašināta līdz Lielbritānijai. Tika apspriesti Francijas un Beļģijas STP lūgumu grozījumi, lai nodrošinātu to laicīgu izpildi. Tā kā Nīderlandē izmeklēšana netika uzsākta, sanāksmes dalībnieki nolēma, ka Francija izdos trīs EAO aizdomās turētajiem, kas iespējams atradās Nīderlandē.

2015. gada aprīlī kopīgās rīcības dienā, kurā piedalījās Francijas, Beļģijas, Vācijas, Īrijas, Luksemburgas, Nīderlandes un Lielbritānijas policija un tiesu iestādes un kuru atbalstīja Eirojusta koordinācijas centrs, tika īstenotas 26 apcietināšanas un EUR 99 000 konfiscēšana skaidrā naudā. Tika pārmeklētas komerciālās un privātās telpas, kā arī transporta līdzekļi, kuru rezultātā tika konfiscētas vairāk nekā 800 zirgu pasu, kā arī medikamenti, daudzi mikročipi un datoraprīkojums.

Eirojusts un Iekšējā tirgus saskaņošanas birojs (OHIM) stiprināja savu sadarbību, lai atbalstītu nacionālo iestāžu darbības cīņā pret intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumiem. Šajā sakarā tika noslēgtas pārrunas, izveidojot saprašanās memorandu, Eirojusts līdzvadīja *Sadarbības darbsemināru, kas nodibina Eiropas intelektuālā īpašuma prokuroru tīklu*, kopā ar OHIM un Eiropo- lu līdzvadīja zināšanu un saprašanās veicināšanas kon- ferenci Kosmētika un luksusa preces.

Piemērs no izmeklētajām lietām

Liela apmēra operācija, kuru veica Itālijas iestādes, atklāja pieredzējušu OCG, kura nodarbojās ar akcīzes nodokļa karuseļveida krāpniecību saistībā ar naftas produktu importu Itālijā. Šīs krāpniecības dēļ Itālijai tika nodarīti vairāk nekā 15 miljonu EUR lieli zaudējumi. Nafta tika iegādāta Vācijā un pēc tam sajaukta kopā ar piedevām, lai noslēptu patieso produkta izcelsmi, pēc tam tā, domājams, tika nosūtīta uz Maltu un Grieķiju, kurā netiek piemērots līdzīgs nodoklis, pamatojoties uz viltotu transportēšanas dokumentu izstrādi, kuros netika norādīts patiesais pircējs. Nafta tika pārva- dāta bez nodokļa piemērošanas, pēc tam tā tika uzglabāta un pārdota Itālijas melnajā tirgū caur pircēju tīkliem.

Apzinoties šīs akcīzes nodokļa krāpniecības pārrobežu raksturu un potenciālo ietekmi, Itālijas iestādes atzina, ka veiksmīgai izmeklēšanai un apsūdzību izvirzīšanai ir nepieciešama koordinēta un starpnozaru pieeja, tāpēc tās lūdza Eirojusta atbalstu. Bija nepieciešams nekavējoties atvieglot izpildi Itālijas STP lūgumiem, kuri tika nosūtīti Lielbritānijai, Maltai, Rumānijai, Čehijai, Vācijai un Grieķijai, tāpat nekavējoties bija nepieciešams tiesisko darbību koordinācijas atbalsts.

2014. gada martā tika organizēta koordinācijas sanāksme, kurā bija iespējams precīzi regulēt dažādas izmeklēšanas darbības un novērtēt panākto progresu, kā arī šķēršļus ar kuriem saskārās STP izpildes laikā. Sanāksmē arī bija iespējams apzināt paralēlās izmeklēšanas, lai izvairītos no *ne bis in idem*

principa un nepieciešamības gadījumā nodot tālāk tiesvedību

2015. gada sākumā Itālija izdeva jaunus STP lūgumus ar mērķi uzsākt kopīgo rīcības dienu iesaistītajās valstīs. Kopīgās rīcības dienas laikā 2015. gada martā Itālijas, Lielbritānijas, Rumānijas, Vācijas, Maltas un Čehijas nacionālo iestāžu, kā arī Eiropola pārstāvji cieši sadarbojās, izmantojot Eirojusta koordinācijas centru. Tā rezultātā tika apcietinātas astoņas aizdomās turētās personas, tika veikta 61 kratīšana un konfiskācijas, tika izpildīti 43 orderi par iesaldēšanu, aptverot 21 īpašumu 1 654 000 EUR vērtībā, uzņēmuma akcijas 757 000 EUR vērtībā, kā arī lielu daudzumu rotaslietu, bankas noguldījumu un dzīvības apdrošināšanu 458 000 EUR apmērā.

Koordinācijas centrs ieņēma svarīgu lomu šo pozitīvo rezultātu panākšanā, jo reāllaikā tika sniegta analītiskā un operatīvā palīdzība, kā arī jebkuras grūtības, kas radās saistībā ar dalībvalstu tiesību sistēmām tika atrisinātas, nekavējoties daloties ar informāciju. Eirojusta koordinācijas centra rezultāti bija Eirojustam nozīmīgi cīņā pret karuselveida krāpniecību ne tikai tāpēc, ka tika panākti pozitīvi dalībvalstīs koordinēto darbību rezultāti, bet arī tāpēc, ka noziedzniekiem tika piespriesta mantas konfiskācija, tādējādi Itālijai atlīdzinot tai nodarītos zaudējumus OCG nelegālo darbību rezultātā.

2.1.6 Korupcija

Eirojusta lietu skaits saistībā ar korupciju arī ievērojami palielinājās, 2015. gadā tika reģistrētas 90 lietas, salīdzinājumam ar 55 2014. gadā. Pieprasījums pēc operatīvā atbalsta saglabāja 2014. gada līmeni, proti, tika organizētas 10 koordinācijas sanāksmes.

Starp dalībvalstīm visvairāk lūgumus pieprasīja Grieķija, Rumānija un Horvātija. Visvairāk lūgumus saņēma Vācija, Kipra un Itālija.

Eirojusts turpināja piedalīties Līdzekļu atgūšanas biroja (ARO) platformas diskusijās, kā arī Camden līdzekļu atgūšanas starpaģentūru tīklā (CARIN), kurā Eirojusts piedalās novērotāja statusā.

Piemērs no izmeklētajām lietām

2009. gadā Somijas Nacionālais izmeklēšanas birojs uzsāka pirmstiesas izmeklēšanu lietā, kura bija saistīta ar iespējamu korupciju, kas tika veikta Somijā, Slovēnijā un Horvātijā saistībā ar līguma noslēgšanu starp Somijas uzņēmumu, kas specializējas militāro transporta līdzekļu ražošanā un Slovēnijas un Horvātijas Aizsardzības ministriem. Somijas iestādēm bija aizdomas, ka Somijas uzņēmuma pārstāvji sniedz kukuļus augsta līmeņa Slovēnijas un Horvātijas valdības amatpersonām, kā arī pastāvēja aizdomas, ka naudu attiecīgajām personām veda kāds Austrijas pilsonis caur Austriju.

Lai atvieglotu sadarbību, tika pieprasīts Eirojusta atbalsts attiecībā uz Horvātijas un Slovēnijas izmeklēšanu. Izmeklēšanai attīstoties, Eirojusts palīdzēja panākt uzticību starp iesaistītajām iestādēm, kā arī tika nodibināts tiešs kontakts starp iestādēm. Tomēr produktīvās sadarbības pamatā bija Eirojusta nacionālo biroju loma komunikācijas atvieglošanā starp nacionālajām iestādēm. Līdz 2013. gadā tika izveidots Horvātijas Eirojusta nacionālais birojs, Eirojustam saziņā ar Horvātijas iestādēm palīdzēja Horvātijas sakaru prokurors.

2010. gadā abās lietās tika noslēgti JIT līgumi, kurus parakstīja Somija, Austrija, Slovēnija un Horvātija. Eirojustā tika rīkotas vairākas koordinācijas sanāksmes, sniedzot dalībniekiem iespēju apmainīties ar informāciju un vienoties par to, kā izmantot informāciju, kas tika iegūta pierādījumiem. Kad lietas nonāca tiesā, koordinācijas sanāksmes dalībniekiem nodrošināja forumu, kurā tiešā veidā varēja apmainīties ar pierādījumiem, kuri tiks izmantoti lietas iztiesāšanā. 2013. gada februāra sanāksmes laikā dalībnieki panāca vienošanos par valsti, kurā tiks veikta tiesvedība un nolēma par Somijas iestāžu dalību liecinieku nopratināšanā Austrijā.

Sākot ar 2013. gadu, lietu iztiesāšanas tika veiktas Slovēnijā un Somijā. Somijas nacionālais birojs saņēma vairākus pieprasījumus no Slovēnijas iestādēm ar lūgumu sniegt

aizstāvības argumentus, piemēram, par pie-
spiedu pasākumu tiesiskumu, piemēram,
attiecībā uz kratīšanām mājās, kuras tika
veiktas Somijā. Tā kā Somijas kriminālliku-
mā tika veikti grozījumi, tika apgrūtināta
piemērojamo nosacījumu atbilstība Eiropas
Cilvēktiesību tiesas noteiktajiem godīgās
iztiesāšanas standartiem. Lietu iztiesāšanas
laikā Eirojusta ātrais atbalsts argumentu at-
spēkošanā bija ļoti nozīmīgs.

Lietas iztiesāšana Slovēnijā sākumā vai-
nagojās ar notiesāšanu. Tomēr 2015. gadā
apsūdzēto personu atbrīvoja Slovēnijas
konstitucionālā tiesa. Somijā 2015. gadā
turpinājās apelācijas tiesvedības. Horvātijā
notiesāšana netika veikta.

2.1.7 Narkotisko vielu tirdzniecība

Narkotisko vielu tirdzniecība turpināja ieņemt otru vie-
tu starp biežākajiem noziegumu veidiem Eirojusta dar-
bā, 2015. gadā tika reģistrētas 274 lietas un tika organi-
zētas 57 koordinācijas sanāksmes.

Visvairāk pieprasījumus izdeva Dānija, kurai seko Ru-
mānija, Francija un Vācija. Visvairāk pieprasījumus sa-
ņēma Nīderlande, kurai seko Spānija un Vācija.

Turklāt 2015. gadā tika izveidots viens koordinācijas
centrs un tika organizētas 25 JIT, kas nodarbojās ar

narkotisko vielu tirdzniecības noziegumiem, no kurām
astoņas tika izveidotas 2015. gadā.

2015. gada janvārī Eirojusts publicēja *Implementation
Report of the Action Plan on Drug Trafficking* (Narkotis-
ko vielu tirdzniecības rīcības plāna īstenošanas pārskats)
un tā pielikumu. Pārskats oficiāli 2015. gada martā
tika prezentēts ANO Narkotisko vielu komisijai, vienā
laikā ar pasākumu par 'tiesisko sadarbību narkotisko
vielu tirdzniecības lietās', kuru kopīgi organizēja Eiro-
pas Komisija un Eirojusts. Pārskatā tiek uzsvērts prog-
ress, kuru Eirojusts ir panācis jomās, kuras ir saistītas
ar pārrobežu tiesisko sadarbību stratēģiskā projekta
Enhancing the work of Eurojust in drug trafficking cases
(Eirojusta darba veicināšana narkotisko vielu tirdzniecī-
bas lietās) ietvaros un iekļauj trīs galvenos tematus: (i)
kontrolēta piegāde, (ii) norādes uz JPV un (iii) sadarbība
ar trešajām valstīm. Pielikumā tika iekļauta informācija,
kuru prokurori sniedza 2014. gada Eirojusta stratēģis-
kajā sanāksmē. Pēc stratēģiskā projekta veiksmīgas 1.
posma pabeigšanas Eirojusta kolēģija nolēma to papla-
šināt līdz 2. posmam (2015.-2016.).

Eirojusta kolēģija 2015. gada oktobrī organizēja tema-
tisko diskusiju par kontrolētajām piegādēm, apmaino-
ties ar informāciju par grūtībām, ar kurām saskaras
tiesu iestādes saistībā ar kontrolētajām piegādēm, tika
apspriesta Eirojusta loma un Eirojusta darba kapacitā-
tes uzlabošana turpmākajā darbā ar lietām.

Papildus Eirojusts aktīvi piedalījās divās sanāksmēs par
kontrolētajām piegādēm, kuras 2015. gada jūnijā un no-
vembrī organizēja Pompidou Group (Eiropas Padome),
kuru laikā Eirojusts atbalstīja projekta uzsākšanu, kura
mērķis ir rokasgrāmatas izstrāde par kontrolētajām
piegādēm.

Piemērs no izmeklētajām lietām

Eirojusts saņēma **Itālijas lietu**, kas bija saistīta ar JPV pārvešanu no Itālijas uz Nīderlandi, lai pirmām
kārtām atvieglotu Itālijas STP lūguma izpildi, iegūtu informāciju no uzņēmumiem, kuri ir iesaistīti
pretlikumīgajās darbības un veiktu kratīšanas vairākās telpās.

Vielu apraksta dēļ Nīderlandes iestādes STP lūgumu nevarēja izpildīt. Lai gan sākumā tika uzskatīts, ka
viela ir mefedrons, kas ir iekļauts Nīderlandes un Itālijas likumos, vēlāk vielu tehniskā analīze norādīja,
ka viela ir atvasināts mefedrona apakšprodukts, kas nebija iekļauts Nīderlandes likumā par opiju.

Kā citu tiesiskā pamata alternatīvu Nīderlandes iestādes piemēroja likumu par medikamentiem. Tomēr
saskaņā ar 2014. gada 10. jūlija CJEU noteikumiem, likumu par medikamentiem varēja piemērot tikai
gadījumā, ja nelegāli pārveidotā viela būtu ārstniecības produkts. Izmeklējamā viela neatbilda CJEU
ārstniecības produkta definīcijai, kā rezultātā STP lūgumu nebija iespējams izpildīt, pamatojoties
uz likumu par medikamentiem. Tika apsvērta citu tiesisko pamatojumu izmantošana, bet atbilstošas
alternatīvas netika atrastas, STP lūgums nevarēja tikt izpildīts dubultās apsūdzības trūkuma dēļ. Paralēli
izmeklēšana Nīderlandē tika izbeigta.

Beļģijas iestādes saskārās ar līdzīgām grūtībām lietas izmeklēšanā par GBL vielas nelikumīgu tirdzniecību, tā ir viela, kuru izmanto kā narkotikas vai pārveido par GHB narkotikām. Lai gan GBL viela Beļģijas likumos nav iekļauta, izmeklēšana tika uzsākta, pamatojoties uz aizdomām, ka viela tiek izmantota pretlikumīgiem mērķiem. Izmeklēšanas grupa atklāja saikni ar Nīderlandi un Poliju. Lai atvieglotu tiesisko sadarbību, Beļģijas iestādes vērsās Eiropas Justā pēc palīdzības un tika noorganizēta koordinācijas sanāksme. Nīderlandes un Polijas nacionālās iestādes vēlējās sadarboties un apmainīties ar informāciju ar Beļģijas kolēģiem, bet saskārās ar tiesisku šķērslī, jo GBL viela nebija iekļauta kontrolēto vielu sarakstā, tāpēc tā nebija pretlikumīga. Nebija iespējams uzsākt izmeklēšanas, iekams papildu informācija nenorādīja, ka šīs vielas tirdzniecība ir saistīta ar pretlikumīgām darbībām, piemēram, GBL pārstrādi par GHB. Visu ar GBL saistīto STP lūgumu izpildei bija tie paši tiesiskie šķēršļi. Lietas izmeklēšana turpinājās 2015. gadā.

Alternatīvs tiesiskais pamats tiesvedībā un tiesiskajā sadarbībā tika apsvērts arī **Somijas lietā** par JPV pretlikumīgu pārvadāšanu no Ķīnas caur Spāniju uz Somiju. Aizdomās turētie bija divi Somijas pilsoņi, kuri pārvadāja MDPV un alpha-PVP, divas vielas, kuras Somijā ir klasificētas kā narkotikas, bet Spānijā nē. Somijas STP lūgums kalpoja par pamatu izmeklēšanas uzsākšanai Spānijā.

Atšķirības vielu klasifikācijā un fakts, ka Somijas pilsoņi darbojās Spānijā, izraisīja ar jurisdikciju saistītas problēmas un pieprasīja tiesisko sadarbību starp Somijas un Spānijas iestādēm. Eiropas Justā notika divas koordinācijas sanāksmes un tika izveidota JIT. JIT Spānijā veica apcietināšanas un piemēroja Somijā izdotus EAO, pēc kuriem Somijas un Spānijas iestādes nolēma pārcelt tiesvedību uz Somiju.

Tā kā pārvadātās vielas Spānijā netika klasificētas kā narkotikas, alternatīvs tiesiskais pamats tika rasts Spānijas Krimināllikuma 359. pantā par noziegumiem pret sabiedrības veselību. Tā kā kaitīgās vielas šajā likumā minētas nebija, Spānijas tiesas lēmums apstiprināja 359. panta piemērošanu uz pārvadātajām vielām. Šis risinājums saskanēja ar dubultās apsūdzības principu abās tiesiskajās sistēmās.

Eiropas Justā ieņēma nozīmīgu starpnieka lomu tiesiskās sadarbības atvieglošanā. Somija uzņēma šīs lietas jurisdikciju. Spriedumu 2015. gada beigās pieņēma Somijas pirmās instances tiesa, kurš vēlāk tika pārsūdzēts.

2015. gadā Eiropas Justā piedalījās otrajā EMCDDA *ES pārskata par narkotiku tirgiem* izdevumā, sniedzot statistikas datus, paraugpraksi un risinājumus, lietas izpēti datus un iegūtās zināšanas par tiesisko sadarbību narkotisko vielu tirdzniecības lietās. Eiropas Justā arī sniedza ieguldījumu ES narkotiku apkarošanas rīcības plāna (2013.-2016.) īstenošanā.

Attiecībā uz JPV, Eiropas Justā analizēja 2014. gada 10. jūlija CJEU noteikumu ietekmi uz ārstnieciskajiem produktiem (apvienotās lietās C-358/13 un C-181/14). Noteikumos netiek iekļauta medicīnas likumu izmantošana kā alternatīvs tiesisks pamatojums JPV apsūdzību atbalstam situācijās, kad vielu nav iespējams klasificēt kā psihoaktīvo narkotiku saskaņā ar piemērojamiem likumiem par narkotikām. Eiropas Justā uzzināja paraugprakses un risinājumus saistībā ar tiesiskajiem

un praktiskajiem šķēršļiem, kas rodas, pamatojoties uz CJEU noteikumiem, analizējot, *inter alia*, atbalstītās JPV lietas un atbildes no Eiropas Justā aptaujas, kura tika nosūtīta dalībvalstīm, kuras ar šo jomu saskaras visbiežāk, proti, Vācijai, Spānijai, Somijai, Francijai un Nīderlandei.

Eiropas Justā pārskats *Eiropas Cilvēktiesību tiesas noteikumi par jaunajām psihoaktīvajām vielām – noteikumu ietekme uz ar JPV saistīto lietu iztiesāšanu* tika pabeigts 2015. gada decembrī un tiks publicēts 2016. gada sākumā. Ziņojuma sākotnējie rezultāti tika prezentēti EMCDDA juridisko korespondentu sanāksmē. Rezultāti arī tika prezentēti 4. tiesībsargājošo ekspertu sanāksmē par JPV, kuru kopīgi organizēja Eiropas, EMCDDA un Polijas Iekšlietu ministrija EMPACT prioritātes attiecībā uz sintētiskajām narkotikām ietvaros.

2.1.8 Noziedzīgi nodarījumi pret īpašumu, kurus veic ceļojošie organizētie noziedzīgie grupējumi (MOCG)

Noziedzīgi organizēti nodarījumi pret īpašumu (OPC), kurus veic ceļojošie organizētie noziedzīgie grupējumi (MOCG) iekļauj plašu noziegumu klāstu, piemēram, noziegumus pret transporta līdzekļiem, metāla zādzību, kabatzādzības, laupīšanas un sērijveida zādzības ar ielaušanos. Eirojusts 2015. gadā reģistrēja 201 lietu un organizēja 21 koordinācijas sanāksmi. Darbojās trīspadsmit JIT, no tām sešas tika izveidotas 2015. gadā.

Starp dalībvalstīm visvairāk lūgumus pieprasīja Austrija, Francija un Grieķija. Visvairāk lūgumus saņēma Vācija, Itālija un Rumānija.

Eirojusts cieši sadarbojās ar Eiropolu, lai atbalstītu cīņu pret MOCG, ar mērķi iedrošināt nacionālās iestādes iesaistīt abas organizācijas izmeklēšanas sākumā posmā. Eirojusts ieteica, ka nacionālās iestādes iesaista Eiropolu izmeklēšanā par liela apmēra MOCG, kas ir iesaistīta sērijveida kabatzādzībās vairākās dalībvalstīs, kā rezultātā Eiropolā tika organizēta operatīvā sanāksme, kurā piedalījās prokurori no Vācijas un Rumānijas.

Stratēģiskā līmenī Eirojusts atbalstīja Eiropola vadīto EMPACT iniciatīvu, lai noskaidrotu un cīnītos pret kriminālajiem grupējumiem no Bulgārijas un Rumānijas, kas ir iesaistīti sērijveida zādzībās. Šajā sakarā 2015. gada septembrī Eirojusta Bulgārijas un Rumānijas nacionālo biroju pārstāvji piedalījās Eiropola sanāksmē.

Eirojusts un Spānija turpināja kopīgi vadīt rīcības plānu EMPACT OPC projekta ietvaros, lai noskaidrotu un analizētu praktiskās un tiesiskās problēmas, kā arī paraugpraksi, kura ir iegūta OPC izmeklēšanās visā Eiropas Savienībā, kā arī lai paaugstinātu informētību starp tiesībsargājošām un tiesu amatpersonām.

Pēc 2014. gadā izdotā ziņojuma *Tiesvedības par MOCG, kuras specializējas OPC, procesuālo un tiesisko jautājumu analīze* izdošanas, Eirojusts 2015. gadā izdeva papildu pārskatu *Ceļojošo organizēto noziedzīgo grupējumu, kuri specializējas organizētos noziegumos pret īpašumu, izmeklēšanu, apsūdzību un tiesvedību procesuālie un tiesiskie jautājumi*. Šajā pārskatā tiek sniegta analīze galvenajām problēmām ar kurām saskaras OPC izmeklēšanu laikā. Pārskats balstās uz tiesnešiem un prokuroriem izsniegtās aptaujas atbildēm, kā arī uz īpašām iniciatīvām un politiku, kura tiek īstenota Beļģijā un Norvēģijā, lai cīnītos pret OPC.

Viena no pārskatā minētajām problēmām ir saistīta ar to, ka dažās jurisdikcijās ar OPC saistītiem noziegumiem nepiemēro tos pašus privātumu aizskarošus izmeklēšanas pasākumus (piemēram, novērošanu, telefonsarunu noklausīšanos), kurus parasti izmanto citu smagu organizētu noziegumu izmeklēšanā.

Piemērs no izmeklētajām lietām

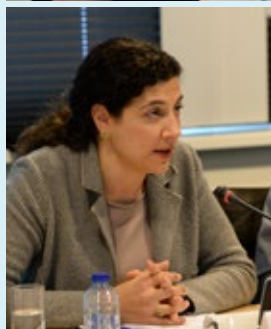
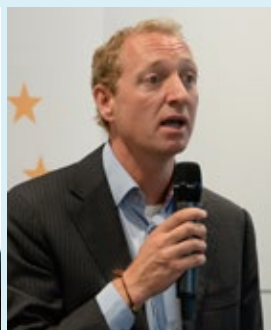
Izmeklēšana Vācijā par liela apmēra transporta līdzekļu un vērtīgu automašīnas daļu, piemēram, navigācijas sistēmu un gaisa spilvenu, zādzību atklāja OCG, kurā darbojās Lietuvas, Latvijas un Vācijas pilsoņi ar saikni ar dažādām pilsētām Lietuvā. Lietuvas jaunieši, 16 līdz 19 gadus veci, tika aizvesti uz Vāciju, galvenokārt, lai izdarītu transporta līdzekļu vai no transporta līdzekļiem veiktas zādzības. Papildus šī veida zādzībām OCG tika turēta aizdomās par aplaupīšanām un zādzībām ar ielaušanos. Nozagtie priekšmeti caur Poliju tika transportēti un pārdoti Lietuvā. Izmeklēšanā atklāja, ka noziegumus izdarīja nevis viena liela, bet drīzāk sešas mazākas OCG, kas darbojas neatkarīgi viena no otras. OCG sadarbojās tikai ar mērķi priekšmetu nogādāšanai uz Lietuvu.

Lai cīnītos pret OCG, Vācijas iestādes lēma par nepieciešamību pēc pārrobežu sadarbības un vērsās Eirojustā pēc palīdzības. 2014. gada decembrī un 2015. gada jūlijā tika organizētas koordinācijas sanāksmes, kurās tika nodibināta cieša sadarbība starp iesaistītajām prokuratūrām un policijas spēkiem, kā arī viegla un ātra informācijas apmaiņa un STP lūgumu izpilde.

Šī ciešā sadarbība vainagojās ar veiksmīgu kopīgu operāciju 2015. gada oktobrī. Vairāk nekā 1000 Lietuvas un Vācijas policisti veica kratīšanas vairāk nekā 100 mājās un uzņēmumos. Tika apmainīti Lietuvas un Vācijas policiju sakaru virsnieki, lai veicinātu operācijas efektivitāti. Lai uzlabotu kopīgās darbības, Eirojusta pārstāvji visas rīcības dienas laikā uzturēja tiešu kontaktu ar nacionālajām iestādēm. Rīcības dienā tika izpildīti vairāki Vācijas izdoti EAO un tika apcietinātas 47 aizdomās turētās personas, ieskaitot dažus OCG vadītājus. Tika konfiscēts ievērojams apjoms skaidrās naudas un nozagto priekšmetu.

Eirojusta atbalstītās kopīgās Vācijas un Lietuvas iestāžu pūles vainagojās ar 440 individuālu noziegumu atklāšanu un saukšanu pie kriminālatbildības. Šo darbību radītie zaudējumi tika aprēķināti aptuveni 7,5 miljonu EUR apmērā. Lieta tika turpināta 2015. gadā.

Stratēģiskā sanāksme par cilvēku tirdzniecību...

... un kibernoziēgumiem

2.2 Eirojusta palīdzība citās noziedzības apkarošanas jomās

2.2.1 Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācija

Eirojustā ir palielinājies ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju saistītu lietu skaits kā tiešas sekas šī nozieguma ciešajai saistībai ar citiem noziegumiem, visbiežāk ar krāpniecību. 2015. gadā tika reģistrētas 283 ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju saistītas lietas, kas ir straujš pieaugums, salīdzinot ar 2014. gadu (220). Tika organizētas piecdesmit piecas koordinācijas sanāksmes par ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju saistītām lietām, kas ir trešais biežākais nozieguma veids, kurus izskata koordinācijas sanāksmēs, pēc krāpniecības un narkotisko vielu tirdzniecības.

Visvairāk lūgumus pieprasīja Grieķija, Francija un Rumānija. Visvairāk lūgumus saņēma Vācija, Itālija, Kipra un Lielbritānija.

2.2.2 Noziegumi, kas apdraud Eiropas Savienības finanšu intereses (PIF noziegumi)

2015. gadā tika reģistrētas septiņas lietas, kurās izmeklēja noziegumus, kas tieši vai netieši apdraud vai var apdraudēt ES finanšu intereses (PIF noziegumi). Šobrīd visās dalībvalstīs netiek uzskatīts, ka PVN krāpniecība ir noziegums, kas var apdraudēt ES finanšu intereses. Eirojusta statistikā PVN krāpniecība tiek uzlūkota kā atsevišķa kategorija un tā netiek iekļauta starp PIF noziegumiem. Eirojusta operatīvais atbalsts PIF lietās, organizējot koordinācijas sanāksmes, paaugstinājās (11 sanāksmes, salīdzinot ar septiņām 2014. gadā). Eirojusts arī sniedza atbalstu JIT (2015. gadā bija piecas aktīvas JIT, četras no tām tika izveidotas 2014. gadā).

Starp dalībvalstīm visvairāk pieprasījumus veica Grieķija, Ungārija un Rumānija. Visvairāk pieprasījumus saņēma Vācija, Slovākija un Lielbritānija.

2015. gadā Eirojusta kolēģija nolēma nenoteikt par prioritāti stratēģisko darbu šajā jomā līdz nav pabeigta jaunā direktīva par PIF noziegumiem un līdz nav panākta kopīga vienošanās par PIF noziegumu definīciju ES līmenī.

2015. gada oktobrī Eirojusts piedalījās Eiropas Komisijas pētījumā par iespējamiem ieguvumiem no EPPO, kuru veic *Consortium Österreichisches Institut für Wirtschaftsforschung* (ECORYS). Tika sniegts pārskats par vairākām lietām, kas attiecas uz PIF un PVN krāpniecību, iekļaujot informāciju par lūgumus pieprasošajām un saņemošajām dalībvalstīm un sadarbību ar trešajām valstīm.

2.2.3 Jūras pirātisms

2015. gada aprīlī tika publicēts otrais izdevums *Jūras pirātisma tiesiskā uzraudzība (MPJM)* kā ierobežotas

pieejamības Eirojusta dokuments, kas sekoja pēc 2013. gada septembrī publicētā pirmā MPJM izdevuma, ar mērķi uzlabot zināšanas Eiropas prokuroriem, kas strādā ar jūras pirātisma lietām un tiem sniegt papildu instrumentus esošām un turpmākām lietām. 2015. gada MPJM ir iekļauts pārskats par piemērojamo tiesisko ietvaru 19 dalībvalstīs, kā arī Norvēģijā un ASV, kā arī par abpusējiem līgumiem ar trešajām valstīm par aizdomās turēto pirātu izdošanu.

Tajā arī ir iekļauta analīze tiesas lēmumiem, kuri tika pieņemti pirmo reizi vai arī kuri attiecas uz lietām, kas tika iekļautas *2013. gada MPJM*. Analīzē tiek uzsvērti ar lēmumiem saistītie praktiskie vai tiesiskie jautājumi, ieskaitot cilvēktiesību likumu aspektus, kā arī grūtības saistībā ar jūras pirātisma lietu iztiesāšanu, kurā ir iesaistīti nepilngadīgie vai trešās valstis.

2015. gada MPJM arī tiek aprakstīts ar jūras pirātismu saistītās JIT *Nemesis* izveides un darbības process. Apraksts tika izveidots, veicot intervijas ar Nīderlandes un Vācijas prokuroriem, kuri izveidoja un piedalījās JIT, kā arī ar Eiropolu. Visbeidzot, izdevumā tiek apspriesta pirātisma gadījumu skaita samazināšanās Adenas līcī, atzīta pirātisma aktivitāšu pārceļšana uz Rietumāfriku, izcelti pirātisma dažādie veidi Gvinejas līcī, kā arī tiek analizēta starptautiskā sadarbība operatīvā (piemēram, caur Interpolu) un tiesiskā līmenī, cīnoties pret pastāvošajiem pirātisma draudiem.

Sanāksme par jūras pirātismu

Eirojusts 2015. gada 20. maijā organizēja sanāksmi par jūras pirātismu, kurā piedalījās vairāk nekā 40 ar jūras pirātismu saistītu noziegumu izmeklēšanas un kriminālvajāšanas ekspertu, piemēram, dalībvalstu, Norvēģijas, Šveices, ASV, Maurīcijas un Seišelu nacionālo tiesu un tiesībsargājošo iestāžu pārstāvji, kā arī Eiropola FP jūras pirātisma, Interpola Jūras drošības apakšdirektorāta un Eiropas Cilvēktiesību tiesas reģistra pārstāvji.

Sanāksmes mērķis bija dalīties ar informāciju par pēdējām jūras pirātisma lietām un apspriest stratēģijas cīņai pret jūras pirātismu, kā arī starptautiskās tiesiskās sadarbības nozīmi izmeklēšanā un kriminālvajāšanā. Tika apspriesti arī galvenie *2015. gada MPJM* rezultāti.

Sanāksmē tika iekļautas divas interaktīvās sesijas. *Pirmajā sesijā Plusi un mīnusi jūras pirātisma noziegumu iztiesāšanā: izaicinājumi, iegūtās zināšanas un veiksmes stāsti* tika iekļautas prezentācijas, kuras sniedza prokurori/tiesneši, kuri strādā ar jūras pirātisma lietām Spānijā, Itālijā, Nīderlandē, Polijā, Vācijā, Beļģijā un Francijā. Sesijā apsprieda dažādas šādu lietu praktiskās un tiesiskās grūtības, ieskaitot pierādījumu iegūšanu, aizdomās turēto aizturēšanu un sadarbību JIT ietvaros. Tika apspriesti arī aspekti, kas attiecas uz jūras pirātisma gadījumu procesu un godīgu iztiesāšanu, īpašu uzmanību pievēršot aizdomās turēto tiesībām tikties ar tiesnesi.

Otru sesiju sauca *Reģionālā un starptautiskā sadarbība: tiesiskās un operatīvās palīdzības nozīme cīņā pret jūras pirātismu*. Maurīciju un Seišelu pārstāvji prezentēja tiesiskos ietvarus un praktiskos aspektus saistībā ar to iestāžu tiesisko reakciju pret jūras pirātismu. Eiropola un Interpola pārstāvji prezentēja veiktās darbības starptautiskās sadarbības jomā un sniegto atbalstu tiesībsargājošām un izmeklēšanas iestādēm cīņai pret jūras pirātismu.

2.2.4 Noziegumi pret vidi

Eirojusta kontaktpunkts darbā ar noziegumiem pret vidi seko līdzi lietām saistībā ar noziegumiem pret vidi un ar praktiķiem un ieinteresētajām pusēm dalās ar zināšanām un paraugpraksi. Lai uzlabotu tiesisko sadarbību un atbalstītu dalībvalstu kompetentās iestādes attiecīgajās lietās, Eirojustrs strādā ar vairākiem kontaktpunktiem dalībvalstu nacionālajās apsūdzības iestādēs, kuriem ir zināšanas par noziegumiem pret vidi, lai paaugstinātu kompetento iestāžu operatīvās spējas pārrobežu lietās, kuras ir ierosinātas par noziegumiem pret vidi.

Gan 2014., gan 2015. gadā Eirojustrs reģistrēja piecas lietas, kas ir saistītas ar noziegumiem pret vidi. Divās no šīm lietām tika iekļauta krāpniecība. Starp dalībvalstīm visvairāk lūgumu izpildi lietās par noziegumiem pret vidi pieprasīja Zviedrija, savukārt visvairāk lūgumus saņēma Vācija un Nīderlande.

Eirojustrs ir uzturējis kontaktus ar vairākiem tīkliem, kas darbojas vides noziegumu novēršanas jomā, piemēram, EnviCrimeNet un Eiropas prokuroru tīklu darbam ar vides jautājumiem. Eirojustrs piedalījās DG ENVI Enforcement Group sanāksmēs, kura uzrauga īstenošanas politiku un praksi dalībvalstīs, kā arī sniedz ieteikumus savvaļas dzīvnieku tirdzniecību regulējošo tiesību aktu izpildes uzlabošanai.

2.2.5 Bērnu aizsardzība

2015. gadā Eirojustā tika reģistrētas 45 lietas saistībā ar pārkāpumiem pret bērniem. Visbiežāk noziegumi pret bērniem bija saistīti ar bērnu seksuālu izmantošanu, tirdzniecību, nolaupīšanu un attēliem, kuros ir redzami pārkāpumi pret bērniem. Starp dalībvalstīm visvairāk lūgumus pieprasīja Slovākija, Zviedrija un Rumānija. Visvairāk pieprasījumus saņēma Vācija, Lielbritānija un Itālija.

Eirojusta iesaiste cīņā pret noziegumiem pret bērniem tiek turpmāk atbalstīta ar kontaktpunktu, kas strādā bērnu aizsardzības jautājumos un pārstāv Eirojustu tiesiskās sadarbības lietās, kas attiecas uz pret bērniem veiktiem noziegumiem, bērnu aizsardzību un citām saistītām lietām nacionālās iestādēs, tiesībsargājošās iestādēs un citās nacionālās un starptautiskās iestādēs, ieskaitot dalību otrajā informatīvajā *Eiropas finanšu koalīcijas pret bērnu komerciālu seksuālu izmantošanu tiešsaitē* (EFC) konferencē, kura 2015. gadā tika rīkota Eiropas Parlamentā. Kontaktpunkts arī nacionālajiem birojiem ziņo par instrumentiem un pasākumiem, kas ir speciāli paredzēti kriminālajām izmeklēšanām un kriminālvajāšanām saistībā ar bērnu, ieskaitot upuru un liecinieku, aizsardzību. Kontaktpunkts arī aktīvi piedalījās EMPACT sanāksmēs ar pienākumu noteikt paraugpraksi, balstoties uz Eirojusta darbu ar lietām.

Sanāksme par galvenajiem sporta pasākumiem

17. un 18. jūnijā Eirojustrs organizēja sanāksmi *Tiesiskās sadarbības paraugprakses vadlīniju saistībā ar galvenajiem sporta pasākumiem izstrāde*. Sanāksmē piedalījās eksperti no septiņām dalībvalstīm, kas pēdējā laikā ir organizējušas galvenos sporta pasākumus,

proti, Portugāles, Nīderlandes, Zviedrijas, Beļģijas, Austrijas, Lielbritānijas un Francijas, sanāksmē piedalījās arī EJN un Eiropas Komisijas pārstāvji. Sanāksmē praktiķi, kas strādā ar tiesisko sadarbību krimināllietās par galvenajiem sporta notikumiem, apsprieda pieredzes dalīšanās un apmaiņas veicināšanu saistībā ar šādos pasākumos iespējams veikto noziegumu novēršanu, izmeklēšanu un iztiesāšanu.

Sanāksmes rezultāts bija ieteikumu noskaidrošana par to, kā apmainīties ar vispārēju informāciju pirms, un ar lietu saistītu informāciju un pierādījumiem galveno sporta notikumu laikā, par foruma izvēli kriminālvajāšanai, iztiesāšanai un sprieduma izpildei saistībā ar noziegumiem, kas ir paveikti sporta pasākumos, kā arī par visefektīvākajām procedūrām, kas, ja iespējams, ir minētas norises valsts nacionālajos likumos. Tika uzsvērta Eirojusta loma sadarbības veicināšanā starp nacionālām kompetentām iestādēm saistībā ar galvenajiem sporta pasākumiem, īpaši par palīdzību kontaktu nodibināšanā starp pasākuma norises valsts kompetentām tiesu iestādēm un pasākuma dalībvalstīm, kā arī padomu sniegšanā juridiskcijas konfliktu gadījumā.

Tika izstrādāts Eirojusta dokuments [Ieteikumi tiesiskai sadarbībai krimināllietās saistībā ar galvenajiem sporta pasākumiem](#), kas ir pieejams Eirojusta website (tīmekļa vietnē).

2.3 Eirojusta partneri

2.3.1 Sadarbība ar Eiropolu

2015. gadā Eirojusts un Eiropols pielika pūles, lai stiprinātu savu sadarbību saskaņā ar Lisabonas līguma nosacījumiem un to [2009 Cooperation Agreement](#) (2009. gada sadarbības līgumu).

Eirojusts un Eiropols regulāri apmainījās ar informāciju par paredzētajām operatīvajām sanāksmēm Eiropolā un koordinācijas sanāksmēm Eirojustā, lai nodrošinātu, ka abas puses tiek informētas par veikto darbu. Eiropols 2015. gadā piedalījās 99 koordinācijas sanāksmēs un tika iesaistīts Eirojustā reģistrētās 34 lietās. Eiropols piedalījās piecos koordinācijas centros.

Eirojusts turpināja pilnībā iesaistīties Eiropola koordinācijas punktos. 2015. gadā Eirojusts oficiāli pievienojās tādiem koordinācijas punktiem kā *Līdzekļu atgūšana*, *Sporta korupcija* un *Ceļotāji*, sasniedzot kopējo skaitu 24. Pagājušajā gadā Eirojusts piedalījās vairākās operatīvās darbībās, kas tika veiktas koordinācijas punkta *Furtum* ietvaros (operācija Kasimir un operācija Sprinter, kurās cīnījās pret OCG, kas nodarbojās ar automašīnu un automašīnu detaļu zādzību attiecīgi Vācijā un Polijā) un koordinācijas punktā *Cola* (operācija *Partagas*, kuras rezultātā Spānijā tika apcietināts galvenais starptautiskais narkotiku tirgotājs no Lielbritānijas). Papildus Eirojusts uzraudzīja EMPACT kopīgās rīcības dienas plānošanu. Šo operāciju sauca *Blue Amber*, kura tika īstenota 2015. gadā gatavības režīmā, izmantojot OCC un apmeklējot brīfinga sesijas Eiropola operatīvajā centrā, lai nepieciešamības gadījumā izpildītu ātras tiesiskas darbības.

Eirojusts sniedza atbalstu Eiropola 2015. gada TE-SAT, sniedzot informāciju par teroristu noziegumu sodiem un notiesāšanām dalībvalstīs, kura tika iegūta saskaņā ar Padomes lēmumu 2005/671/TI, un par attiecīgajām izmaiņām nacionālajos likumos attiecībā uz terorismu. Eirojusts piedalījās pārskatītās metodoloģijas izstrādē paredzētajam SOCTA 2018.-2012. gadu pārskatam.

Regulārās sanāksmēs darba un vadības līmenī tika apspriesti šādi temati sadarbības veicināšanai un turpmāku sadarbības veidu atklāšanai: (i) attiecības starp Eiropola koordinācijas punktiem un Eirojusta kontaktpunktiem, (ii) iespēja pārbaudīt Eirojusta datus pret Eiropola informācijas sistēmu un (iii) 2014. gada Joint Annual Report (kopīgais ikgadējais pārskats) Padomei un Komisijai (ES dokuments 10472/15).

Eirojusts un Eiropols turpināja veikt apmaiņas programmu sesijas, kas ir paredzētas savstarpējai informētības paaugstināšanai par veicamajiem uzdevumiem, struktūrām un iespējām.

2.3.2 Sadarbība ar OLAF

Pamatojoties uz [Practical Agreement of 2008](#) (2008. gada praktisko līgumu), tika turpināta sadarbība starp Eirojustu un OLAF cīņā pret krāpniecību, korupciju un citiem noziegumiem, kas apdraud Eiropas Savienības finanšu intereses.

Eirojusts un OLAF kopīgi strādāja 20 lietās (astoņās Eirojusta lietās un 12 OLAF lietās), septiņas no tām bija jaunās kopīgās lietas, kuras tika uzsāktas 2015. gadā. OLAF pārstāvji piedalījās piecās Eirojusta koordinācijas

sanāksmēs, sniedzot efektīvu starpaģentūru pieeju pārrobežu lietu risināšanā. Eirojusts arī apmeklēja vienu koordinācijas sanāksmi, kuru organizēja OLAF tā telpās.

Jauns pavērsiens operatīvajā sadarbībā 2015. gadā bija pirmā OLAF līdzdalība JIT. Lieta tika ierosināta par OCG, kas bija iesaistīta akcīzes krāpniecībā, izvairīšanās no nodokļu nomaksas, cigarešu kontrabandā un noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanā. Šī OCG ražoja lielu apmēru cigarešu slepenās rūpnīcās, izmantojot nelegāli iegūtas sastāvdaļas (tabaku, filtrus, foliju, paciņas un nodokļu markas). Pēc tam cigaretes nelegāli ar kravas automašīnu vai citiem transporta līdzekļiem tika ievestas Eiropas Savienībā kopā ar viltotiem eksporta, importa un tranzīta dokumentiem.

Eirojusts un OLAF regulāri apmainījās ar PIF noziegumu lietu kopsavilkumiem, lai noteiktu lietas, kurās būtu nepieciešama savstarpēja sadarbība. Informācijas apmaiņa norit precīzāk, lai atvieglotu sadarbības novērtējumu un paraugprakses noteikšanu, iekļaujot specifisku informāciju, piemēram, JIT organizēto vai ar JIT saistīto koordinācijas sanāksmju skaitu un veidu.

Eirojusta un OLAF regulāro sanāksmju laikā darba un vadības līmenī tika apspriestas sadarbības iespējas, piemēram, lietu kopsavilkumu apmaiņas metodoloģijas novērtēšana un apmācības. 2015. gadā Eirojusts organizēja otro apmācību sesiju OLAF telpās, lai informētu izmeklētājus par Eirojusta lomu un uzdevumiem, kā arī tā darba metodēm.

2.3.3 Sadarbība ar trešajām valstīm

Sadarbības nolīgumi

Tika pabeigtas diskusijas par sadarbības nolīgumiem ar Ukrainu un Melnkalni. Abi sadarbības nolīguma melnraksti tika iesniegti Padomei apstiprināšanai. Saskaņā ar 2015. gada 16. aprīļa CJEU spriedumu, visās lietās, kurās akti saskaņā ar iepriekšējo trešo pilāru piešķir Padomei izpildes tiesības, Padomei ir jākonsultējas ar Eiropas Parlamentu saskaņā ar iepriekšējā Līguma par Eiropas Savienību 39. panta 1. punktu. Saskaņā ar šobrīd spēkā esošo kārtību, Padome 2015. gada oktobrī uzsāka konsultatīvu procesu ar Eiropas Parlamentu. Noritēja diskusijas ar Moldovas iestādēm ar mērķi panākt 2014.

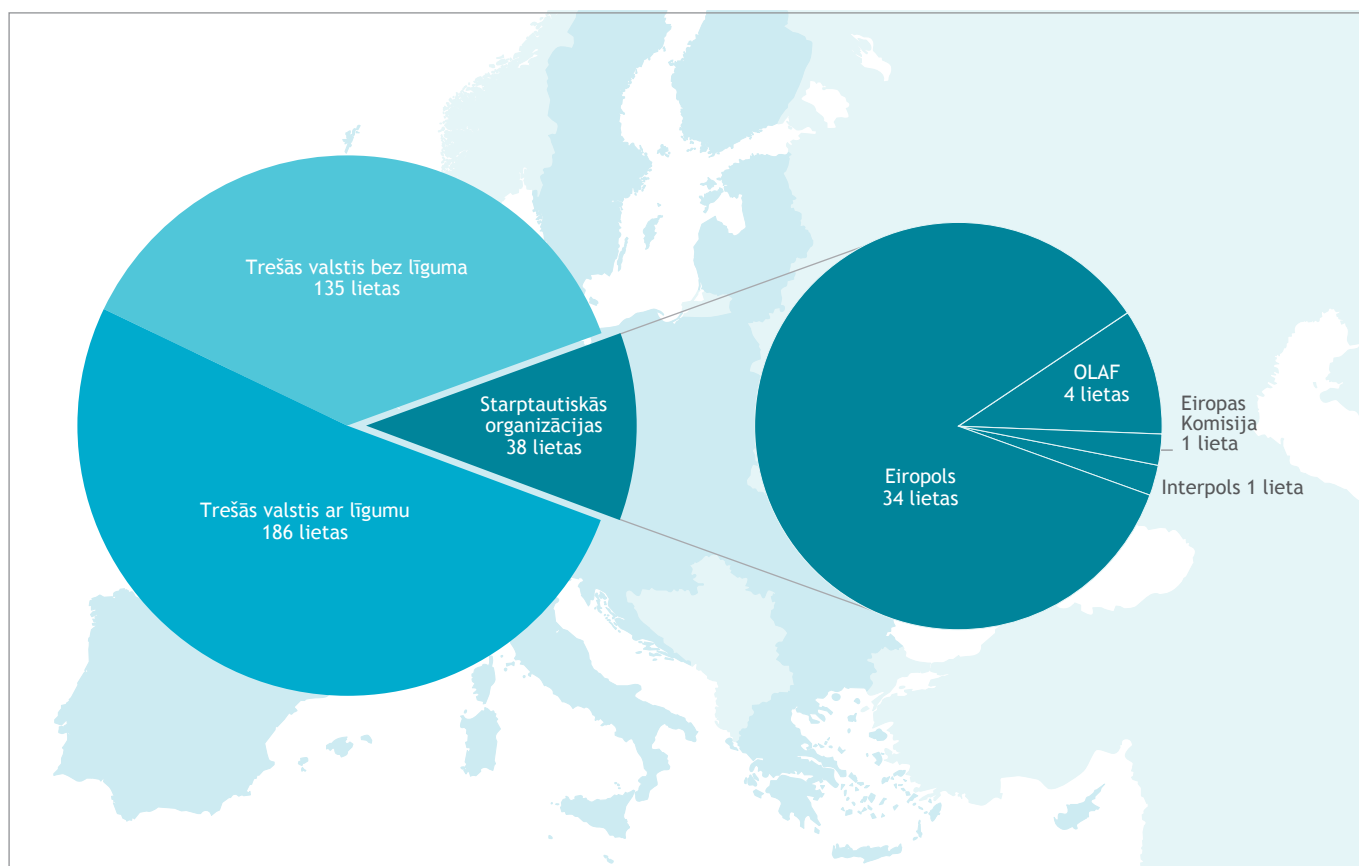
Eirojusts un apmācības

Eirojusta tematiskajos semināros piedalās praktiķi, tajos ir iespējams dalīties ar pieredzi un paraugpraksi. Šos seminārus var uzskatīt par praktiskām apmācībām. Eirojusts atbalsta apmācības par tiesisko sadarbību krimināllietās, pamatojoties uz saprašanās [memorandu, kurš tika parakstīts ar EJTN \(2008\)](#).

EJTN apmaiņas programmas ietvaros 14 prokurori/tiesneši no astoņām dalībvalstīm (Vācijas, Austrijas, Ungārijas, Polijas, Zviedrijas, Spānijas, Itālijas un Bulgārijas) piedalījās ilgtermiņa apmācībās (3 vai 4 mēnešu garumā) Eirojusta nacionālajos birojos, atbalstot tos operatīvajā darbā. 2015. gadā Eirojusts piedāvāja vienas nedēļas mācību apmeklējumu, kas norisinājās martā un kurā piedalījās 25 prokurori/tiesneši no 17 dalībvalstīm. Papildus, nacionālo biroju biedri aktīvi piedalījās sešos EJTN semināros, kas bija organizēti krimināljustīcijas projektā I "Starptautiskā tiesu sadarbība krimināllietās praksē — Eiropas apcietināšanas ordera un savstarpējās tiesiskās palīdzības simulācija". Eirojusta pienākums šajos semināros bija uzraudzīt praktiķu darbu. Ievērojot metodoloģijas principu "iemācīties darot", pēdējā semināra dienā tika plānota prezentācija *Eirojusta loma tiesiskajā sadarbībā krimināllietās*. 2015. gada 7. decembrī EJTN ģenerālsēdētārs tikās ar Eirojusta prezidenti, lai apspriestu sadarbības uzlabošanas veidus.

Pamatojoties uz [saprašanās memorandu ar CEPOL \(2010\)](#), Eirojusts arī turpināja atbalstīt apmācības dažādās jomās, piemēram, finanšu izmeklēšanās un akcīzes krāpniecības analizē, kokaīna un heroīna kontrabandā, pretterorismā un FTF, preču viltošanā, intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpšanā, JIT, EAO un EIO, cilvēku tirdzniecībā un nelegālo imigrantu pārvadāšanā. Papildus, kopā ar EJTN Eirojusts aktīvi piedalījās kursā *Apvienotās izmeklēšanas grupas un grupas vadīšana*.

Eirojusts aktīvi atbalsta CEPOL tiešsaistes seminārus, tos izplatot iekšējām vajadzībām un dažkārt aktīvi piedaloties tajos ar runātājiem, piemēram, tiešsaistes seminārā *Policijas un tiesu sadarbība bērnu seksuālas izmantošanas jomā*. Eirojusts arī iesaistās CEPOL Eiropas apvienotajā maģistra programmā.

gada jūlijā parakstītā sadarbības nolīguma starp Eirojustu un Moldovu stāšanos spēkā.

Turpinājās kontaktēšanās ar Albāniju, Bosniju un Hercegovinu, Izraēlu, Serbiju un Turciju, lai novērtētu datu aizsardzības tiesību aktu īstenošanu un izpētītu iespēju uzsākt sarunas par sadarbības nolīgumiem. Gruzija tika iekļauta Eirojusta prioritāšu sarakstā, lai uzsāktu pirmās sarunas par iespējamām diskusijām par sadarbības nolīguma parakstīšanu. Tika nodibināti kontakti iespēju novērtēšanai attiecībā uz sadarbības nolīguma parakstīšanu nākotnē ar Brazīliju. Par prioritāti tika noteikta arī kontaktu nodibināšana ar citām Latīņamerikas un Karību jūras reģiona valstīm, jo īpaši ar Kolumbiju un Meksiku.

Eirojusta darbs ar lietām, kurās ir iesaistītas trešās valstis

Eirojusts sniedza palīdzību 298 lietās, kurās tika iesaistītas trešās valstis, kas norāda uz ievērojamu lietu skaita pieaugumu salīdzinājumā ar 2014. gadu (208). Starp visām 63 trešajām valstīm visbiežāk tika iesaistīta Šveice (103), kurai seko ASV (36), Norvēģija (34) un Serbija (31).

Seminārs Starptautiskās tiesiskās palīdzības un izdošanas līgumu starp ES un ASV piemērošana

8. un 9. oktobrī Eirojustā notika seminārs *Savstarpējās tiesiskās palīdzības un izdošanas līgumu starp ES un ASV piemērošana*.

Semināru Eirojusts kopīgi organizēja ar ASV un Eiropas Komisiju kā turpmāko rīcību pēc 2012. gada darbsemināra *Savstarpējās tiesiskās palīdzības un izdošanas līgumu starp ES un ASV piemērošana*.

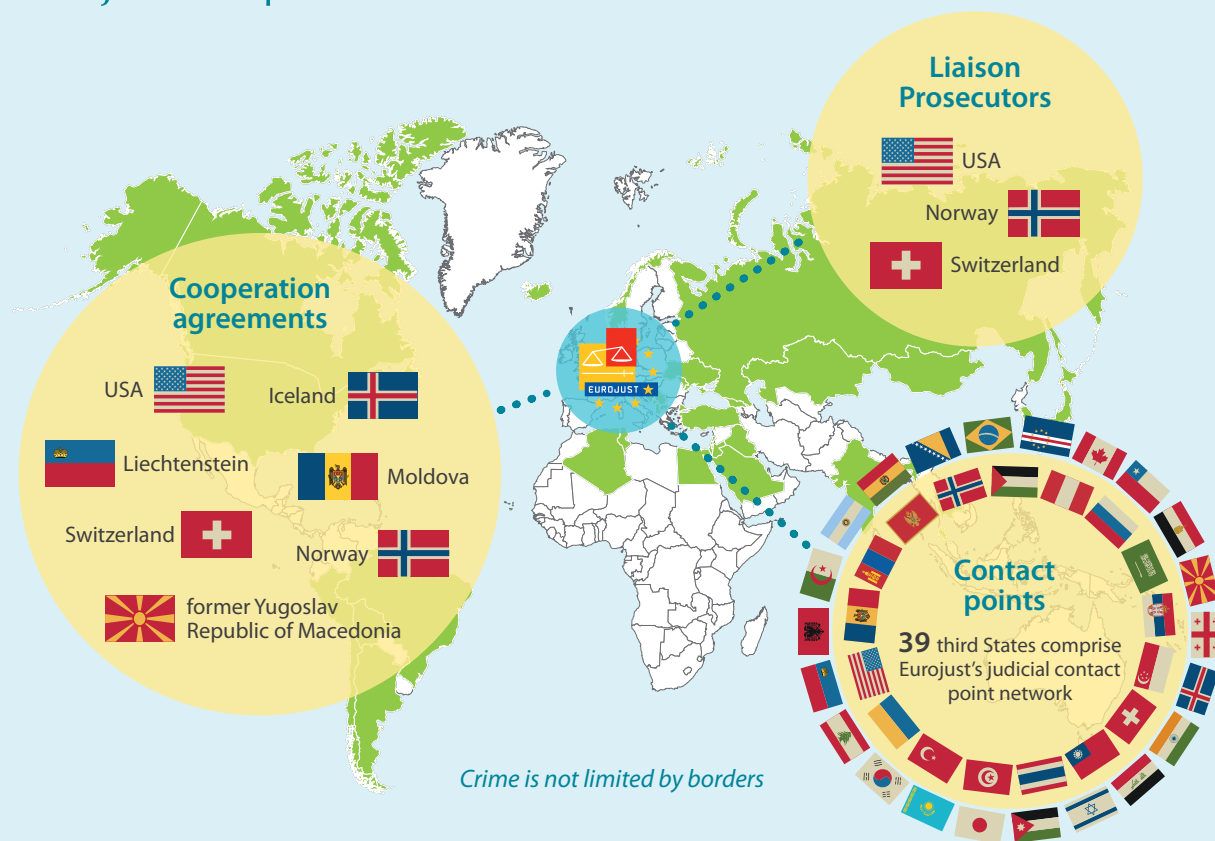
Seminārā piedalījās praktiķi no dalībvalstīm un ASV, Eirojusta sakaru prokurori no Norvēģijas un Šveices, kā arī pārstāvji no Eiropas Komisijas, Padomes Ģenerālsekretariāta, ES Pretterorisma koordinācija centra, Eiropas Padomes un Eiropola. Semināra atvērto sesiju laikā piedalījās arī pārstāvji no privātā sektora.

Seminārā valdija labas sadarbības gaisotne un visi dalībnieki izrādīja vēlmi strādāt kopā, lai uzlabotu tiesisko palīdzību starp dalībvalstīm un ASV. Tāpēc prezentāciju un diskusiju uzsvars tika likts uz uzticamības palielināšanu un otras puses tiesību sistēmu izpratni, sadarbības potenciālu, apzinoties ierobežojumus, kurus uzliek piemērojamais tiesiskais ietvars vai pieejamie resursi.

Semināra galvenais mērķis bija tā dalībniekiem sniegt plašu pārskatu par elektronisko pierādījumu iespējām, prasībām un uzglabāšanas un iegūšanas ierobežojumiem, kā arī to pieņemamības nodrošināšanu tiesvedībā. Citi temati, par kuriem runāja plašāk, bija konfiskācija, līdzekļu atgūšana un dalīšanās ar tiem, sadarbība izdošanas procesā, kā arī pieteikuma statuss ES-ASV Savstarpējās tiesiskās palīdzības līgumam, jo īpaši attiecībā uz bankas informācijas iegūšanu saskaņā ar iepriekš minētā līguma 4. punktu un JIT izveidi saskaņā ar līguma 5. punktu. Dalībnieki no ASV sniedza noderīgu informāciju un materiālus par dažāda veida formu STP praktiskajām un tiesiskajām prasībām, kā arī par izdošanas pieprasījumiem ASV, līdzīgu informāciju sniedza arī ES kolēģi.

Semināru noslēdza ar ieteikumiem ASV un dalībvalstīm apsvērt iespējas tiesiskās sadarbības uzlabošanai, kā arī risināt apspriestos jautājumus, piemēram, par darbsemināru organizēšanu, kuru varētu atbalstīt Eirojusts budžeta un resursu pieejamības gadījumā.

Eurojust cooperation with third States

Galvenie noziegumi bija saistīti ar apkrāpšanu un krāpniecību, noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, korupciju, OCG iesaisti, narkotisko vielu tirdzniecību vai dzīvības, brīvības un personiskās neaizskaramības noziegumiem. 2015. gadā pieauga kibernetisko noziegumu lietu skaits, kuros ir iesaistītas trešās valstis, salīdzinot ar 2014. gadu (no 10 uz 15). Salīdzinājumā ar 2014. gadu, tagad starp visizplatītākajiem noziegumiem, kuros ir iesaistītas arī trešās valstīs, ir arī terorisms un nelegālo imigrantu pārvadāšana.

Trešās valstis tika pārstāvētas 67 Eirojusta organizētajās koordinācijas sanāksmēs, salīdzinājumā ar dalību 41 koordinācijas sanāksmē pērn. Trešās valstis, kuras piedalījās Eirojusta koordinācijas sanāksmēs bija Šveice (19), kurai seko ASV un Norvēģija (abas 14) un Ukraina (6). Šveice (2), Norvēģija (1) un Ukraina (1) piedalījās Eirojusta koordinācijas centros. JIT iesaistītās trešās valstis bija Norvēģija (3), Moldova un Serbija (katras 2), kā arī Austrālija, Bosnija un Hercegovina, Šveice, Ukraina un ASV.

Piemērs no izmeklētajām lietām

Eirojusta atbalsts bija nepieciešams Spānijas noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas lietai, kurā tika iesaistītas vismaz 11 dalībvalstis un vairākas trešās valstis. Spānijas iestādes turēja aizdomās OCG par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju ievērojamās apjomos, izmantojot noguldījumus nekustamajā īpašumā Kosta del Solā (Malagā, Spānijā). Maksājumi tika virzīti caur Beļģiju, Franciju, Vāciju, Īriju, Poliju un Lielbritāniju, kā arī caur Šveici, ASV un Gibraltāru. OCG tika turēta aizdomās arī par kukuļdošanu vietējām Spānijas iestādēm, veicot pretlikumīgus maksājumus, lai iegūtu būvniecības atļaujas (dienesta pārkāpums un kukuļdošana).

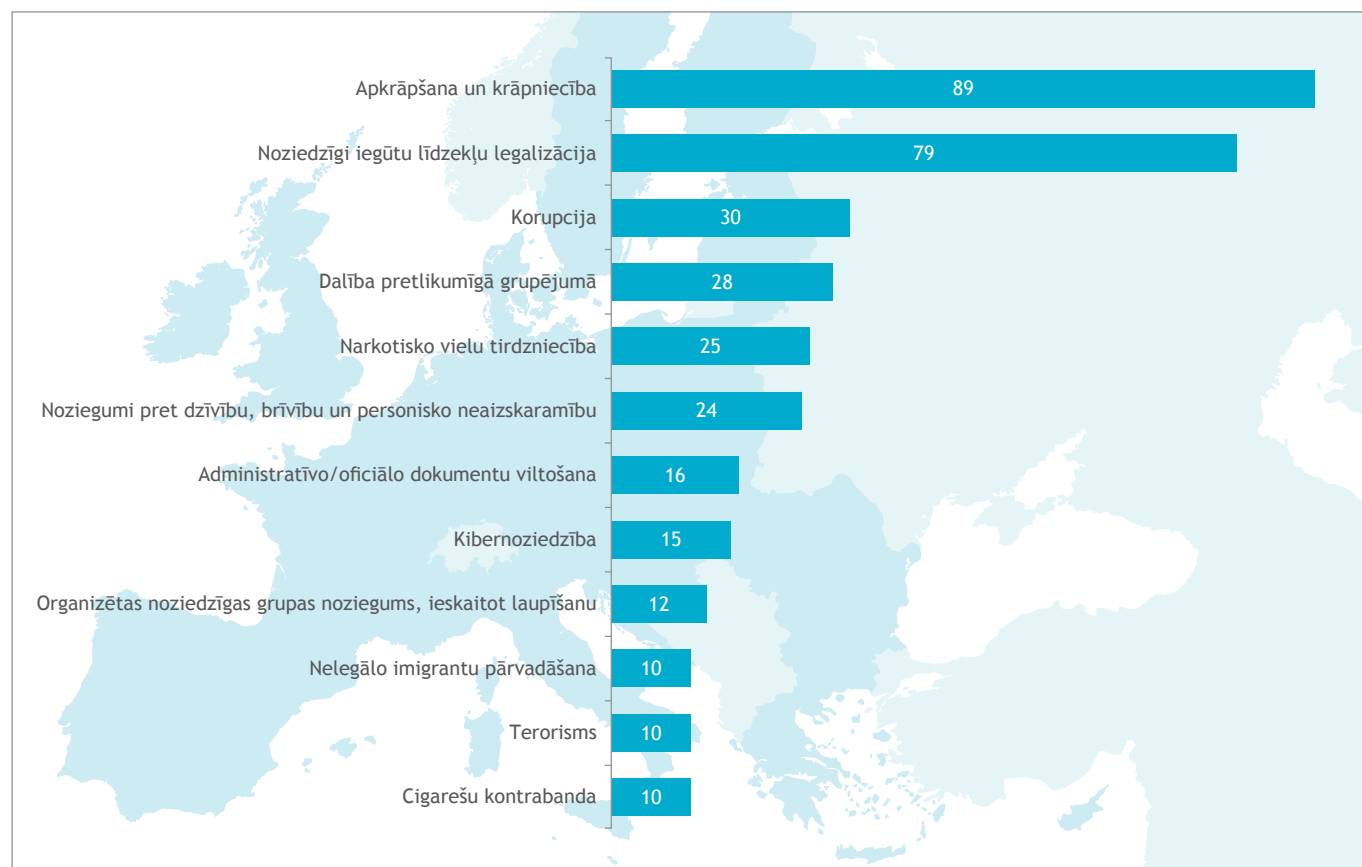
Eirojusta lietas uzsākšanas laikā 2013. gada aprīlī aizdomās turētais iepriekšējais OCG līderis un finansists tika tiesāts un sodīts ASV par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, tāpēc Spānijas iestādes izmeklēšanā lielāko uzmanību pievērsa viņa pēctečiem un citām iesaistītām pusēm.

2013. gada jūlijā tika organizēta koordinācijas sanāksme, kurā apstiprinājās, ka lieta bija saistīta ar līdzīgām darbībām vairākās valstīs un tika uzsvēta Beļģijā veiktā izmeklēšana par iepriekšējo līderi un viņa līdzdalībniekiem. Kā viens no Spānijas izmeklēšanas galvenajiem mērķiem tika veikta līdzekļu atgūšana. Dalībnieki norādīja uz nacionālo tiesisko ietvaru, kas ir piemērojams šajā lietā.

Tāpat kā daudzās citās dalībvalstīs, Spānijas lieta bija atkarīga no noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas nozieguma apstiprinājuma, tāpēc bija nepieciešams iegūt papildu pierādījumus no citām valstīm. Eirojusts palīdzēja nodot Spānijas STP lūgumus vairākām dalībvalstīm un Šveicei. Ņemot vērā to, ka Spānijas izmeklēšana attiecās uz noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju Spānijā, tika apspriesta *ne bis in idem* situācija, bet tā netika uzskatīta par nopietnu risku.

Līdz 2015. gadam izmeklēšanas par OCG pretlikumīgajām darbībām tika uzsāktas vairākās valstīs un Spānijas iestādes ir pieprasījušas daudzu STP lūgumu izpildi. Gatavojoties koordinācijas sanāksmei 2015. gada februārī, Eirojusts izanalizēja visus vēl neizpildītos STP lūgumus, tādējādi veicinot diskusijas par lietas izpildes stāvokli iesaistītajās valstīs un rosinot vērtīgu informācijas apmaiņu. Šajā lietas posmā atkal tika uzsvērts *ne bis in idem* princips. Dalībnieki vienojās, ka apsūdzības kopija, kas tika sagatavota Beļģijas izmeklēšanas rezultātā, tiks nosūtīta Spānijas iestādēm, lai izvairītos no iespējamās vēlākas saskaršanās ar *ne bis in idem* principu. Saskaņā ar Padomes lēmumu par Eirojustu 40. pantu, Eirojusta palīdzība tika pieprasīta, lai veicinātu Spānijas STP ātru izpildi Gibraltārā, kas ir autonoma jurisdikcija. Eiropols tika iesaistīts visā lietas gaitā un tas atbalstīja tiesvedību, visām iesaistītajām valstīm sniedzot detalizētu pārskatu par saistītajām lietām vairākās valstīs.

Lietu turpināja izmeklēt 2015. gadā.

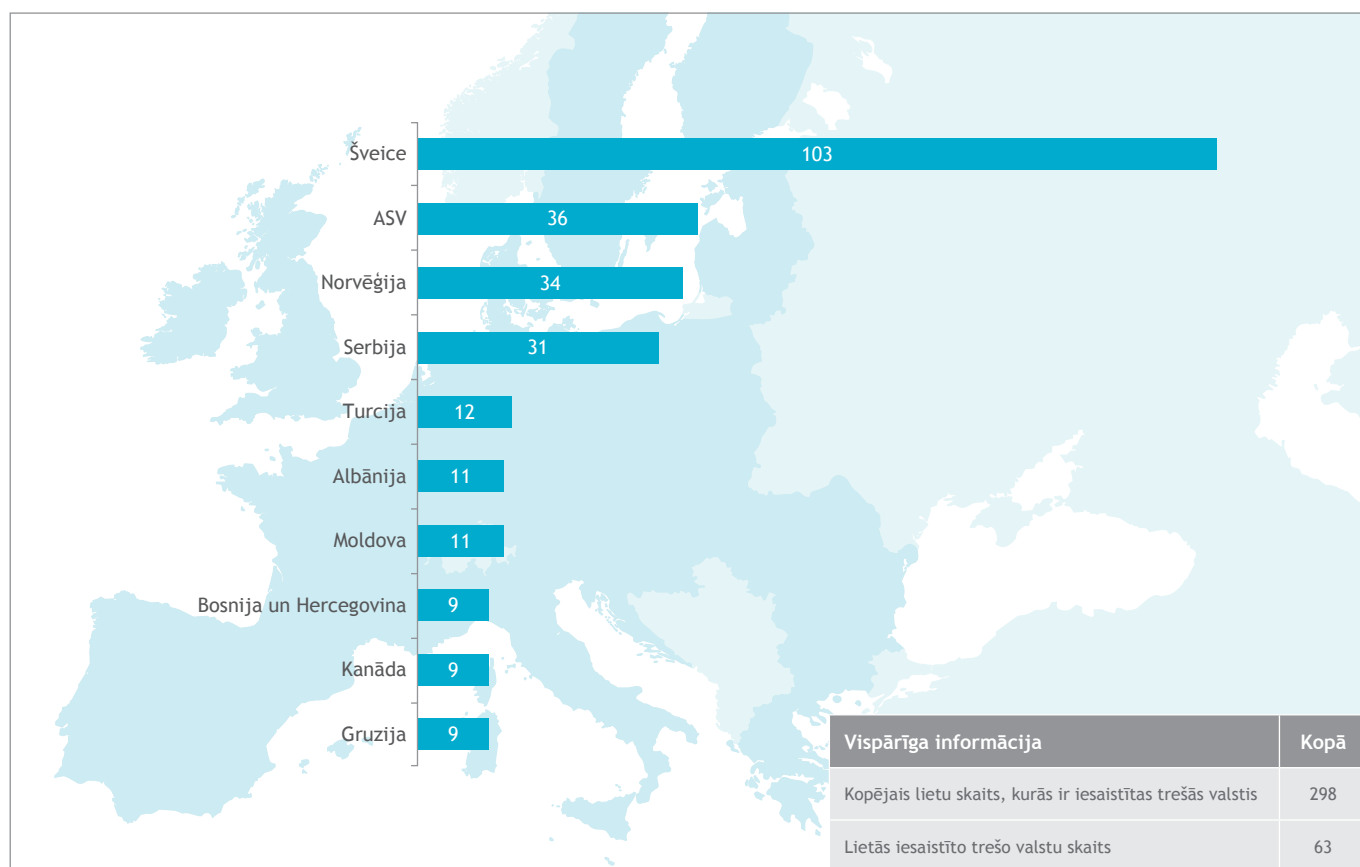
Piemērs no izmeklētajām lietām

2014. gada decembrī Francijas iestādes vērsās Eirojustā pēc palīdzības, lai apturētu OCG ar mītni Bosnijā un Hercegovinā ar sakariem Austrijā un Francijā. OCG vadīja klana līderis un viņa trīs dēli, kuri nodarbojās ar cilvēku tirdzniecību, iesaistot nepilngadīgos un ekspluatējot upurus, tos piespiežot veikt zādzības, galvenokārt Parīzes sabiedriskā transporta sistēmā. Šī OCG, kura darbojās vismaz kopš 2012. gada, tika tālāk turēta aizdomās par narkotisko vielu izplatīšanu, zagtu automašīnu tirdzniecību un noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, kuras peļņa tika aprēķināta vairāk nekā 2 miljonu EUR apmērā. Iegūtā peļņa tika nosūtīta atpakaļ uz Bosniju un Hercegovinu luksusa transporta līdzekļu un īpašumu iegādei.

Hāgā un Sarajevā tika organizētas divas koordinācijas sanāksmes, tādējādi atvieglojot informācijas nodošanu starp Franciju un Bosniju un Hercegovinu un izvairoties no paralēlas izmeklēšanas uzsākšanas Austrijā. Lai veicinātu Francijā un Bosnijā un Hercegovinā veiktās izmeklēšanas, pirmo reizi tika izveidota JIT starp Franciju un Bosniju un Hercegovinu.

JIT atviegloja vienas valsts izmeklētāja iesaisti izmeklēšanā, kuru veic otra valsts. Ar JIT palīdzību iesaistītās valstis varēja sinhronizēt to darbības, jo īpaši apcietināšanas posmā, kā arī izvairīties no informācijas pazaudēšanas, kā arī iespējamās aizdomās turēto aizbēgšanas. JIT sadarbība arī veicināja kriminālvajāšanā izmantoto pierādījumu iegūšanu, kā arī pretlikumīgi iegūtās peļņas konfiscēšanu gan Francijā, gan Bosnijā un Hercegovinā.

Ciešā sadarbība starp tiesu iestādēm, policiju, NVO, UNODC, iestādēm, kuras ir atbildīgas par bērnu tiesisko aizsardzību un Eirojustu visā lietas laikā apstiprina, ka starptautiskā tiesiskā sadarbība ar trešajām valstīm sniedz pozitīvus rezultātus arī strādājot ar advancētām un sarežģītām OCG. Visbeidzot, 2015. gada jūlijā Francijā un Bosnijā un Hercegovinā tika organizēta kopīgās rīcības grupa, kas vainagojās ar OCG izjaukšanu.

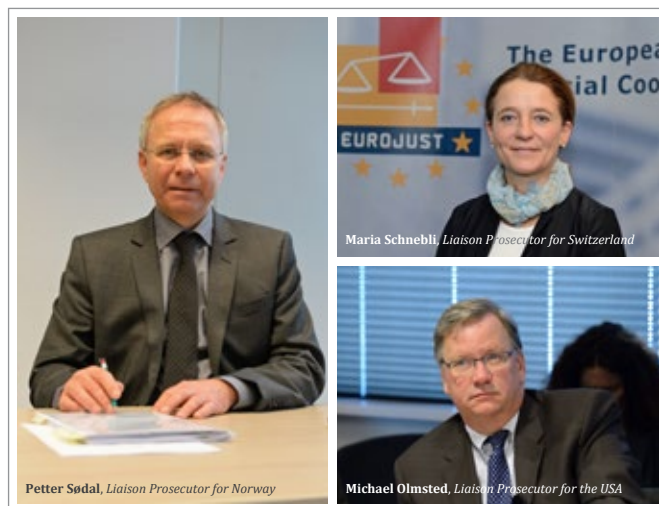
Eirojusta sakaru prokurori

Sakaru prokuroru darbība Eirojustā un to iesaiste lietās ir bijusi ļoti noderīga, nosakot attiecīgos kontaktpunktus to valstīs un atvieglojot tiesisko sadarbību starp iesaistīto dalībvalstu kompetentām iestādēm un trešajām valstīm.

Eirojustam ir trīs sakaru prokurori, kuri ir norīkoti no Norvēģijas, ASV un kopš marta arī no Šveices.

Pēc augsti godātās ASV ģenerālprokurores Loretas Lynch vizītes un viņas paziņojuma par ASV kibernetizācijas prokurora norīkošanu no ASV Tieslietu ministrijas Krimināltiesību nodaļas darbam ar Eirojustu, novembrī tika norīkots ASV kibernetizācijas prokurors, lai uzsāktu darba pienākumus 2016. gada janvārī.

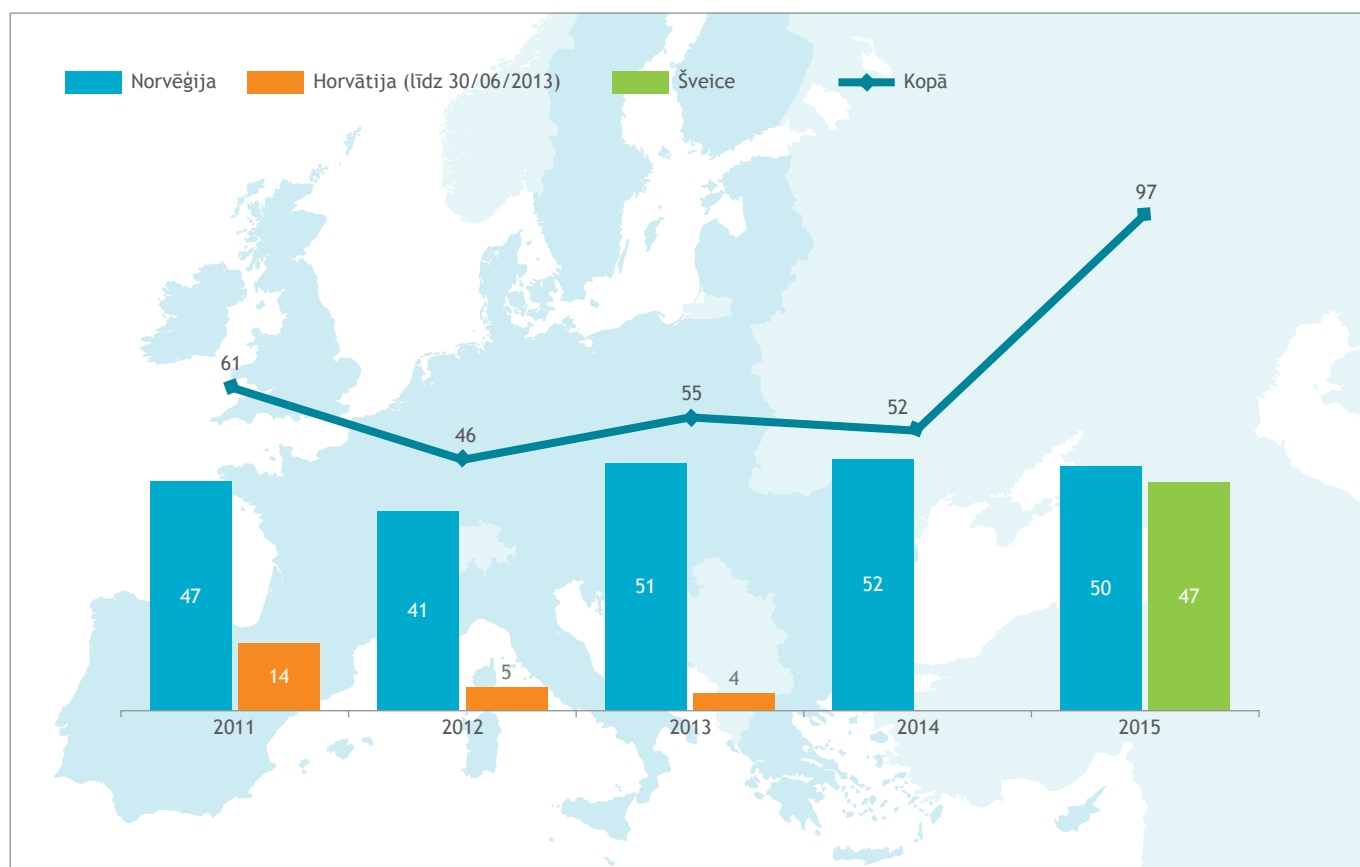
Norvēģijas sadarbības prokurors reģistrēja 50 lietas, galvenokārt saistībā ar narkotisku vielu tirdzniecību un iesaistīšanos OCG. Šajās lietās visvairāk iesaistītās valstis bija Polija, Lietuva, Spānija un Francija. Šveices sakaru prokurors reģistrēja 47 lietas, galvenokārt saistībā ar apkrāpšanu un krāpniecību, noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, korupciju vai dzīvības, brīvības un personiskās neaizskaramības noziegumiem un narkotiku tirdzniecību. Visbiežāk iesaistītās dalībvalstis šajās lietās bija Spānija, Vācija, Nīderlande un Lielbritānija. Šveices sakaru prokurors organizēja divas koordinācijas

sanāksmes un vienā bija līdzorganizators, Norvēģijas sakaru prokurors organizēja divas koordinācijas sanāksmes.

Eirojusta kontaktpunkti trešajās valstīs

Cits līdzeklis, kurš parasti tiek izmantots sadarbības veicināšanai starp dalībvalstīm un trešajām valstīm, ir Eirojusta kontaktpunktu iecelšana trešajās valstīs, tādējādi caur Eirojustu atvieglojot kontaktu nodibināšanu.

2015. gadā Eirojusts turpināja paplašināt tā kontaktpunktu tīklu pasaulē, pievienojot kontaktpunktus Alžīrijā, Čīlē, Irākā, Jordānijā, Libānā, Palestīnas nacionālajā administrācijā un Saūda Arābijā. Šobrīd Eirojusta kontaktpunkti kopumā ir 39 trešajās valstīs.

Atbalsts ārējiem projektiem

Eirojusts turpināja atbalstīt iniciatīvas Rietumbalkānu reģionā, piemēram, iepriekš minētos projektus (skatīt 2. nodaļu) saistībā ar nelegālo imigrantu pārvadāšanu un cilvēku tirdzniecību, ieskaitot ES finansēto instrumentu par pirmspievienošānās palīdzību, 2014. gada projektu *Starptautiskā palīdzība krimināltiesībās: prokuroru tīkls Rietumbalkāna reģionā*.

Operācija Vertigo: ieskats

Tipisks pārrobežu krāpniecības gadījums iekļautu loģiskas ģeogrāfisko robežu pazīmes un tajā varētu, piemēram, koncentrēties uz noteiktu valodu grupu. Operācija 'Vertigo' neatbilda parastajām iezīmēm. Šī operācija ir īpaša tās apmēra un sarežģītības dēļ.

Šajā karuselveida krāpniecības lietā OCG aiz kriminālajām darbībām izmantoja izsmalcinātu infrastruktūru ("bufera" uzņēmumi, "pazudušie tirgotāji", uzņēmumi, kas darbojas kā 'alternatīvas maksājumu platformas', lai atvieglotu noziedzīgi iegūto līdzekļu legalizāciju un noziedzīgus naudas pārskaitījumus), kas tika izplatīta vairākās dalībvalstīs un dažās trešajās valstīs, izkrāpjot ES pilsoņiem aptuveni 320 miljonus EUR no nodokļu ieņēmumiem.

Laikā no 2013. gada novembra līdz 2015. gada oktobrim notika vairākas Eirojusta koordinācijas sanāksmes, kuras ierosināja Eirojusta Vācijas nacionālais birojs. Čehija, Vācija, Polija un Nīderlande izveidoja JIT, kuru daļēji finansēja Eirojusts. Eirojusts un Eiropols demonstrēja stipru sadarbības formu no izmeklēšanas sākuma posmiem. Eiropols sniedza apjomīgu analītisko atbalstu un dalījās ar iegūto informāciju.

Eirojusta izveidotais koordinācijas centrs koordinēja justīcijas reakciju un sniedza atbalstu 2015. gada **pirmajā kopīgās rīcības dienā**, kuras mērķis bija izjaukt viena OCG atzaru. Tās rezultātā tika apcietināti deviņi aizdomās turētie un iesaistītajās valstīs tika pārmeklētas 26 telpas.

Otrās kopīgās rīcības dienas rezultātā tika apcietinātas 14 aizdomās turētās personas, ieskaitot dažus galvenos organizētājus, kā arī tika veiktas vairāk nekā 40 kratīšanas. Paralēli Vācijas, Čehijas un Polijas iestādes sāka veikt apcietināšanas un kratīšanas, pamatojoties uz nacionālajiem rīkojumiem savu nacionālo izmeklēšanu ietvaros.

Trešajā kopīgās rīcības dienā uzsvars tika likts uz kratīšanām un aizdomās turēto un liecinieku nopratināšanām, kuri tika noskaidroti, galvenokārt balstoties uz pierādījumiem, kuri tika iegūti divu iepriekšējo rīcības dienu ietvaros. Beļģijā, Čehijā, Dānijā, Francijā, Vācijā, Itālijā, Īrijā, Luksemburgā, Nīderlandē, Polijā, Rumānijā, Slovākijā, Spānijā, Zviedrijā un Lielbritānijā tika veiktas vairāk nekā 49 kratīšanas un 27 liecinieku un aizdomās turēto nopratināšanas.

Eiropols visos trijos Eirojusta koordinācijas centros izvietoja pārvietojamo biroju, kas sniedza tiešu piekļuvi Eiropola datubāzēm, lai pārbaudītu un analizētu datus un atvieglotu reāllaika informācijas apmaiņu. Eirojusts atviegloja STP lūgumu apstrādi, EAO, kratīšanas, konfiskācijas un nopratināšanas uz vietas.

Eirojustā izveidotais koordinācijas centrs operācijai Vertigo

Tiesiskie un praktiskie jautājumi:

- ▶ Galvenā grūtība bija šīs OCG *modus operandi* noteikšana, jo īpaši veids, kādā OCG veica maksājumus, izmantojot tā saucamās alternatīvās maksājumu platformas, lai atvieglotu pretlikumīgus naudas pārskaitījumus un veicinātu noziedzīgi iegūto līdzekļu legalizāciju. Ar šīs metodes palīdzību OCG izplatīja savas darbības visā pasaulē, piemēram, novietojot instrumentus maksājumu veikšanai vienā valstī, ja bankas konts alternatīvajai maksājumu platformai atrodas citā valstī. Turklāt noziedzīgo darbību organizētāji varēja atrasties jebkurā vietā, neesot piesaistīti veiktajām noziedzīgajām darbībām, t.i. jebkura izmeklēšanas iestāžu veiktā darbība liktu pārkāpt pašu jurisdikcijas robežas un pieprasīt starptautisku palīdzību.
- ▶ Izmeklēšanu apmērs arī pieprasīja pārrobežu sadarbību. Vācijā vien tika izsniegti vairāk nekā 500 STP lūgumi.
- ▶ Prettiesisko darbību apmēra dēļ dažas izmeklēšanas tika uzsāktas iesaistītajās valstīs. Lai atvieglotu un koordinētu efektīvu tiesisku sadarbību šādos apstākļos, bija nepieciešams apzināt paralēli veiktas izmeklēšanas.

legūtās zināšanas:

- ▶ Lai gan tika atklāta saistība ar vairākumu dalībvalstu, tika pieņemts lēmums koncentrēt Eirojusta lietu galvenajās iesaistītajās valstīs. Dinamiskas JIT izveide no tikai četrām dalībvalstīm tika atzīta par svarīgāku nekā plašākas, bet iespējams mazāk elastīgas JIT izveide.
- ▶ Starp STP un pieprasījumiem, kuri tika veikti starp JIT partneriem caur Eirojustu, tika nodoti tikai tie, kuri bija jāizpilda rīcības dienās. Turpmākajās lietās var iegūt no šo pieprasījumu nodošanas, iekļaujot turpmākos pieprasījumus caur Eirojustu.

- ▶ Lai sagatavotu rīcības dienu, Eirojusta koordinācijas sanāksme tika organizēta sešas nedēļas pirms paredzētā datuma. Vismaz vienu mēnesi pirms šīs koordinācijas sanāksmes iesaistīto valstu nacionālajiem birojiem tika izdoti paziņojumi par aizdomās turētajiem, vai, ja iespējams, tika izsniegti STP un JIT pieprasījumu melnraksti, ar mērķi iegūt un pārbaudīt informāciju par aizdomās turētajiem pirms vietējās tiesas rīkojuma izdošanas. Šādā veidā var panākt ātrāku STP izpildi un atliet pietiekami daudz laika, lai sagatavotu galējo STP lūgumu un nepieciešamos tulkojumus, kā arī pieprasījumu izpildi rīcības dienas laikā.
- ▶ Lietas apmēra un nepieciešamo darbību dēļ tika izveidoti trīs koordinācijas centri, kas nacionālajām iestādēm sniedza iespēju katru reizi koncentrēties uz noteikta apjoma noziedzniekiem vai pasākumiem.
- ▶ Eirojusta koordinācijas centru laikā ļoti labi tika organizēta tiešā komunikācija bez nepieciešamības pirmām kārtām vērsties pie attiecīgajiem nacionālajiem birojiem (piemēram, Nīderlandes iestādes tieši sazinās ar Eirojusta Vācijas un Spānijas biroju pārstāvjiem un otrādi), tādējādi ļoti īsā laikā nodrošinot milzīgu daudzumu turpmāko pasākumu izpildi.
- ▶ Komunikācija un STP lūgumu izpilde caur Eirojusta nacionālajiem birojiem sniedza lielu atvieglojumu nacionālajām iestādēm.
- ▶ Lai gan visas JIT dalībvalstis bija ieguvušas iepriekšējo pieredzi ar šo tiesiskās sadarbības instrumentu mazāka apjoma lietās, šī lieta pārliecināja JIT dalībniekus, ka liela apjoma lietas var tikt izmeklētas vienlīdz efektīvi, izmantojot JIT.
- ▶ Ir izveidota forma, kuru izmanto JIT biedri, lai turpmāk uzzinātu par veiktajiem lūgumiem un pierādījumu apmaiņu.
- ▶ Lai gan Eirojusta koordinācijas centri līdz šim ir piedāvājuši papildu atbalstu nacionālām koordinācijas darbībām rīcības dienu laikā, šajā lietā izveidotie rīcības centri kalpoja par vienīgo darbību koordinācijas punktu galvenajās iesaistītajās valstīs. Šī lieta pierāda, ka Eirojusts var izpildīt pilnīgu uzdevumu klāstu, kas ir iekļauti liela apmēra daudzpusējā rīcības dienā. Aktīva nacionālo iestāžu dalība nodrošināja ātru informācijas apmaiņu starp Eirojusta koordinācijas centru un iestādēm, kuras ir atbildīgas par šo uzdevumu izpildi.
- ▶ Iesaistīto valstu nacionālo iestāžu klātbūtne Eirojustā kopīgo rīcības dienu laikā un strādāšana kopā ar Eirojusta darbiniekiem vienā telpā nodrošina tūlītēju informācijas apmaiņu, kas ļauj sniegt ātras tiesiskās atbildes uz jauniem/topošiem pierādījumiem/informāciju (piemēram, jauni rīkojumi par iesaldēšanu, kratīšanas), ātrus risinājumus praktiskām problēmām un slēdzienus no visām pusēm.

Paraugprakse:

- ▶ Eirojusta agrā iesaiste nodrošina, ka STP lūgumu izpildes kompetentās iestādes tiek noskaidrotas sākuma posmā un ar tām tiek nodibināts tiešs kontakts. Piemēram, cieša sadarbība ar policiju Kiprā pirmajā rīcības dienā bija ļoti vērtīga, jo bija iespējama aizdomās turētā faktiskās atrašanās vietas noteikšana un tā arests, pamatojoties uz EAO.
- ▶ Lai sagatavotos rīcības dienai, Eirojustā koordinācijas sanāksme ir jāorganizē vismaz sešas nedēļas pirms paredzētā datuma.
- ▶ Sākuma posmā ir jānodrošina cieša sadarbība starp visām iesaistītajām pusēm, kas ir svarīgs faktors izmeklēšanas veiksmīgā veikšanā. Piemēram, Eiropalam izdevās savienot Vācijas, Polijas, Čehijas un Nīderlandes izmeklēšanas. Šī sadarbība kopā ar Eirojusta un Eiropola palīdzību un koordināciju bija galvenais faktors JIT izveidei.
- ▶ Iegūto zināšanu apkopošana visā lietas gaitā nozīmīgi palīdz sadarbības uzlabošanai un atvieglo tiesiskās atbildes sniegšanu starp noteiktajām ieinteresētajām pusēm. Apkopotā informācija būs ļoti noderīga arī veicot novērtēšanu Eirojusta lietas beigās, kuras rezultāti var tikt izmantoti turpmākās līdzīga temata un apjoma lietās.

Lietā norīkotie Polijas, Nīderlandes un Vācijas prokurori izteica viedokli par trešo kopīgās rīcības dienu 2015. gada novembrī:

‘Lai gan mēs arvien esam aizņemti, vācot un novērtējot daudzo procesuālo, kopīgajā rīcības dienā veikto pasākumu rezultātus, mēs jau varam apgalvot, ka operācija ir bijusi ļoti veiksmīga, kas bija iespējams tikai, iesaistoties visiem dalībniekiem. Tā apstiprina, ka kopīga strādāšana JIT ar Eirojusta, Eiropola un nacionālo iestāžu atbalstu, sniedz mums priekšrocības starptautiskajā cīņā pret MTIC krāpniecību.’

Grūtības un paraugprakse

Eirojusts ar savu operatīvo un stratēģisko darbu veicina grūtību un paraugprakses noteikšanu vairākās krimināllietu tiesiskās sadarbības jomās. 2015. gadā Eirojusts par prioritāti izvirzīja trīs jomas: jurisdikcijas konfliktus, datu saglabāšanu un kontrolētas piegādes.

Jurisdikcijas konflikti tika noteikti par ES prezidentūras prioritāti Dalībvalstu ģenerālprokuroru un prokuratūru vadītāju konsultatīvā foruma 9. sanāksmes ietvaros (konsultatīvais forums). Eirojusts sniedza savu ieguldījumu par novēroto, balstoties uz tā operatīvo pieredzi un iegūtajām zināšanām.

3.1 Jurisdikcijas konflikti

Eirojusts turpināja atbalstīt nacionālos praktiskus lietās, kas attiecas uz jurisdikcijas konfliktu novēršanu un atrisināšanu. Tāpat kā iepriekšējos gados vairums lietu tika atrisinātas neformālā veidā nekā, izmantojot formālo procedūru, kas ir noteikta Lēmumā par Eirojustu 6. un 7. pantā. 2015. gadā kolēģija nesniedza formālus ieteikumus saskaņā ar Lēmuma par Eirojustu 7. pantu, tomēr nacionālie biroji ievērojami vairāk izmantoja Lēmuma par Eirojustu 6. panta (a) punkta (ii) apakšpunktu, 2015. gadā tika pieprasīta 34 lūgumu izpilde, salīdzinājumā ar 12 2014. gadā. Visvairāk lūgumus pieprasīja Ungārijas nacionālais birojs, pēc kuras seko Spānijas nacionālais birojs. Vācijas nacionālais birojs saņēma vislielāko lūgumu skaitu, pēc kuras seko Austrijas, Francijas un Lielbritānijas nacionālie biroji.

Eirojusta 2. līmeņa sanāksmes, koordinācijas sanāksmes un JIT tiek uzskatītas par nozīmīgiem instrumentiem jurisdikcijas konfliktu kontekstā. Šie pasākumi atvieglo efektīvu un agru informācijas apmaiņu un palīdz noskaidrot un/vai koordinēt iespējamās paralēlās tiesvedības, atklāt saikni ar lietām citās dalībvalstīs, novērst jurisdikcijas konfliktus, kā arī piekrist nodot lietas tiesvedību un/vai izvairīties *no ne bis in idem* principa.

Viena no galvenajām grūtībām, kas attiecas uz jurisdikcijas konfliktiem, ir paralēlu izmeklēšanu agrīna noteikšana. Šajā sakarā galvenā nozīme ir Padomes lēmumam par Eirojustu 13. panta 7. punkta (a) apakšpunktu, kas dalībvalstīm uzliek pienākumu informēt Eirojustu par lietām, kurās ir radušies jurisdikcijas konflikti, vai kurās tie var rasties. Diemžēl 13. panta 7. punkta (a) apakšpunktā minēto paziņojumu skaits norāda, ka šī prasība netiek izpildīta pilnā mērā. Lai gan Padomes lēmuma par Eirojustu 13. panta 7. punkta (a) apakšpunktā minēto paskaidrojumu skaits kopš 2011. gada ir paaugstinājies, faktiskais 2015. gadā saņemtais paziņojumu skaits, proti 35, paliek mazs. Turklāt šie 35 paziņojumi ir saņemti tikai no piecām dalībvalstīm: Ungārijas (21 paziņojums), Spānijas (11 paziņojumi), Beļģijas, Nīderlandes un Somijas (no katras pa vienam paziņojumam).

CJEU 2014. gada aprīlī atcēla 2006. gada Datu saglabāšanas direktīvu, tāpēc bija nepieciešams veikt analīzi par šī sprieduma ietekmi uz dalībvalstu nacionālajām tiesu sistēmām, kā arī apzināt to radītās grūtības smagu noziegumu novēršanā, atklāšanā, izmeklēšanā un apsūdzībā un ar to saistītajā tiesiskajā palīdzībā. Eirojusts atbalstīja šādas ietekmes novērtējuma veikšanu saistībā ar datu saglabāšanu.

Eirojusta kolēģija nolēma organizēt tematiskās diskusijas par kontrolētajām piegādēm, ievērojot grūtības, kuras tika novērotas, veicot Eirojusta darbu šajā jomā.

Jurisdikcijas konflikti bija apspriedes temats 2015. gada jūnijā Eirojusta stratēģiskajā seminārā [Jurisdikcijas konflikti: tiesvedības nodošana un ne bis in idem: Veiksmīga pieredze, trūkumi un risinājumi](#). Pārskats tika publicēts kā Padomes dok. 14172/15 un tas ir pieejams Eirojusta website (tīmekļa vietnē). Pārskats arī tika apspriests Konsultatīvā foruma 9. sanāksmē (skatīt 5.4 punktu). Šajā sanāksmē nacionālie praktiķi, foruma biedri un Eirojusta pārstāvji apsprieda trūkumus un risinājumus šādām četrām problēmām: paralēlas tiesvedības, kritēriji tās jurisdikcijas noteikšanai, kurā veiks tiesvedību, tiesvedības nodošana un ne bis in idem.

Paralēlās tiesvedības: Dalībnieki secināja, ka tādas problēmas kā darba dublēšanās, resursu iznīkošana un *ne bis in idem* princips var rasties, ja sākuma posmā netiek atklāta paralēla tiesvedība un/vai tās netiek koordinētas. Piedāvātie risinājumi, lai uzlabotu agrīno paralēlo tiesvedību noteikšanu, ir palielināt komunikāciju starp kompetentām iestādēm, veicināt informētību par nacionālo iestāžu pienākumu informēt Eirojustu par jurisdikcijas konfliktu lietām (Padomes lēmums par Eirojustu 13. panta 7. punkta (a) apakšpunkts), un nākotnē, iespējams, izveidot centralizētas nacionālās datubāzes par pastāvošām izmeklēšanām un sistēmu, lai savienotu šīs datubāzes ES līmenī. Par lieliskiem instrumentiem paralēlu tiesvedību koordinācijā atzina koordinācijas sanāksmes un JIT.

Kritēriji tiesvedības veikšanai piemērotākās vietas noteikšanai: Dalībnieki norādīja, ka vairums dalībvalstu ir vispārīgi kritēriji savai iekšējai jurisdikcijai, bet tikai dažas ir izvirzījušas kritērijus par piemērotākās jurisdikcijas izvēli jurisdikcijas konfliktu lietu iztiesāšanā pārrobežu kontekstā. Eirojusta *Vadlīnijas lēmumam par jurisdikcijas izvēli lietas iztiesāšanai?* tika uzskatītas par ļoti noderīgu instrumentu, tomēr tās varētu uzlabot, iekļaujot piemērus, vai nosakot papildu kritērijus, lai atspoguļotu pēdējos sasniegumus EU krimināljustīcijā. Daži dalībnieki pauda viedokli, ka, lai nodrošinātu fleksibilitāti un pielāgošanos dažādos lietas scenārijos, kritērijus nevajadzētu klasificēt.

Tiesvedības nodošana: Dalībnieki bija vienprātis, ka pastāv daudz grūtību, piemēram, tiesiskā pamatuma trūkums, informācijas trūkums par lietas turpmākajām darbībām, termiņu trūkums, tulkošana un ar pierādījumiem saistītas problēmas. Par paraugprakses piemēriem tika minēti agra kontakta nodibināšana, aktīva dalība, agrīna nododamo pierādījumu atbilstības novērtēšana un lietu kopsavilkumu tulkošana lietas sākuma posmā. Jaunais ES tiesiskais instruments par tiesvedības nodošanu, piemēram, ar kritērijiem procesu pārņemšanai, atteikuma pamatiem, tehniskiem jautājumiem, piemēram, tulkošanu, minimālo lūguma saturu un termiņiem, varētu atvieglot šābrīža šķēršļus.

Ne bis in idem: Dalībnieki norādīja, ka gan jēdziens ‘tās pašas darbības’, gan jautājums, kad lieta tiek

‘pilnībā atbrīvota’ vēl joprojām rada problēmas un atšķirīgas interpretācijas. Vairāki dalībnieki uzsvēra turpmāku apmācību un informācijas izplatīšanas nozīmi un ieteica piekļuvi esošo likumu apkopošanai (nacionālo tiesu un CJEU), iekļaujot kopsavilkumus, kā arī pārskatu par nacionālajiem tiesību aktiem un citu svarīgu informāciju.

Gatavojoties semināram un konsultatīvā foruma sanāksmei, Eirojosta kolēģija organizēja tematisko diskusiju un izstrādāja [Pārskatu par Eirojosta darbu jurisdikcijas konfliktu novēršanas un atrisināšanas jomā 2009. - 2014. gadam](#), pieskaroties četriem iepriekš minētajiem aspektiem Eirojosta darbā, kas tika publicēts kā Padomes dok. 9474/15 un ir publiski pieejams Eirojosta website (tīmekļa vietnē).

Piemērs no izmeklētajām lietām

Eirojosta atbalsts transporta līdzekļa zādzības lietā 2015. gadā norāda uz OPC lietu sarežģītību. Lai gan lietā bija tikai viens aizdomās turētais, kurš, īrējot automašīnas vienā valstī, vēlāk tās pārdeva līdzdalībniekiem citā dalībvalstī, katrā reizē izdarot salīdzinoši vieglu noziegumu, šī lieta norāda gan uz to, ka kopējais noziegumu skaits var būt ievērojams, gan to, ka noziedznieku pārvietošanās var radīt tiesiskus šķēršļus un tiesiskās sadarbības grūtības.

Bulgārijas tiesa vērsās Eirojustā pēc palīdzības saistībā ar jurisdikcijas sarežģīto konfliktu un iespējamo *ne bis in idem* principu. Tiesa bija saņēmusi divus konkurējošus EAO attiecībā uz Itālijas pilsoni, kas tika turēts aizdomās par iesaisti automašīnu zādzībā. Orderus bija izsniegušas attiecīgi Polija un Rumānija. Tanī pašā laikā pret aizdomās turēto Bulgārijā tika veikta kriminālvajāšana par līdzīgiem noziegumiem, kurā viņš tika turēts apcietinājumā, pamatojoties uz Bulgārijā izdotu EAO, viņu izdeva Čehijas iestādes. Aizdomās turētais Bulgārijas iestādēm paziņoja, ka viņš par tādiem pašiem vai līdzīgiem noziegumiem ir bijis notiesāts Ungārijā un Čehijā, un, ka viņš ir izcietis cietumsodu abās šajās valstīs.

Eirojosta Bulgārijas nacionālais birojs uzaicināja Čehijas, Ungārijas, Polijas un Rumānijas nacionālos birojus uz 2. līmeņa sapulci, lai apmainītos ar informāciju par šo tiesiski sarežģīto gadījumu un atrastu risinājumu turpmākai rīcībai. Bulgārijas iestādes zināja, ka Polijas EAO norādītais noziegums atbilda vienam no septiņiem noziegumiem, kas bija norādīti Rumānijas EAO. Sanāksmes rezultātā Čehijas un Ungārijas iestādes varēja paziņot Bulgārijas nacionālajam birojam, ka noziegumi par kuriem aizdomās turētais tika notiesāts Čehijā un Ungārijā, atbilst dažiem no noziegumiem, kas ir minēti Rumānijas EAO.

Bija sarežģīti noteikt precīzu pārklāšanos, jo daudzās tiesiskajās sistēmās vairāki zādzības gadījumi var tikt uzskatīti par vienu nepārtrauktu noziegumu, un tādējādi par vienu noziedzīgu nodarījumu. Sanāksmes laikā, apmainoties ar informāciju, arī noskaidrojās, ka Rumānijas iestādēm ir īpaša interese šīs lietas turpināšanā, jo aizdomās turētais strādāja ar saviem līdzdalībniekiem Rumānijā, par kuriem Rumānijā tika veikta izmeklēšana.

Pirmais iespējamais risinājums tika rasts Rumānijas EAO grozījumos, t.i. iekļaut tikai tos noziegumus, kas nav izmeklēti Čehijas un Ungārijas lietās, un kuri varētu radīt *ne bis in idem* situāciju gadījumā, ja aizdomais turētais tiktu pakļauts Rumānijas tiesvedībai par tiem pašiem noziegumiem. Turklāt Rumānijas iestādēm tika lūgts pieprasīt uz laiku izdot aizdomās turēto, pamatojoties uz Bulgārijā veikto izmeklēšanu un interesēm aizdomās turētā notiesāšanai par izdarītajiem noziegumiem Bulgārijā.

Nākamais lūgums tika izteikts Polijas iestādēm atcelt viņu izdoto EAO, pamatojoties uz argumentu, ka noziegums, kura dēļ aizdomās turētais tika meklēts, tika iekļauts Rumānijas EAO. Priekšroka tika dota Rumānijas EAO izpildei daudz Rumānijā izdarīto noziegumu dēļ un tāpēc, ka Rumānijas EAO tika iesniegts agrāk nekā Polijas EAO.

Tomēr Rumānijas EAO grozījumus veikt nevarēja un Bulgārijas tiesa ātri centās aizdomās turēto notiesāt. Aizdomās turētais tika notiesāts un soda izpilde tika atlikta uz pieciem gadiem, tādējādi Bulgārijas tiesai atļaujot izpildīt Rumānijas EAO. Izdošanas pamats Rumānijai bija ierobežots, iekļaut varēja noziegumus par kuriem aizdomās turētais iepriekš nebija bijis tiesāts. Eirojusta atbalsts un sakaru veicināšana, kā arī efektīvas 2. līmeņa sanāksmes kā sadarbības instrumenta efektīva izmantošana, veicināja lietas pozitīvu iznākumu, kas tika panākts aptuveni mēneša laikā no lietas uzsākšanas Eirojustā.

3.2 Datu saglabāšana

Direktīva 2002/58/EK (E-datu direktīva) tika izstrādāta, lai aizsargātu fizisko personu pamattiesības un brīvību uz privātumu, nosakot noteikumus tīkla un pakalpojumu sniedzēju datu apstrādē saistībā ar personu pārvietošanos un atrašanās vietu, izmantojot elektroniskās komunikācijas pakalpojumus. E-datu direktīva atzina dalībvalstu tiesības ierobežot šīs tiesības, ja šādi ierobežojumi ir vajadzīgi demokrātiskai sabiedrībai, lai garantētu valsts drošību un noziedzīgu nodarījumu novēršanu, izmeklēšanu, noteikšanu un kriminālvajāšanu.

Efektīvas nozieguma izmeklēšanas un kriminālvajāšanas koordinācijas interesēs Direktīvas 2006/24/EK par datu saglabāšanu (DSD) mērķis bija saskaņot dalībvalstu noteikumus saistībā ar šiem ierobežojumiem, jo īpaši elektronisko datu uzglabāšanā un saglabāšanā. 2014. gada aprīlī CJEU par spīti tam, ka tā atzina, ka DSD pilnībā apmierināja vispārīgo interešu mērķus, to pasludināja par spēkā neesošu *ab initio Digital Rights Ireland Ltd* (C-293/12), pamatojoties uz to, ka tā pārsniedz proporcionālītātes limitus un nepieciešamību šo mērķi sasniegt.

Dalībvalstu reakcijas par šo atcelšanu mainījās, dažas dalībvalstīs atcēla to likumus, citas tos grozīja, lai tie atbilstu sprieduma nosacījumiem, kā arī citas secināja, ka nepieciešamais aizsardzības un proporcionālītātes līmenis bija raksturīgs pašu dalībvalstu noteiktajai kārtībai. Šīs atšķirīgās reakcijas nesasniedza DSD mērķi panākt saskaņošanu un izraisīja tiesisko datu saglabāšanas režīmu sašķeltību visā Eiropas Savienībā, radot nopietnas grūtības smagu noziegumu izmeklēšanā un kriminālvajāšanā, kā arī ar to saistītajā tiesiskajā sadarbībā.

Tā kā datu saglabāšanas shēmas ir atzītas par nepieciešamiem instrumentiem smagu noziegumu noteikšanā,

novēršanā, izmeklēšanā un kriminālapsūdzībā, ieskaitot pārrobežu noziegumus, Eirojusts nolēma analizēt dažādus dalībvalstu tiesiskos mērķus ar mērķi noteikt (i) šķēršļus, kurus radīja DSD atcelšana un atcelšanas rezultātā radītās atšķirīgās tiesiskās kārtības par datu saglabāšanu, (ii) iespējamās risinājumus, iegūtās zināšanas un paraugpraksi, cīnoties pret šādām grūtībām gan nacionālās, gan pārrobežu lietās, un (iii) turpmākās sadarbības jomas un/vai tiesiskās darbības, atkarībā no nepieciešamā. Šajā sakarā Eirojusts nacionālajiem birojiem izdeva aptauju, pēc kuras sekoja tematiskās diskusijas ar kolēģiju. Darba rezultāts tika prezentēts Padomei Vispārējo jautājumu, tostarp izvērtējuma, darba grupas (GENVAL) sanāksmes laikā 2015. gada 29. oktobrī. Datu saglabāšana arī tika apspriesta Workshop (Darbsemināra) un [konsultatīvā foruma sanāksmē 10. un 11. decembrī](#).

Galvenās atklātās grūtības attiecās uz tiesībsargājošo iestāžu grūtībām, vai pat nespēju piekļūt izmeklēšanai svarīgai informācijai gan nacionālās, gan pārrobežu lietās. Atšķirības dalībvalstu un trešo valstu datu saglabāšanas kārtībās (galvenokārt saglabāšanas posmos) rada grūtības pārrobežu/paralēlās izmeklēšanās, jurisdikcijas konfliktu atrisināšanā (jo, iespējams, ir jānosaka iztiesāšanai piemērotākā vieta), JIT efektivitātē un pierādījumu pieņemamības iegūšanā. Darbseminārā un konsultatīvajā forumā atklājās skaidrs atbalsts ES datu saglabāšanas noteikumu izveidē ar piemērotām procesuālām garantijām, efektīviem drošības un datu precizitātes apstākļiem un piemērotu datu saglabāšanas periodu. Atbalsts arī tika izrādīts ES risinājumam ar mērķi saskaņot datu saglabāšanas ietvarus dalībvalstīs, iespējams, izdot jaunu tiesisku iniciatīvu.

3.3 Kontrolētās piegādes

2015. gada 6. oktobrī kolēģija rīkoja tematisku diskusiju par pārrobežu kontrolētām piegādēm, liekot uzsvāru uz Eirojosta lomu un pieredzi, kā arī veidiem, kādos uzlabot Eirojosta operatīvo darbību, lai šajā sakarā atbalstītu nacionālās iestādes.

Pamatojoties uz Eirojosta darbu ar lietām, tika noskaidrotas šādas tiesiskās un praktiskās grūtības: (i) atšķirības nacionālajos tiesību aktos, kas attiecas uz kontrolētajām piegādēm, var radīt operatīvas sekas; (ii) nepieciešamība tulkot STP lūgumus izpildošās valsts valodā var radīt kontrolēto piegāžu izpildes aizkavējumus; (iii) procesuālo ierobežojumu dēļ kontrolēto piegāžu apstiprināšana izpildošajā dalībvalstī pēc STP lūguma saņemšanas var būt laikietilpīga; (iv) grūtības noteikt nacionālo iestādi, kas ir kompetenta kontrolēto piegāžu jautājumos, jo īpaši dalībvalstīs, kurās nav norīkota centrālā iestāde ar kuru šādos gadījumos sazināties; (v) saņemot STP lūgumu kontrolētas piegādes apstiprināšanai, dažas dalībvalstis var uzsākt savu izmeklēšanu (tiesiskuma princips pret iespējas principu), balstoties uz STP lūgumā saņemto informāciju; un (vi) kopīgā GPS ierīču un/vai policijas novērošanas pasākumu veikšana kontrolētās piegādes izpildes laikā, var būt saistīta ar resursu pieejamību praktiskā līmenī un/vai pierādījumu pieņemamību no tiesiskās perspektīvas.

Tika noteikta paraugprakse saistībā ar Eirojosta iesaisti kontrolētajās piegādēs, iekļaujot turpmāk minēto: (i) Eirojustam pēc iespējas agrākā posmā ir jāiesaistās pārrobežu kontrolētās piegādes plānošanā, jo īpaši sarežģītās, daudzpusējās lietās; (ii) Eirojusts var palīdzēt noteikt atbilstošās dalībvalstu iestādes kontrolēto piegāžu apstiprināšanai un izpildei; (iii) kontrolēto piegāžu sagatavošanā Eirojosta koordinācijas sanāksmju organizēšana varētu būt ļoti noderīga ar mērķi precizēt iesaistīto dalībvalstu tiesiskos instrumentus un paredzēt visus iespējamus scenārijus, kas var notikt izpildes posma laikā; (iv) Eirojosta nacionālie biroji var veicināt komunikāciju un atvieglot

informācijas apmaiņu starp nacionālajām iestādēm visu kontrolēto piegāžu posmu laikā, jo īpaši gadījumos, kad ir iesaistītas trešās valstis.

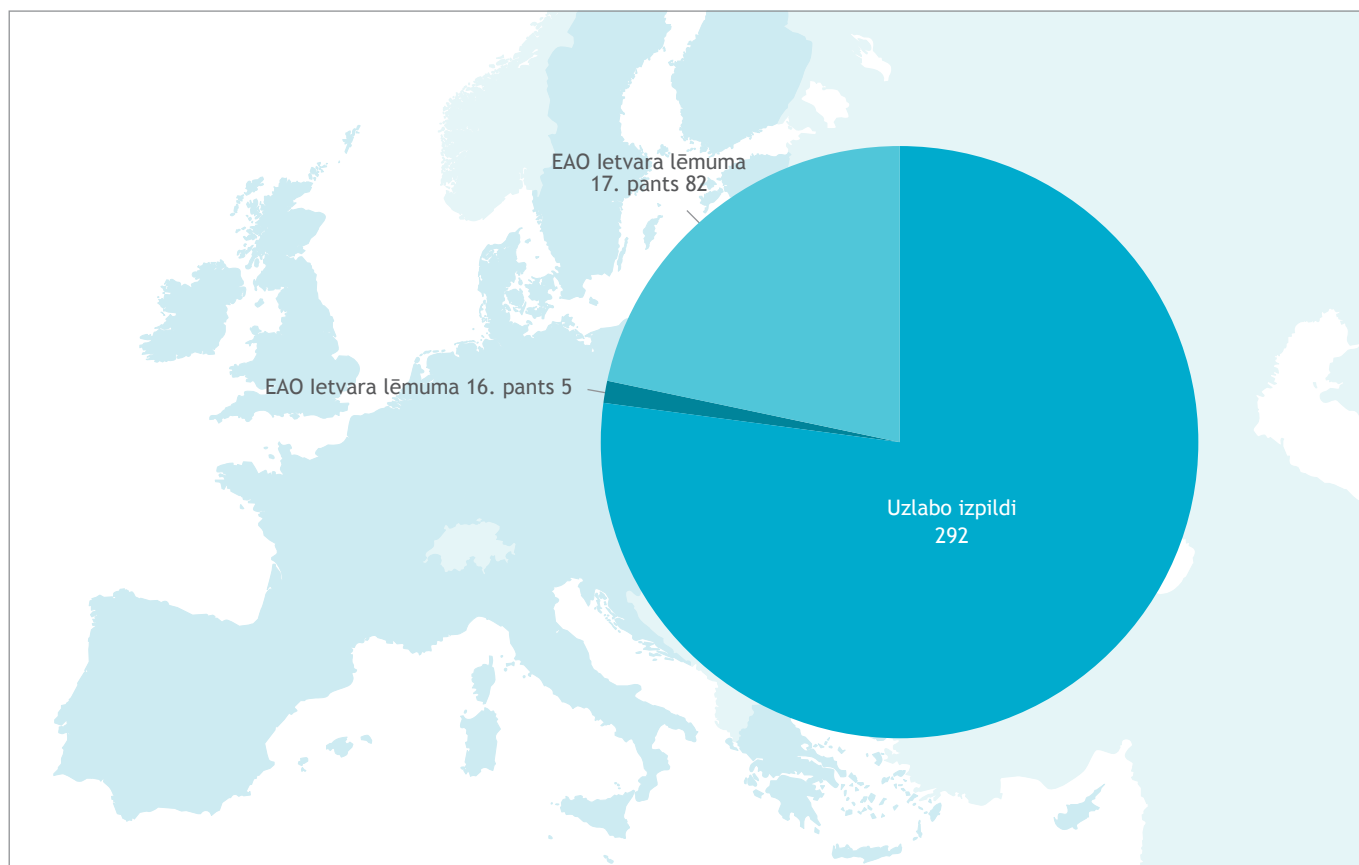
Eiropas apcietināšanas orderis

Eirojusts turpināja ieņemt nozīmīgu vietu EAO piemērošanas uzlabošanā. 2015. gadā Eirojustā tika reģistrētas 292 lietas, kuras bija saistītas ar EAO izpildes uzlabošanu, veidojot 13 procentus no visām lietām. Visvairāk lūgumus pieprasīja Grieķija (55), kurai seko Polija (33) un Francija (21). Visvairāk lūgumus saņēma Lielbritānija (36), Vācija (32) un Itālija (30).

Attiecībā uz strīdīgiem gadījumiem EAO izpildē, Pamatlēmuma par EAO (PL EAO) 16. pants nosaka, ka izpildošās tiesiskās iestādes var pieprasīt Eirojustam sniegt padomu par orderim paredzētās personas aizturēšanas vietu gadījumos, kad EAO ir izsniegušas divas vai vairākas dalībvalstis. Eirojusts uzsāka piecas šādas lietas.

Attiecībā uz laika posmu pārkāpšanu EAO izpildē, PL EAO 17. panta 7. punkts nosaka, ka izņēmuma gadījumos, ja dalībvalsts nevar izpildīt 17. pantā minēto iekļaušanos termiņā, tai par to ir jāinformē Eirojusts un jāsniedz aizkavējuma iemesli.

2015. gadā Eirojustā tika reģistrēti 82 laika termiņu pārkāpšanas gadījumi, no kuriem septiņās lietās bija nepieciešama turpmāka darbība. Šēsus gadus pēc kārtas Īrija ziņoja par lielāko pārkāpumu skaitu. Citas lietas bija saistītas ar Bulgāriju, Čehiju, Spāniju, Ungāriju un Lielbritāniju.

Virtuālās valūtas

Kolēģija 2015. gada janvārī veica tematiskās diskusijas par virtuālajām valūtām. Tika prezentētas grūtības un izaicinājumi izmeklēšanās, kas ir saistītas ar virtuālo valūtu, pēc tam dalībnieki dalījās ar viedokļiem. Galvenie apspriestie jautājumi iekļāva virtuālās valūtas juridisko kvalifikāciju un tās piemērotību konfiskācijai dažādās valstu jurisdikcijās, faktorus jurisdikcijas noteikšanai gadījumos, kad ir iesaistīta virtuālā valūta un iespējamā vajadzība izdzēst elektroniskos datus, kas satur virtuālo valūtu kā galējā iespēja, ja nacionālās jurisdikcijas nesniedz noteikumus par to, kā konfiscēt šī veida valūtu.

Šogad uzmanības centrā
Līdzekļu iesaldēšana, konfiscēšana un atgūšana

OCG no dažādām pretlikumīgām darbībām iegūst ievērojamu peļņu un noziedzīgi iegūti līdzekļi tiek legalizēti un iepludināti likumīgajā ekonomikā. Lai cīnītos pret organizētajiem noziegumiem, svarīgs aspekts ir noziedzniekiem konfiscēt šos noziedzīgi iegūtos līdzekļus. Šajos apstākļos noziedzīgo līdzekļu konfiskācija un atgūšana ir ļoti efektīvs veids cīņā pret organizēto noziedzību. Turklāt konfiskācijai piemīt iebiedējošs raksturs, nostiprinot atziņu, ka 'noziedzība neatmaksājas'.

Lai gan šajā jomā ir izstrādāts liels skaits tiesisko instrumentu, tiesiskā palīdzība vēl arvien tiek kavēta lielo atšķirību starp nacionālajām tiesu sistēmām un saskaņotu noteikumu trūkuma dēļ. Dalībvalstis saskaras ar lielu skaitu šķēršļiem STP lūgumu izpildē, noziedzīgi iegūto līdzekļu identificēšanā un iesaldēšanā un dalībvalstu konfiskācijas orderu atzīšanā, īpaši gadījumos, kad ir iesaistīts NCBC. Šī iemesla dēļ atgūtās noziedzīgo līdzekļu summas ir pieticīgas.

2015. gadā Eirojusts gan operatīvā, gan stratēģiskā līmenī atbalstīja ātrāku ES tiesisko instrumentu piemērošanu iesaldēšanas un konfiskācijas jomā, kas atbilst savstarpējās atzīšanas principam, ieskaitot Pamatlēmumu 2003/577/TI par īpašuma un pierādījumu iesaldēšanas rīkojumu izpildi, Pamatlēmumu 2006/783/TI par savstarpējās atzīšanas principa piemērošanu konfiskācijas lēmumiem un Direktīvu 2014/42/ES par nozieguma rīku un noziedzīgi iegūto līdzekļu iesaldēšanu un konfiskāciju Eiropas Savienībā. Tādējādi Eirojusts veicināja kopējo izpratni un sadarbību starp iesaistītajām iestādēm un visbeidzot veicināja savstarpējo atzīšanas instrumentu izmantošanu līdzekļu atgūšanas jomā. Nepieciešamība pēc uzlabojumiem noziedzīgi iegūto līdzekļu pārrobežu iesaldēšanai un konfiskācijai bija jāatspoguļo ES līmenī un Eiropas Drošības programma uzsvēra Eirojusta lomu un zināšanas, palīdzot nacionālajām iestādēm veikt finanšu izmeklēšanas.

Eirojusts turpināja ieņemt svarīgu lomu krimināllietu sadarbības veicināšanā starp dalībvalstīm (Padomes lēmums par Eirojustu 3. panta 1. punkts (b) apakšpunkts), jo īpaši: (i) atvieglot iesaldēšanas un konfiskācijas rīkojumu atzīšanu un izpildi, kā arī tiesiskās sadarbības lūgumu izpildi; (ii) piedaloties iesaldēšanas un konfiskācijas rīkojumu un LoRs izstrādē, nosakot kompetentās iestādes pieprasījumu saņemšanās dalībvalstīs; (iii) nodrošinot izmeklēšanas koordināciju un palīdzot izmeklēšanas un kriminālvajāšanas iestādēm rīkoties vienlaicīgi iesaldēšanas rīkojumu izpildē; (iv) noskaidrojot tiesiskās prasības gan lūgumu izsniedzošajai, gan saņemšajai iestādei, risinot praktiskas problēmas, kas rodas no atšķirīgām tiesiskām un procesuālām prasībām dažādās tiesību sistēmās; (v) palīdzot dalībvalstīm noslēgt vienošanos par konfiscētā īpašuma izlietošanu un dalīšanos ar līdzekļiem; un (vi) noskaidrojot paraugpraksi līdzekļu pārvaldībai no izmeklēšanas sākuma (piemēram, pieprasot pārdot ātrbojīgas preces vai preces ar augstām uzturēšanas izmaksām paralēli iesaldēšanas rīkojuma izdošanas laikam).

Eirojusts turpināja apzināt praktiskus veidus, kā palielināt tiesisko sadarbību šajā jomā un pārvarēt šķēršļus, kas rodas no dažādām iesaldēšanas un konfiskācijas kārtībām. Daži tiesiskie un praktiskie jautājumi, kurus Eirojusts savā darbā atklāja 2015. gadā līdzekļu atgūšanas, ieskaitot iesaldēšanas un konfiskācijas, jomā bija saistīti ar:

- i) Grūtības, kas ir saistītas ar duālās apsūdzības principu, kad vienā iesaldēšanas rīkojumā (vai LoRs, lūdzot līdzekļu iesaldēšanu) minētā rīcība nav noziedzīgs nodarījums pieprasījumu saņemšanā dalībvalstī;
- ii) Papildu grūtības, kas ir saistītas ar dubultās apsūdzības principu saistībā ar nodokļu krāpniecību/fiskālajiem noziegumiem, kuros, neskatoties uz to, ka pieprasījumu saņemšanā valstī paveiktā darbība tiek uzskatīta par noziegumu, zaudējumi tiek nodarīti pieprasītājvalsts budžetam;
- iii) Grūtības, kas ir saistītas ar pārrobežu civiltiesiskās konfiskācijas atzīšanu: lai gan vairums dalībvalstu tiesisko palīdzību var sniegt tikai kriminālprocesu ietvaros un līdzekļus var atgūt tikai pēc notiesāšanas par kriminālnoziegumu, dažās dalībvalstīs var izsniegt civiltiesiskās atgūšanas rīkojumus vai citus dokumentus un kurās lēmums par konfiskāciju var tikt pieņemts bez kriminālas notiesāšanas par kriminālnoziegumu;
- iv) Papildu grūtības rodas saistībā ar LoRs, kuru izdod ārpustiesas iestāde civiltiesiskās konfiskācijas procesa ietvaros, kurā pieprasījumu izsniedzošā valsts pieprasa saņemšanai dalībvalstij veikt citus pasākumus, lai varētu izpildīt šos LoRs (piemēram, tiesneša parakstu);
- v) Iesaldēšanas rīkojumam ir ierobežots apmērs, tāpēc praktiski bieži tā vietā paļaujas uz LoRs saskaņā ar 1959. un 2000. gadu konvencijām par savstarpējo tiesisko palīdzību, kā arī ar 1990. gada Eiropas Padomes konvenciju par noziedzīgi iegūto līdzekļu legalizāciju un šo līdzekļu meklēšanu, izņemšanu un konfiskāciju, kas var iekļaut kratīšanas pieprasījumus, telesakaru pārtveršanu, līdzekļu iesaldēšanu un konfiskāciju;
- vi) Grūtības, kas ir saistītas ar centrālā nacionālā reģistra/datubāzes neesamību esošas tiesvedības laikā lietās ar atsevišķiem un savstarpēji nesaistītiem iesaldēšanas rīkojumiem par tiem pašiem aktīviem; un
- vii) Grūtības, kas ir saistītas ar aizkavējumiem iesaldēšanas rīkojuma (vai LoRs) izpildē vai iesaldētu līdzekļu atgūšanā, kad dalībvalsts, kurai noziedznieki ir nosūtījuši naudu, uzsāk savu izmeklēšanu par noziedzīgi iegūto līdzekļu legalizāciju and naudu iesaldē savas izmeklēšanas ietvaros, nevis saskaņā ar iesaldēšanas rīkojumu (vai LoRs).

Eirojusts publicēja [Report on Eurojust's Experience in the field of Asset Recovery, including Freezing and Confiscation](#) (Pārskatu par Eirojusta pieredzi līdzekļu atgūšanas jomā, ieskaitot iesaldēšanu un konfiskāciju) par laika posmu no 2010. līdz 2013. gadam, kas tika publicēts jūnijā kā Padomes dok. 10179/15 un tas ir pieejams Eirojusta tīmekļa vietnē. Pārskatā tiek pieminēta Eirojusta loma līdzekļu atgūšanā, tas ir balstīts uz Eirojusta darbu ar lietām, Eirojusta specifisko noziegumu veidu veltītajiem projektiem, Eirojusta uzskatiem par ES tiesību aktu melnrakstiem, kā arī uz semināriem, sanāksmēm un līdzīgiem notikumiem, kurus organizēja vai palīdzēja organizēt Eirojusts.

[Report of the Strategic Seminar Towards Greater Cooperation in Freezing and Confiscation of the Proceeds of Crime: a Practitioners' Approach](#) (Ziņojums par stratēģisko semināru Ceļā uz plašāku sadarbību noziedzīgi iegūtu līdzekļu iesaldēšanā un konfiskācijā: praktiķa pieeja), kuru 2014. gada 11. decembrī organizēja Eirojusts kopā ar Itālijas prezidentūru, tika publicēts maijā kā Padomes dok. 8570/15 un tas ir pieejams Eirojusta tīmekļa vietnē. Semināra mērķis bija sapulcināt kopā praktiķus, lai noskaidrotu savstarpējās atzišanas grūtības līdzekļu atgūšanā saistībā ar spēkā esošo tiesisko ietvaru. Šajā sakarā tika noteikti tiesiski un praktiski veidi, lai uzlabotu tiesisko palīdzību šajā jomā, jo īpaši par i) līdzekļu izsekošanu, iesaldēšanu un konfiskāciju: savstarpējās atzišanas grūtībām un izpildi; ii) alternatīvām uz spriedumu balstītai konfiskācijai: nodrošināt, ka nozieguma izdarīšana neatmaksājas; un iii) juridiskiem un tiesiskiem izaicinājumiem līdzekļu pārvaldībā un izlietošanā, dalīšanos ar konfiscētajiem līdzekļiem un to atgriešanu no praktiķa skatu punkta.

Konsultatīvā foruma 8. sanāksmes laikā 2014. gada 12. decembrī tika prezentēti secinājumi, kuri kalpoja par turpmāku diskusiju pamatu starp foruma biedriem. [Conclusions of the Consultative Forum](#) (Konsultatīvā foruma secinājumi) tika publicēti maijā kā Padomes dok. 8552/15 un tie ir pieejami Eirojusta tīmekļa vietnē.

Forumā biedri vērsās pie ES institūcijām, lai konsolidētu un sistematizētu šīs jomas ES tiesību aktus, lai nodrošinātu lielāku saskaņu nozīmīgās un procesuālās krimināltiesību normās ar mērķi palielināt savstarpēju uzticēšanos, kas ir galvenais nosacījums efektīvai savstarpējai atzišanai. Tika panākta vispārīga vienošanās par starpnozaru pieejas pieņemšanas nozīmi un savstarpējās saiknes stiprināšanu starp tiesu, policijas un finanšu iestādēm, kas ir iesaistītas līdzekļu atgūšanas lietu izmeklēšanā un kriminālvajāšanā.

Forumā biedri uzsvēra nepieciešamību konfiscēto īpašumu izmantot sabiedrības labā vai sociāliem mērķiem, lai vairotu cilvēku uzticamību tieslietu sistēmai. Attiecībā uz NCBC lūgumu atzišanu un izpildi, biedri pauda bažas, ka NCBC nevar tikt atzīts abpusēji, jo šie pieprasījumi

Piemērs no izmeklētajām lietām

2013. gada sākumā Lielbritānijas veselības iestādes informēja savus Spānijas kolēģus par sešiem nelegāliem sūtījumiem, kuros ir iekļautas 25 600 viltotu medikamentu tabletes no Indijas, kuras vajadzēja piegādāt kādai personai Spānijā. Tika veikta piegādes kontrole un sūtījuma saņēmēju apcietināja Spānijas iestādes.

Lielbritānijas izmeklēšana norādīja, ka aptuveni 50 tīmekļa vietnes, kuras darbojas uz Čehijas un Nīderlandes serveriem, piedāvā iegādāties medikamentus bez medikamentu receptes, pārsvarā tie bija produkti cīņai pret erekcijas traucējumiem. Indijā ražotie medikamenti tika nosūtīti uz Lielbritāniju, lai tos tālāk nodotu citiem mazumtirgotājiem Eiropas Savienībā tālākai izplatībai. Pasūtījumi tika pieņemti tiešsaitē vai pa tālruni. Maksājumi tika veikti ar karti uz bankas kontiem vairākās dalībvalstīs, naudas līdzekļi tika pārsūtīti tālāk tilta kontiem, kuri ir piesaistīti Kipras banku kontiem.

Eiropols atklāja saikni ar Austrijā veiktu izmeklēšanu par noziedzīgu grupējumu no Ukrainas ar sakariem Izraēlā un Krievijas Federācijā. Divās Eiropola operatīvajās sanāksmēs 2013. gada aprīlī un 2014. gada februārī dažādiem policijas dienestiem bija iespēja apmainīties ar informāciju, kas atklāja iespējamo saistību ar Francijas izmeklēšanu par Izraēlā uzraudzītu tīmekļa vietņu grupu, kas arī piedāvāja medikamentus bez medicīniskās receptes.

Spānijas iestādes STP nosūtīja Austrijai, Beļģijai, Kiprai, Vācijai, Indijai un ASV, lai noskaidrotu noziedzīgo darbību beneficiārus un mēģinātu atrast un konfiscēt nelikumīgi iegūto peļņu, kuras vērtība tika aprēķināta aptuveni EUR 1 800 000 apmērā. Pēc Eiropola sanāksmes par iespējamām saistībām ar izmeklēšanām citās valstīs, Spānijas iestādes vērsās Eirojustā, lai koordinētu lietas tiesiskos aspektus. Koordinācijas sanāksme notika 2014. gada martā, tajā piedalījās Spānija, Austrija, Beļģija, Kipra, Vācija, Francija, Lielbritānija, ASV un Eiropols.

Sanāksme vainagojās ar ciešu saikņu atklāšanu starp lietām vairākās valstīs, kā arī tika izveidota JIT, kurā piedalījās Eirojuts un Eiropols, kā arī Austrija, Spānija un Francija. JIT finansēja Eirojuts un vēlāk tajā tika iekļauta arī Lielbritānija. Koordinācijas sanāksme arī sniedza iespēju apspriest izmeklējamus noziegumus katrā valstī, lai izvairītos no jurisdikcijas konflikta vai ne bis in idem. Visbeidzot, no Eirojusta saņemot analīzi par STP pieprasījumiem, dalībnieki varēja noskaidrot pieprasījumus, kas pārklājas, koordinēt to izpildi, vienoties par iegūto pierādījumu sadalīšanas nosacījumiem un noskaidrot bankas kontu, kas parādījās izmeklēšanās Austrijā, Spānijā un Francijā.

2014. gada jūnijā Spānijas iestādes veica jaunu apcietināšanu un konfiscēja 25 000 tabletes, kā arī tika iegūti jauni pierādījumi no Austrijas, Francijas un Lielbritānijas, kas norādīja uz nepieciešamību apspriest iespējamās darbības īsternā. Šajā sakarā Vīnē tika organizēta koordinācijas sanāksme ar Austriju, Spāniju, Franciju, Eirojustu un Eiropolu. Tika apspriestas esošās izmeklēšanas, kā arī panākta vienošanās par kopīgo stratēģiju. Austrija, Spānija un Francija koncentrējās uz krāpniecību un noziegumiem pret sabiedrības veselību, savukārt Lielbritānija izmantoja inovatīvu pieeju, izmeklējot tikai noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas darbības, ar uzsvaru uz līdzekļu izsekošanu un to vēlāku iesaldēšanu.

Lielbritānijas izmeklēšana ieguva labumu no citās valstīs veiktajām izmeklēšanām, lai pierādītu, ka noziegumi tika izdarīti citur Eiropas Savienībā. Sanāksmes laikā tika pieņemts lēmums veikt koordinētas darbības kopīgā rīcības dienā, lai iegūtu papildu pierādījumus. Tā kā visām plānotajām darbībām bija kāds tiesisks komponents, piemēram, STP lūgumu izpilde, 2014. gada septembrī Eirojustā tika izveidots koordinācijas centrs, kurā piedalījās visi JIT biedri.

Rīcības dienas laikā tika apcietināti 12 aizdomās turētie, kā arī aizdomās turētā vai liecinieka statusā tika nopratinātas 16 personas. Austrija, Ungārija un Lielbritānija veica 23 kratīšanas, kā arī iesaistītajās valstīs tika iesaldēts vai konfiscēts 91 bankas konts un 1 miljons tablešu. Tika konfiscēti līdzekļi, kuru vērtība tika aprēķināta aptuveni 7,8 miljonu EUR apmērā.

Pēdējā koordinācijas sanāksme Eirojustā tika organizēta 2015. gada martā, lai apmainītos ar informāciju par tiesvedībām iesaistītajās valstīs un novērtētu JIT sadarbību.

var pārkāpt Eiropas Cilvēktiesību Konvencijā noteiktās cilvēktiesības, tiem ir nepieciešama detalizētāka analīze. Šajā sakarā ir nepieciešams ES līmenī apsvērt tālākas tiesiskas darbības, lai atbalstītu līdzekļu atgūšanu bez notiesājoša sprieduma. Tika ieteikts izstrādāt definīciju ierobežotiem NCBC līdzekļiem ar minimālu garantiju, kas varētu tikt abpusēji atzīti ES līmenī.

Attiecībā uz Eirojusta lomu, foruma dalībnieki uzsvēra Eirojusta operatīvo instrumentu pievienoto vērtību, piemēram, koordinācijas sanāksmes, kurā dalībnieki, uzticoties var dalīties ar informāciju un koordinēt kratīšanas, konfiskācijas un apcietināšanas. Tāpat Eirojuts aktīvi atbalsta dalībvalstis JIT izveidošanā un vadīšanā, kā arī veicina tiesisko sadarbību ar trešajām valstīm.

Visbeidzot, foruma biedri uzskatīja, ka dalībvalstu paraugpraksi vajadzētu apkopot un izdalīt starp

praktiķiem, kā arī iedrošināja Eirojustu turpināt pētījumu par piemērota vienota modeļa izveidi ar minimālām garantijām, kas varētu panākt savstarpējo atzīšanu ES līmenī. Saskaņā ar šiem secinājumiem, Eirojuts šobrīd pēta attiecīgās precedenta tiesību normas gan Eiropas, gan nacionālā līmenī, pieskaroties ar NCBC saistītiem jautājumiem, kā arī konstitucionālas grūtības saistībā ar vietējiem tiesību aktiem, kas attiecas uz īpašuma atsavināšanu vai saglabāšanu, kas varētu sniegt definīciju ierobežotiem NCBC līdzekļiem ar minimālu garantiju.

2015. gada decembrī Eirojuts piedalījās un sniedza prezentāciju EMPACT cilvēku tirdzniecības apkarošanas ekspertu sapulcē par finanšu izmeklējumiem un līdzekļu atgūšanu. Prezentācijā galvenokārt sniedza informāciju par grūtībām pārrobežu konfiscēšanas procesā un noziedzīgi iegūtu līdzekļu atgūšanu.

Eirojusta vadība

Eiropas tiesībsargi atbalsta kolēģu tās darbā un arī pildot Eiropas tiesībsargu pienākumus. 2015. gadā notika 27 operatīvās sanāksmes un 10 valdes sanāksmes. Vadība tālāk palīdz nacionālajiem birojiem to darbā ar lietām.

Pavisam tika organizētas 128 kolēģijas grupas un uzdevumu grupas sanāksmes. Šīs ir sagatavošanas grupas, kurās ir iekļauti kolēģijas un vadības biedri, kuri sagatavo un īsteno kolēģijas lēmumus savas kompetences jomās.

4.1 Atbalsts operatīvam un stratēģiskam darbam

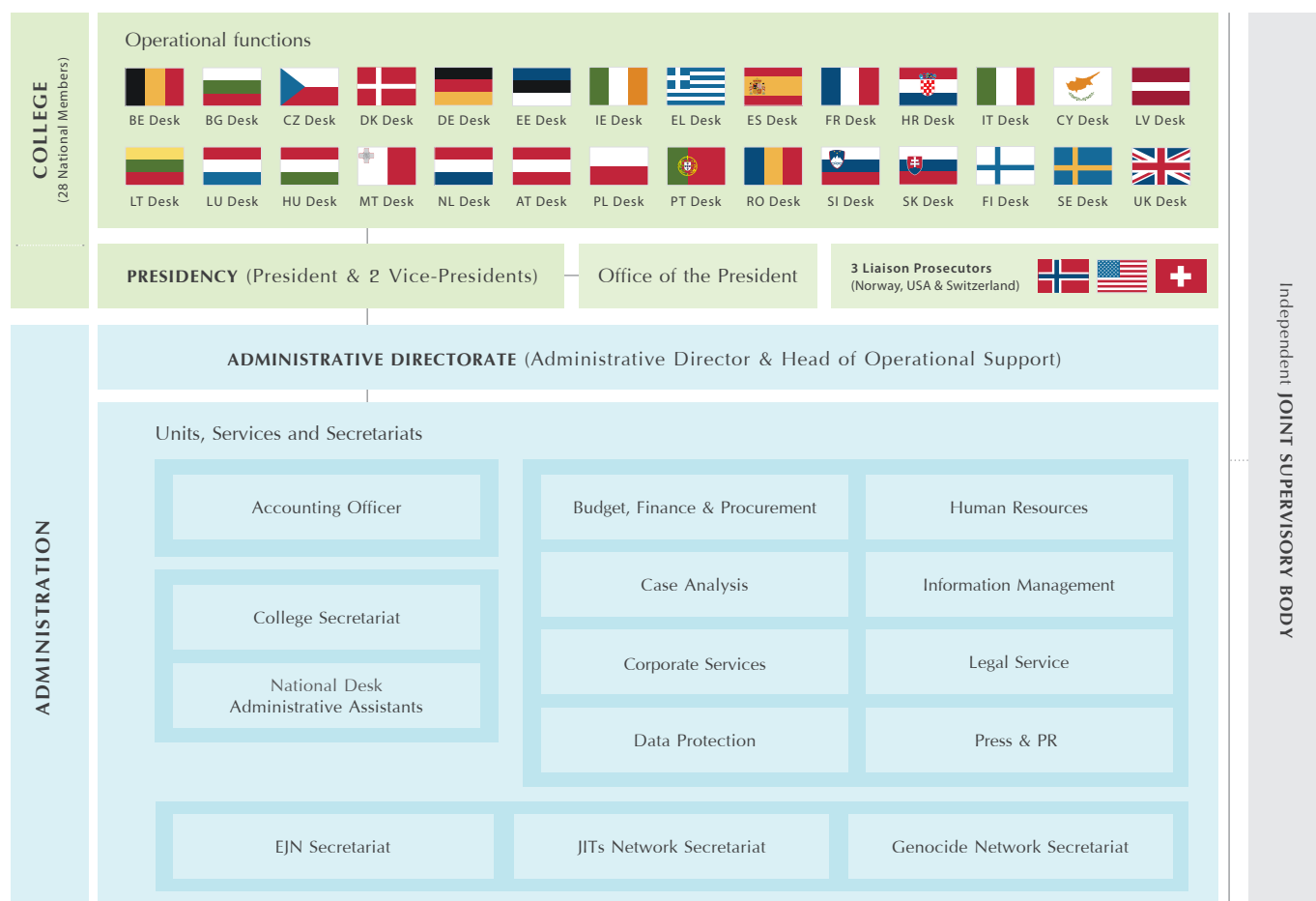
Vadība atbalsta nacionālos birojus to darbā, piešķirot elektroniskos instrumentus, kas ir vajadzīgi lietu sistēmiskai vadībai (jo īpaši LPS) un manuālos materiālus saskaņā ar kolēģijas izstrādātajām vadlīnijām. Turklāt, vadība pēc pieprasījuma atbalsta koordinācijas sanāksmju un koordinācijas centru izveidi un tālākos pasākumus pēc to norises, piešķirot sākotnējos lietas materiālus, analīžu pārskatus, kā arī juridiskos atzinumus un padomus saistībā tiesiskās sadarbības instrumentu piemērošanu.

Ir vērojams progress darbā ar Operāciju rokasgrāmatas izstrādi, kas ir īpašas vadlīnijas par Eiropas tiesībsargu lietu uzsākšanu un trīs nodaļām, kas ir veltītas operatīvajām sanāksmēm (2. līmeņa sanāksmes), koordinācijas sanāksmēm un koordinācijas centriem. Operāciju rokasgrāmatu pieņēma kolēģija ar mērķi uzlabot un saskaņot

Eiropas tiesībsargu iekšējo praksi, tādējādi atvieglojot operatīvo darbu. Visas atlikušās nodaļas 2015. gadā tika prezentētas kolēģijai izskatīšanai un diskusijām.

Vadība 2015. gadā atbalstīja jaunu Eiropas tiesībsargu zināšanu pārvaldības instrumentu izstrādi. Saistībā ar to papildus pastāvīgai LPS attīstībai tika izstrādāta jauna Lietu informācijas forma (CIF), tā tika nodota lietošanā visiem nacionālajiem birojiem. CIF ieraksta svarīgu ar lietām saistītu informāciju, piemēram, kā tiek pārvarēti šķēršļi, apgūta paraugprakse un zināšanas, kā arī sniedz elastīgu meklēšanas iespēju starp iegūtajiem datiem, lai noteiktu līdzības starp lietām un sagatavotu statistiku.

Saņemot vadības atbalstu, kolēģija 2015. gadā uzsāka septiņus operatīvos tematus un četras tematiskās diskusijas.

Klaus Rackwitz, Administrative Director

Alfredo García Miravete, Operational Support

Mike Moulder, Budget, Finance & Procurement

Alinde Verhaag, Case Analysis

Jacques Vos, Corporate Services

Nikolaos Panagiotopoulos, Human Resources

Jon Broughton, Information Management

Catherine Deboyser, Legal Service

Diana Alonso Blas, Data Protection

Ulf Bergström, Press & PR

Carla García Bello, College Secretariat

Ola Löfgren, EJP Secretariat

Vincent Jamin, JTTs Network Secretariat

Matevž Pezdirc, Genocide Network Secretariat

Operatīvie temati

Nacionālās iestādes Eirojustam var palūgt iegūt informāciju vai sniegt juridisku padomu no dalībvalstīm par tematu, kas ir svarīgs, vai kuram ir operatīva nozīme. Kolēģija reģistrēja septiņus šādus tematus:

- (i) STP izmantošana un LoRs nosacījumi lietā par mēģinātiem vai paveiktiem krāpniecības gadījumiem, izmantojot telekomunikācijas tehnoloģijas;
- (ii) izdošana Turcijai;
- (iii) *ne bis in idem* principa attiecināšana uz nodokļu krāpniecību;
- (iv) FTF Ukrainā;
- (v) jaunie Dānijas tiesību akti par ieročiem;
- (vi) kā dalībvalstīs darbojas policijas un aizdomās turēto audiovizuālā ierakstīšana (gan aizturēšanā, gan liecinieka liecībā); un
- (vii) kā veikt personas izdošanu, kas atrodas Krimā.

Tematiskās diskusijas

Kolēģijas 2014. gada lēmuma rezultātā tiek noteikts laiks starp plenārsanāsmēm, lai apmainītos ar zināšanām un paraugpraksi jomās, kurās Eirojustam ir īpašas operatīvas intereses. Tika veiktas četras tematiskās diskusijas:

- (i) virtuālā/kripto valūta;
- (ii) jurisdikcijas konflikti;
- (iii) datu saglabāšana; un
- (iv) kontrolētās piegādes.

Tematiskās diskusijas sagatavo kolēģijas ziņotājs un tās atbalsta vadība.

Ar mērķi atvieglot strukturēto informācijas apmaiņu starp Eirojustu un dalībvalstīm, vadība sagatavoja uzlabotu, lietotājam draudzīgāku 13. panta formu, kuru kolēģija pieņēma turpmākai pārbaudei un tālākai izstrādei. Lai atbalstītu ENCS darbu, vadība regulāri atjaunoja ārtiklu, kas tika izstrādāts Eirojusta nacionālajiem korespondentiem. Šajā sakarā tika ievāktas un atjaunotas nacionālās vadlīnijas ar 13. panta ieviešanu un lietu izplatību starp Eirojustu un EJP, kopā ar *Fiches Suédoises*, kas sniedz pārskatu par ENCS izveidi un darbību dalībvalstīs.

2015. gada laikā vadība turpināja kolēģijai palīdzēt uzraudzīt un analizēt veiktās sarunas saistībā ar Eirojusta, Eiropola un EPPO regulu melnrakstu izstrādi un sagatavot Eirojusta viedokli un atbalstu ES ieinteresētajām pusēm. Papildus vadība palīdzēja izveidot un uzraudzīt rīcības plānus savstarpējo novērtējumu un ārējo novērtējumu sestā posma ieteikumu izstrādei.

4.2 Personāls un budžets

2015. gada beigās Eirojustā strādāja 349 darbinieki, ieskaitot 69 nacionālos pārstāvjus, vietniekus un asistentus, 199 īslaicīgos aģentus, 7 pagaidu darbiniekus, 23 līgumaģentus, 23 norīkotos nacionālos ekspertus un 28 praktikantus.

Eirojusta budžets 2015. gadā bija 33 818 miljoni EUR, ieskaitot mainīgo budžetu, lai pārvarētu paredzēto budžeta deficītu saistībā ar personāla izmaksām.

Eirojusts 2015. gadā atkal saskārās ar budžeta deficītu neparedzētu izmaksu palielināšanās dēļ un apvienojumā ar strukturālām nepilnībām Eiropas Komisijas Ziņojumā par cilvēka un finanšu resursiem (turpmāk tekstā minēts kā Daudzgadējais finanšu ietvars (MFF)). Otro gadu pēc kārtas Eirojustam nācās veikt mīkstinājumus pasākumos izmainītā budžeta dēļ, ieskaitot darbību atcelšanu un tehnoloģiskās attīstības pagarinājumu, kas bija paredzēta ilgtermiņa efektivitātes nodrošināšanai.

Mainīgais budžets palika neskaidrs, tas tika oficiāli apstiprināts tikai gada pēdējā ceturksnī, Eirojusta plānoto *Ikgadējo darba programmu* (AWP) nācās apturēt, lai nodrošinātu, ka organizācijas tiesiskie pienākumi un operatīvais darbs paliek par prioritāti. Lai gan Eirojusts ir veiksmīgi izpildījis tā budžetu un nodrošinājis papildu līdzekļu atzīšanu caur mainīgajiem budžetiem, nenovēršamā maksājumu perioda izmaiņu un budžeta transfēru pieauguma dēļ ir saņemtas piezīmes no revidentiem saistībā ar trūkumiem budžeta plānošanā un izpildē.

Par spīti nolemtajiem un mainīgajiem budžetiem, kas ir pārsnieguši MFF griestus pēdējos trīs gadus (ieskaitot 2016. gadu), Eirojusts cer, ka MFF pārskats, kuru Eiropas Komisija veiks 2016. gadā (paralēli 2017. gada budžeta posmam) uzlabos situāciju attiecībā uz budžetu un darba vietu skaitu. Šajā sakarā Eirojusts pieprasa MFF pārskatu, lai apzinātu strukturālās nepilnības un citas iepriekš neparedzamas un neizbēgamas izmaksas. Šis pārskats norādīs ne tikai uz efektivitāti, bet vēl svarīgāk, informēs Eirojustu par veidiem, kā pilnībā izmantot tā (cilvēku) resursus, lai atbildētu uz pieaugošiem dalībvalstu tiesiskās sadarbības pieprasījumiem un izpildītu AWP minētos mērķus, kā plānots iepriekš. Bez šīs nepieciešamās Eirojusta MFF griestu noteikšanas laika posmā 2017.-2020. gadam, pierādījumu un nenovēršamie tiesiskie/finanšu pienākumi traucēs operatīvajam darbam.

Salīdzinājumā ar 2014. gadu ir uzlabojusies finanšu darbība, kura tika izpildīta 99,86 procentu apmērā.

Saskaņā ar starpinstitucionālo līgumu un prasību samazināt darba vietas par pieciem procentiem, Eirojusts novēroja četras brīvas darba vietas, kuras šim mērķim tika izveidotas 2015. gadā saskaņā ar organizācijas stratēģiju neizbeigt esošos darba līgumus šādu samazinājumu sasniegšanai.

ABAC pastiprināšanas projekta īstenošana sniedz iespēju vēl efektīvāk izmantot Eirojusta vadības cilvēkresursus, savukārt jaunais laika reģistrēšanas instruments (eRecording), kuru 2015. gadā ieviesa visa vadības personāla administratīvais direktors, ir ļoti svarīgs solis ceļā uz uzraudzību un ziņošanu, kas ir vērsta uz darbību.

Eirojusts turpināja praksi apmainīties ar savu darba programmu ar citām JHA aģentūrām, kā arī sniedza atsauksmes par citu JHA aģentūru plānošanas dokumentiem.

Konsolidētais ikgadējās darbības pārskats

2015. gada Administratīvā direktora konsolidētais ikgadējās darbības pārskats (CCAR), kas tiek izstrādāts 2015. gada Eirojusta gada pārskata publicēšanas laikā, satur detalizētu informāciju par vadības sasniegumiem gada laikā. Ziņošana, izmantojot CAAR, sniedz iespēju ievērot struktūru, kuru ir apstiprinājuši ES aģentūru vadītāji, tas galvenokārt balstās uz 2015. gada Eirojusta AWP mērķiem, darbībām un galvenajiem darbības rādītājiem, kas ir noteikti katram stratēģiskajam mērķim, kā arī par piešķirtajiem cilvēku un finanšu resursiem.

4.3 Ārējā komunikācija

Eirojusts par prioritāti noteica sešas jomas: (i) korporatīvā saziņa un identitāte, piemēram, zīmols, mārketinga un pozicionēšana; (ii) ārējās un ES attiecības; (iii) plašsaziņas līdzekļu ietekmes un izplatības palielināšana Eiropā; (iv) Eirojusta digitālo komunikāciju nostiprināšana; (v) publikācijas, piemēram, pētījumi, pārskati vai brošūras; un (vi) iekšējā komunikācija.

Eirojusts regulāri izdod preses relīzes un ziņas (2015. gadā 95) gan par operatīvo darbu, gan par ārpusoperatīvo darbu.

JHA aģentūru tīkla ietvaros, kuru 2015. gadā uzturēja eu-LISA, Eirojusts atbalstīja [JHA aģentūru video clip](#) (video klipu). Eirojusts arī atbalstīja Frontex, EASO, Eiropola, eu-Lisa un FRA Karsto punktu brošūras.

Eirojusta publikācijas un infografikas ir pieejamas mūsu [website](#) (tīmekļa vietnē).

Eirojusta 2015. gada produktu paraugi:

Eirojusts martā veica **mārketinga seminārus** Īrijā, maijā Spānijā, novembrī Rumānijā, kā arī sniedza 42 **viesapmācības** dažādās dalībvalstīs kā daļu no tā veiktās iniciatīvas, kuras mērķis ir uzsvērt Eurojusta darbu un dalībvalstu praktiķus informēt par Eurojusta vērtību un efektivitāti pārrobežu lietās. Mārketinga semināros padziļināti tiek stāstīts par Eurojusta darbu un par to, kā Eurojusts var praktiķiem palīdzēt. Viesapmācībās par Eurojusta darbu tiek sniegts vispārīgais pārskats.

4.4 Jaunās telpas

2015. gadā, kā iepriekš plānots, tika uzsākta būvniecība un plāns netika izmainīts.

4. ceturksnī ēkai bija vērojamas aprises. Tika pabeigts ēkas dizains un tika uzsāktas iepirkuma procedūras, kuras noslēgsies 2016. gadā.

Dokumentu publiskā pieejamība

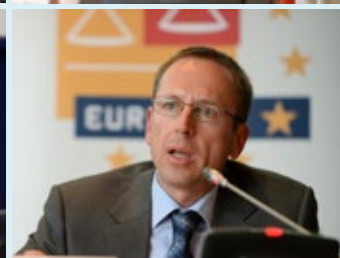
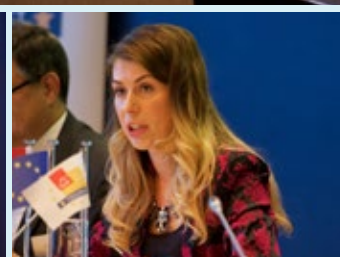
Dokumentu publiskā pieejamība

2015. gadā tika saņemti 18 pieprasījumi [Eirojusta dokumentu publiskai pieejamībai](#), kas ir samazinājums, salīdzinot ar 25 pieprasījumiem 2014. gadā. 2015. gadā netika saņemti apstiprinoši pieteikumi. Plašāka informācija ir pieejama Eurojusta website (tīmekļa vietnē).

Publiskais reģistrs

[Publiskais reģistrs](#) ir izveidots ar mērķi iedzīvotājiem sniegt vieglāku piekļuvi Eurojusta dokumentiem bez nepieciešamības veikt formālu dokumentu pieprasījumu. Publiskais reģistrs ir pieejams Eurojusta website (tīmekļa vietnē).

Stratēģiskais seminārs par *jurisdikcijas konfliktiem* Latvijas prezidentūras ES ietvaros

Darbseminārs *datu saglabāšana* Luksemburgas prezidentūras ES ietvaros

Eirojusta un praktiķu tīkli

Eirojusta telpās atrodas EJN, JIT ekspertu tīkla un genocīda apkarošanas tīkla sekretariāti, saņemot savus resursus. To biedri ir Eirojusta darbinieki un nodrošina regulāru ziņošanu kolēģijai par to iniciatīvām un darbībām.

Sekretariāti tiem piedāvā pakalpojumus un atvieglo sadarbību ar nacionālajiem birojiem to kopīgajās darbības sfērās. Eirojusts arī atbalsta konsultatīvā foruma darbības.

5.1 Eiropas tiesiskās sadarbības tīkls

EJN ir kontaktpunktu tīkls tiesu iestāžu sadarbības veicināšanai krimināllietās. Tas tika izveidots 1998. gadā. 2003. gadā Eirojustā tika izveidots tīkla sekretariāts.

Sanāksmes 2015. gada plenārsanāksmes notika Rīgā un Luksemburgā. Sanāksmē Rīgā strādāja ar ES Pamatlēmumu par ieslodzīto pārvadāšanu un Direktīvu par Eiropas aizsardzības rīkojumu. Luksemburgas sanāksmē tika apspriestas trīs direktīvas un aizdomās turētā un apsūdzēto personu procesuālās tiesības. Trīs sanāksmes noritēja Eirojustā Hāgā: regulārā sanāksme, nacionālo korespondentu sanāksme un instrumentu korespondentu sanāksme. Papildus tika rīkotas reģionālās sanāksmes Horvātijā, Igaunijā un Lietuvā, nacionālās sanāksmes tika organizētas Bulgārijā, Francijā un Portugālē, lai apspriestu un uzlabotu starptautisko tiesisko sadarbību dažādās jomās, ieskaitot attiecības starp EJN un Eirojustu. Šajās sanāksmēs piedalījās Eirojusta nacionālo biroju pārstāvji.

EJN biļetens EJN biļetena izstrāde tika uzsākta 2015. gadā kā līdzeklis informācijas nodošanai par veiktajām EJN un EJN sekretariāta darbībām EJN kontaktpunktiem.

EJN trio prezidentūra EJN nomainīja pašreizējo trio prezidentūras darba metodi par labu dinamiskākai metodei, iesaistot nākamās EJN prezidējošās valstis agrākā plānošanas posmā nekā iepriekš. Jaunais formāts, EJN prezidentūras valde, sastāv no iepriekšējās, esošās un divām nākamajām EJN prezidējošām valstīm.

EJN un Eirojusts TEJN un Eirojusts kopīgā pieejā strādāja ar ieteikumiem, kas attiecas uz EJN sestā posma savstarpējo novērtēšanu. Tika izstrādāts rīcības plāns, lai nodrošinātu, ka ieteikumi tiek īstenoti. Kopīgais izdevums *“Palīdzība praktiķiem starptautiskā sadarbībā krimināllietās: EJN un Eirojusts ‘Kā mēs varam Jums palīdzēt?’”* tika tulkots visās oficiālajās ES valodās un tika publicēts EJN un Eirojusta websites (tīmekļa vietnēs). Šis izdevums dalībvalstu tiesību praktiķus informē par pakalpojumiem un palīdzību, kuru var sniegt EJN un Eirojusts, lai palīdzētu praktiķiem izlemt, vai lietās būtu jāiesaista EJN vai Eirojusts. Izdevums arī apliecina, ka

gan EJN, gan Eirojusts strādās ar lietām to mandātu ietvaros, produktīvi un efektīvi izmantojot laiku un nepieļaujot darba dublēšanos.

EJN tīmekļa vietne EJN tika izstrādāta jauna [homepage](#) (tīmekļa vietne). Jaunais dizains sniedz vieglāku pieeju informācijai un vietnes instrumentiem. Vietnes juridiskajā bibliotēkā tagad ir iekļautas visa veidu savstarpējo atzišanas instrumentu formas par tiesisko sadarbību krimināllietās rediģējamā Word formātā visās oficiālajās ES valodās. Tika izstrādāta jauna juridiskā atlanta versija. Tagad praktiķi var noskaidrot kompetentās iestādes visiem savstarpējās atzišanas instrumentiem, kā arī tradicionālajiem STP lūgumiem.

e-tiesiskuma portāls Turpinājās diskusijas par sadarbību starp EJN un e-tiesiskumu ar mērķi EJN tīmekļa vietni uzturēt e-tiesiskuma portālā, elektronisko saskarsmi ar brīvības, drošības un tiesību jomā.

Apmācības EJN sekretariāts EJN kontaktpunktiem organizēja sesto angļu valodas apmācību sesiju sadarbībā ar Eiropas tiesību akadēmiju Trīrē. Nedēļas laikā dalībnieki apguva un izmantoja teicienus un vārdu krājumu, kas attiecas uz tiesisko sadarbību krimināllietās, kā arī apmainījās ar informāciju par viņu nacionālajām sistēmām.

5.2 Apvienoto izmeklēšanas grupu nacionālo ekspertu tīkls

JIT ekspertu tīkls, kurš tika nodibināts 2004. gadā, sastāv no nacionālajiem tiesu un tiesībsargājošiem kontaktpunktiem, kas ir atbildīgi par JIT izmantošanas veicināšanu un informācijas un paraugprakses apmaiņas sekmēšanu starp dalībvalstīm. Eirojusta telpās kopš 2011. gada atrodas JIT sekretariāts, tādējādi nodrošinot efektīvāku saskarsmi.

Ikgadējā sanāksme 2015. gada 11. un 12. jūnijā notika 11. ikgadējā JIT nacionālo ekspertu sanāksme. Šī gada sanāksmes galvenais temats bija *Veicinot piekļuvi JIT: ar kuriem instrumentiem atbalstīt inovatīvo praksi?* ar mērķi novērtēt nepieciešamību pārskatīt esošos JIT atbalsta instrumentus (JIT rokasgrāmatu, parauglīgumu, JIT operatīvās darbības plānu), pamatojoties uz iegūto pieredzi. Eirojusta tīmekļa vietnē ir pieejami [Conclusions of the meeting](#) (Sanāksmes secinājumi).

Projekti Tika panākts nozīmīgs progress saistībā ar JIT ekspertu tīkla projektiem. Kopumā 12 *Fiches Espagnoles* – dalībvalstu tiesību aktu kopsavilkumi par JIT izveidi un darbību – kļuva pieejami caur JIT ekspertu tīkla ierobežotu teritoriju. Decembrī tika izdots pirmais *JIT*

Funding joint investigation teams

Providing technical and financial support to JITs is part of Eurojust's mission to stimulate and improve the coordination of investigations and prosecutions in cross-border criminal cases. This funding programme ensures that financial and other organisational constraints linked to the cross-border nature of a case do not hinder the establishment and operational needs of a JIT.

Who can apply?

- Judicial and/or law enforcement authorities
- JITs between EU States and
JITs between EU/non-EU States
- Eurojust's National Members invited
to participate in the JIT

What is not covered?

- ✗ Costs prior to the JIT
- ✗ Domestic costs
- ✗ Purchase of equipment
- ✗ Pre-financing of costs

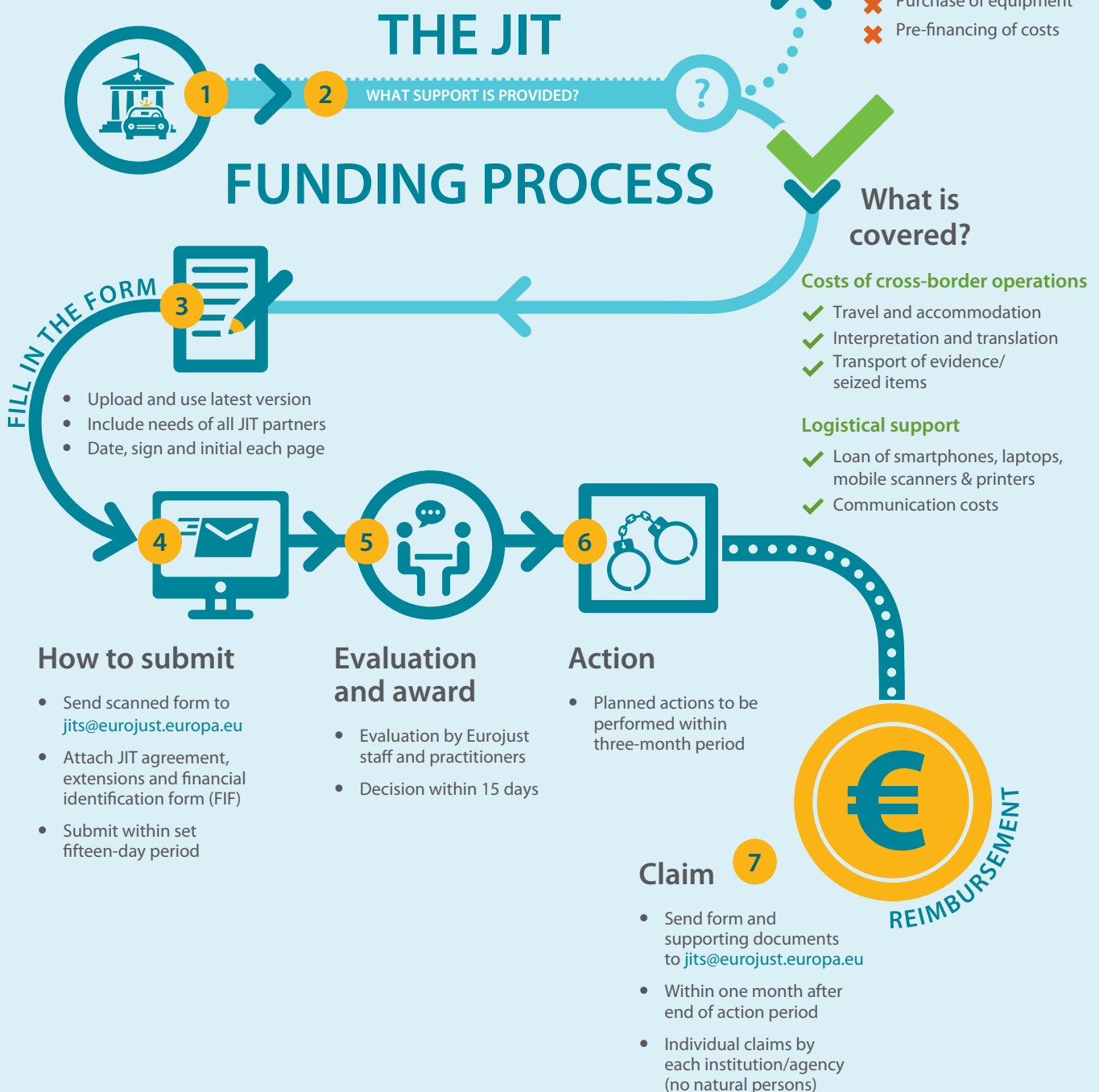
What is covered?

Costs of cross-border operations

- ✓ Travel and accommodation
- ✓ Interpretation and translation
- ✓ Transport of evidence/
seized items

Logistical support

- ✓ Loan of smartphones, laptops,
mobile scanners & printers
- ✓ Communication costs

novērtējuma pārskats, kas bija pieejams praktiķiem un ieinteresētajām pusēm. Šajā dokumentā ir konsolidēti kvantitatīvie un kvalitatīvie rezultāti, kuri tika iegūti no 42 JIT veiktiem pašvērtējumiem, kurus sekretariāts saņēma starp 2014. gada aprīli un 2015. gada oktobri. Tajā tiek uzsvērti galvenie ieguvumi, paraugprakse un izaicinājumi ar kuriem saskaras JIT praktiķi.

JIT ekspertu tīkla ierobežotā teritorija JIT ekspertu tīkla ierobežotā teritorija ir tiešsaistes platforma, kas kalpo par vienīgo ar JIT saistītās informācijas krātuvi, galvenokārt par JIT tiesību aktiem un praksi. 2015. gadā tika pieņemts lēmums kā daļa no JIT ikgadējās sanāksmes secinājumiem, paplašināt pieejamību šai platformai visiem ieinteresētajiem ES praktiķiem, piemēram, EJN kontaktpunktiem un JIT vadītājiem, kuri ir iesaistīti finansējumu saņēmušā JIT.

JIT finansējums Veiksmīgā sadarbība starp Eirojustu un JIT ekspertu tīklu arī pierāda sekretariātam piešķirto atbildību kopš 2013. gada uzraudzīt Eirojusta finanšu atbalstu JIT darbībām (skatīt 1.4 sadaļu).

Apmācības JIT ekspertu tīkls un tā sekretariāts turpināja veiksmīgo sadarbību, kas ir nodibināta ar CEPOL un EJTN, lai radītu un īstenotu praktiskas apmācības JIT gan Eiropas Savienībā, gan ārpus tās, kas sniedz nozīmīgu ieguldījumu instrumenta izmantošanas veicināšanā.

5.3 Genocīda apkarošanas tīkls

Genocīda apkarošanas tīklu izveidoja 2002. gadā, lai nodrošinātu ciešu sadarbību starp dalībvalstīm genocīda, noziegumu pret cilvēci un kara noziegumu izmeklēšanā un kriminālvajāšanā. 2011. gadā Eirojustā tika izveidots genocīda apkarošanas tīkla sekretariāts.

Sanāksmes 2015. gada aprīlī Eirojustā notika divas plenārsanāksmes par atvērto resursu un zemes novērošanas informācijas izmantošanu galveno starptautisko noziegumu izmeklēšanas un kriminālvajāšanas mērķiem un oktobrī par atšķirībām starp kaujiniekiem un civiliedzīvotājiem un par iespējām apsūdzēt dažādus mūsdienu bruņoto konfliktu dalībniekus, pamatojoties uz atšķirīgiem tiesību aktiem (pretterorisms, starptautiskie noziegumi, parastie noziegumi). Abu plenārsanāksmju secinājumi ir pieejami Eirojusta website (tīmekļa vietnē). [Turklāt tika noorganizētas divas ad hoc sanāksmes](#), lai apspriestu un sekmētu nacionālās izmeklēšanas par notiekošo bruņoto konfliktu Sīrijā, kā arī lai atvieglotu sadarbību par jautājumiem, kas attiecas uz bijušo konfliktu Libērijā.

Stratēģijas dokuments Progress tika panākts, publicējot izdevumu *Stratēģija*, kurā ir plaši aprakstīts pasākumu klāsts atbalsta stiprināšanai nacionālajām iestādēm cīņā pret personas nesodišanu. Izdevumu [apstiprināja](#)

tieslietu un iekšlietu ministri un tas kļuva par ES atsauces instrumentu ar praktiskām vadlīnijām, kuras noder galveno starptautisko noziegumu izmeklēšanai un kriminālvajāšanai nacionālā līmenī. Izdevums tika tulkots visās ES oficiālajās valodās un ir pieejams Eirojusta website (tīmekļa vietnē).

Ierobežotās teritorijas paplašināšana Tiešsaistes platforma *Ierobežotā teritorija*, kas satur nacionālajām iestādēm svarīgu informāciju to cīņai pret personas nesodišanu, tika paplašināta un atjaunota, lai sniegtu lietotājam draudzīgāku un noderīgāku pakalpojumu, kas ir paredzēts nacionālajiem kontaktpunktiem.

Apmācība 2015. gadā pirmo reizi noritēja apmācības valstu tiesniešiem un prokuroriem par galvenajiem starptautiskajiem noziegumiem un ar tiem saistīto kriminālvajāšanu un iztiesāšanas specifiku. Apmācības izstrādāja un īstenoja Genocīda apkarošanas sekretariāts sadarbībā ar EJTN. Apmācībās uzsvars tika likts uz starptautisko krimināllietu tiesiskajām īpatnībām un to piemērošanu nacionālās jurisdikcijās. Tajās ir iekļauti noziegumu noteikšanas moduļi, atbilstības veidi, pierādījumu grūtības, praktiskie komponenti lietas sagatavošanai tiesai, kā arī tiesiskā sadarbība ar trešajām valstīm, ANO un NVO.

5.4 Eiropas Savienības dalībvalstu ģenerālprokuroru un prokuratūru vadītāju konsultatīvais forums

[Consultative Forum](#) (Konsultatīvais forums) tika dibināts 2010. gadā, lai starp dalībvalstīm pastiprinātu tiesisko sadarbību un savstarpējo uzticēšanos, kā arī lai eksperti sniegtu ieguldījumu ES iestādēm brīvības, drošības un tiesiskuma attīstībā. 2015. gadā Eirojusts turpināja konsultatīvajam forumam sniegt atbalstu tiesiskām, administratīvām un finanšu darbībām, ieskaitot tā sanāksmju organizēšanu divas reizes gadā.

2015. gadā Latvijas prezidentūras ietvaros Eirojusts organizēja [9th meeting of the Consultative Forum](#) (Konsultatīvā foruma 9. sanāksmi). Šo sanāksmi vadīja Latvijas ģenerālprokurors un foruma dalībniekiem bija iespēja apspriest EPPO izveidi un tā attiecības ar Eirojustu ar Vēra Jourovā, tieslietu, patērētāju un dzimumu līdztiesību komisāri. Forumā dalībnieki apmainījās ar viedokļiem par EPPO lomām, Eirojustu, EJN, Eiropolu un OLAF šobrīd veiktā un turpmākā darba skatījumā. Eirojusts arī puda viedokli par citu svarīgu tematu – FTF un krimināljustīcijas reakciju. Šī konsultatīvā foruma sanāksme sakrita ar Eirojusta stratēģisko semināru Jurisdikcijas konflikti: tiesvedības nodošana un ne bis

in idem: *Veiksmīga pieredze, trūkumi un risinājumi*. Konsultatīvajā forumā tika panākti kopēji secinājumi, pamatojoties uz semināra rezultātiem un foruma biedru sniegtajai informācijai (skatīt 3.1 sadaļu).

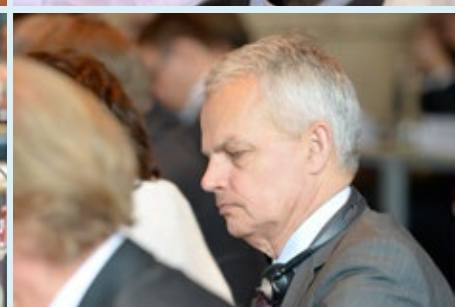
2015. gada decembrī Luksemburgas ģenerālprokurors Eirojustā vadīja [10th meeting of the Consultative Forum](#) (Konsultatīvā foruma 10. sanākumi). Forumā dalībnieki apmainījās ar viedokļiem par CJEU atceltās DRD praktisko ietekmi uz izmeklēšanu un kriminālvajāšanu. Eirojusta dalībniekiem prezentēja neseno Eirojusta darbu pretterorisma un cīņas pret FTF jomā, kā arī informāciju par jaunākajām ES iniciatīvām migrācijas krīzes risināšanā un Eirojusta darbībām nelegālo imigrantu

pārvadāšanas apkarošanā. Forumā dalībnieki dalījās ar pieredzi, kura iegūta nacionālajā līmenī, kā arī ar kopīgiem secinājumiem, kuri tiks iesniegti šīs jomas ES politiku veidotājiem. Pirms konsultatīvās sanāksmes notika Eirojusta darbseminārs *Datu saglabāšana cīņā pret smagiem noziegumiem: soļi uz priekšu* (skatīt 3.2 sadaļu).

Abos pasākumos piedalījās plaša mēroga speciālisti un augsta līmeņa nacionālo kriminālvajāšanas iestāžu pārstāvji, kā arī pārstāvji no ES aģentūrām un iestādēm. Konsultatīvā foruma piektajā gadadienā tika apspriests foruma turpmākais formāts un saturs. Konsultatīvā foruma [conclusions of the meetings](#) (sanāksmju secinājumi) ir pieejami Eirojusta tīmekļa vietnē.

Konsultatīvā foruma sanāksmes Latvijas prezidentūras ES ietvaros...

un Luksemburgas prezidentūra ES

Novērtēšana un turpmākās perspektīvas

Temats

Dalībvalstu savstarpējās novērtēšanas sestais posms

Saskaņā ar Vienoto rīcību 97/827/JHA, kuru Padome pieņēma 1997. gada 5. decembrī, GENVAL 2001. gada jūnijā nolēma, ka savstarpējās novērtēšanas sestais posms tiks veltīts 2002. gada 28. februāra Padomes lēmuma 2002/187/JHA praktiskai īstenošanai un darbībai dalībvalstīs, izveidojot Eirojustu ar mērķi pastiprināt cīņu pret smagiem noziegumiem, kas ir grozīta ar lēmumiem 2003/659/JHA un 2009/426/JHA un 1998. gada 29. jūnija Vienoto rīcību 98/428/JHA par Eiropas tiesiskā tīkla izveidi, ar kuru aizstāj Padomes lēmumu 2008/976/JHA par Eiropas tiesisko tīklu krimināllietās dalībvalstīs.

Laikā no 2012. gada maija līdz 2014. gada maijam eksperti dalībvalstīs veica salīdzinošās novērtēšanas. Eirojusta novērotāji ir piedalījušies visās šajās novērtēšanās. Pēc dalībvalsts apmeklējuma eksperti ar Padomes sekretariāta un novērotāju atbalstu sastādīja pārskatus. Pēdējais pārskats, kurš atspoguļo kopējo savstarpējās novērtēšanas sestā posma rezultātus, tika pieņemts 2014. gada 17. decembrī. Tajā ir iekļauti 24 ieteikumi dalībvalstīm, Eiropas iestādēm, Eirojustam un EJN.

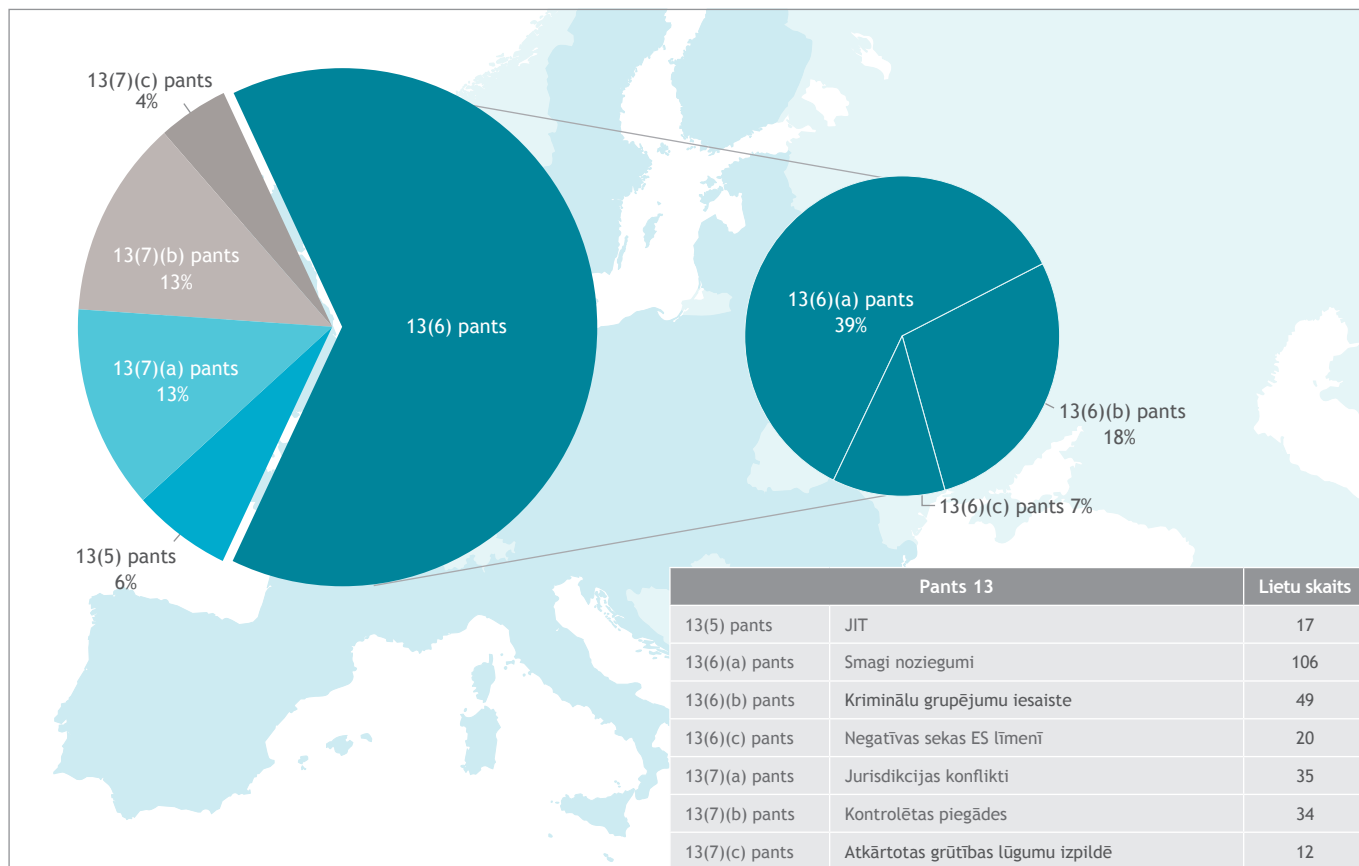
2014. gada oktobrī Eirojusta kolēģija pieņēma iekšējo rīcības plānu, lai Eirojustam atvieglotu savstarpējās

novērtēšanas sestā posma laikā sniegto ieteikumu piemērošanu. 2015. gadā visās nozarēs tika panākts turpmāks piemērošanas process, t.i. Eirojusta operatīvo kapacitāšu stiprināšana, veidu un instrumentu skaita paaugstināšana informācijas apmaiņai ar kompetentām nacionālām iestādēm un turpmāka efektīva sadarbība ar EJN.

Eirojusta ārtīkls

Eirojusta ārtīkls ir ierobežota teritorija Eirojusta tīmekļa vietnē, kas ir pieejama Eirojusta nacionālajiem korespondentiem. Tajā ir iekļauti dokumenti, kas ir svarīgi praktiķu darbam, piemēram, nacionālās vadlīnijas par lietu izplatību starp Eirojustu un EJN, nacionālās vadlīnijas par Padomes lēmumu par Eirojustu 13. panta piemērošanu un *Fiches Suédoises* par ENCS izveidošanu dalībvalstīs.

13. panta lietas

Fiches Suédoises

Fiches Suédoises sniedz pārskatu par ENCS struktūru un darbību dalībvalstī. Šo instrumentu regulāri atjauno Eirojusts, lai atbalstītu ENCS piemērošanu un pieredzes un paraugprakses apmaiņu. Kopš 2014. gada novembra *Fiches* iekļauj nodaļu, kurā ir iekļautas pieejamās nacionālās vadlīnijas par Padomes lēmumu par Eirojustu 13. panta piemērošanu un par lietu izplatīšanu starp Eirojustu un EJN.

Eirojusta un tā darbību ārējais novērtējums

Padomes lēmuma par Eirojustu 41a. pants nosaka, ka kolēģijai ir jānodrošina neatkarīga, ārēja Eirojusta padomes lēmumu, kā arī tā veikto darbību novērtēšana līdz 2014. gada 14. jūnijam un vēlāk ik pēc pieciem gadiem.

Eirojusta kolēģija uzsāka Eirojusta novērtēšanas izpildi 2013. gadā pēc konsultācijas ar Eiropas Komisiju, piemērojot atsauces noteikumus novērtēšanai. 2014. gada 1. pusē tika veikta iepirkumu procedūra un EY (iepriekš Ernst & Young) tika izraudzīts novērtējuma veikšanai.

Eirojusta novērtēšana tika veikta no 2014. gada septembra līdz 2015. gada jūnijam. 2015. gada 30. jūnijā tika izsniegts [EY Final Report](#) (EY galējais ziņojums) par Padomes lēmuma par Eirojustu novērtējumu un Eirojusta darbību izvērtējumu. Ziņojums tika nodots tālāk Eiropas Komisijai, Eiropas Parlamentam un Padomei.

Kolēģija apsvēra un apsprieda EY sniegtos ieteikumus attiecībā uz attīstību un uzlabojumiem, jo īpaši saistībā ar vadības pilnveidi un nepieciešamību uzlabot iekšējo darba struktūru, kolēģijas prakses un operatīvos

procesus. 2015. gada beigās kolēģija pieņēma iekšējo darbību plānu ieteikumu piemērošanai, kas attiecas uz iekšējo darbības plānu saistībā ar savstarpējās novērtēšanas sesto posmu. 2015. gada decembrī prezidente Eiropas Parlamentam ziņoja par secinājumu izvērtēšanu un plānotajiem Eirojusta atbildes pasākumiem.

Eirojusta regulējuma tiesiskā attīstība

Ievērojot TFEU 85. pantu, kā arī lai stiprinātu Eirojustu un paaugstinātu tā efektivitāti, Eiropas Komisija 2013. gada jūlijā prezentēja Eirojusta regulējuma priekšlikumu. 2015. gada martā Padome daļēji pieņēma vispārīgo pieeju, izpildot regulējuma melnraksta nosacījumus, izņemot nosacījumus, kuri attiecas uz EPPO. Eirojusts turpināja piedalīties ES iestāžu diskusijās, pamatojoties uz pieredzi *inter alia* par datu aizsardzību.

Eiropas Komisija piedāvāja tiesisko priekšlikumu par EPPO izveidi paralēli Eirojusta regulējuma priekšlikumam, ņemot vērā TFEU 86. pantu, kas nosaka, ka EPPO nākotnē var tikt izveidots no Eirojusta. ES iestādēm vēl ir jāapsver funkcionālā saistība starp nākotnes EPPO un Eirojustu, kā arī tā ietekme uz Eirojusta darbībām un resursiem. Pamatojoties uz iegūtajām zināšanām, Eirojusts ir dalījies ar savu ieguldījumu un bažām ar ES iestādēm.

Citāts no EY galējā ziņojuma

'Eirojusts pamatā ir aktīva organizācija, kas turpina strādāt, tiecoties pēc pilnības. Eirojusta kopējo lietu skaits ir strauji pieaudzis (pieaugot no 1085 lietām 2007. gadā līdz 1804 lietām 2014. gadā), attaisnojot iegūto labo reputāciju un uzticamību, kuru organizācija ir ieviesusi nacionālajām iestādēm, kā arī pievienoto vērtību, kuru organizācija ir spējusi nodrošināt.'

Sakarā ar Padomes secinājumiem veiktie papildu pasākumi

Jūlijā JHA Padome pieņēma [Draft Conclusions on the Eurojust Annual Report 2014](#) (2014. gada Eirojusta ikgadējā pārskata secinājumus). Zemāk var iegūt vairāk informācijas par jomām, kurās Padome Eirojustam lūdza uzlabot savu darbību/ vai sniedza ieteikumus.

Operatīvo kapacitāšu stiprināšana

- ▶ Darbības rokasgrāmatas izstrāde, lai uzlabotu Eirojusta efektivitāti un produktivitāti, ieskaitot vadlīnijas un koordinācijas sanāksmes;
- ▶ Eirojusts regulāri uzrauga un novērtē nacionālo iestāžu OCC izmantošanu. OCC ir paredzēts izmantošanai kompetentām nacionālām iestādēm, lai sazinātos ar to Eirojusta nacionālo pārstāvi steidzamos gadījumos ārpus darba laika. OCC atbild zvanītāja valodā un pāradresē zvanu nacionālā OCC pārstāvim. Eirojusta ārējā izvērtēšana liek secināt, ka OCC izmantošana līdz šim ir bijusi salīdzinoši ierobežota. Ar nacionālajiem pārstāvjiem var sazināties 24/7 pat pirms OCC izveides. Eirojusts piedalījās diskusijās saistībā ar Eirojusta regulējumu, iesakot izdzēst frāzi '*caur vienu OCC kontaktpunktu Eirojustā*', jo tā ierobežo alternatīvus risinājumus;
- ▶ Ir uzsākts darbs pie uzlabotas, lietotājam draudzīgākas 13. panta formas, ņemot vērā svarīgos ieteikumus no dalībvalstu savstarpējās novērtēšanas sestā posma;
- ▶ Tika izstrādāta jauna LPS, lai uzlabotu Eirojusta spējas sniegt atsauksmes nacionālajām iestādēm 13. panta paziņojumu rezultātā;
- ▶ 2015. gadā sāka darboties divi papildu droši tīmekļa savienojumi starp Eirojustu un dalībvalstīm (Spāniju un Luksemburgu), kopējais skaits tagad sasniedz 13;
- ▶ Tika izstrādātas divas LPS atjauninājuma versijas, lai atbalstītu Padomes lēmuma par Eirojustu 12. panta izpildi saskaņā ar Eirojusta datu aizsardzības noteikumiem;
- ▶ Eirojusta nacionālajiem korespondentiem tiek regulāri ziņots par nacionālajām vadlīnijām, kas attiecas uz 13. panta piemērošanu un lietu izplatīšanu starp Eirojustu un EJN. Papildu informācija par ENCS darbību dalībvalstīs var iegūt *Fiches Suédoises*. Visa informācija ir pieejama Eirojusta ārtikla ierobežotajā teritorijā;
- ▶ Ir izstrādāti iekšējie darbības plāni, lai laicīgi un produktīvi izpildītu ieteikumus no Eirojusta ārējās novērtēšanas savstarpējās vērtēšanas sestā posma.

Noziegumu jomas: terorisms – FTF un kibernetizācija

- ▶ Paplašināta dalīšanās ar informāciju saskaņā ar Padomes lēmumu 2005/671/TI;
- ▶ Eirojusts *TCM 2015*;
- ▶ Trešais Eirojusta pārskats FTF;
- ▶ Sadarbība ar Eiropola koordinācijas punktu *Ceļotāji*;
- ▶ Eirojusta iesaiste *TE-SAT*;

- ▶ Taktiskā sanāksme *Ceļā uz kopīgu justīcijas atbildi pret ārvalstu kaujiniekiem*
- ▶ Ikgadējā nacionālā korespondentu stratēģiskā sanāksme terorisma lietās;
- ▶ Kontaktpunktu norīkošana Alžīrijā, Čīlē, Irākā, Jordānijā, Libānā, Palestīnas nacionālajā administrācijā un Saūda Arābijā;
- ▶ Eirojusta pārstāvja norīkošana darbam EC3;
- ▶ Apvienotais Eirojusta un Eiropola izdevums *Kopīgie izaicinājumi kibernetiskās drošības lietās*;
- ▶ 2006. gada Datu saglabāšanas direktīvas atcelšanas ietekme;
- ▶ Taktiskā sanāksme *Kibernetiskā drošība: teritorialitāte kibertelpā un pierādījumu pieņemamība*;
- ▶ Eirojusta sanāksme *Ceļā uz tiesisku kibernetiskās drošības tīklu*;
- ▶ Dalība kibernetiskās drošības veltītajā savstarpējās novērtēšanas septītajā posmā.

Sadarbība ar partneriem EJN, Eiropolu un OLAF

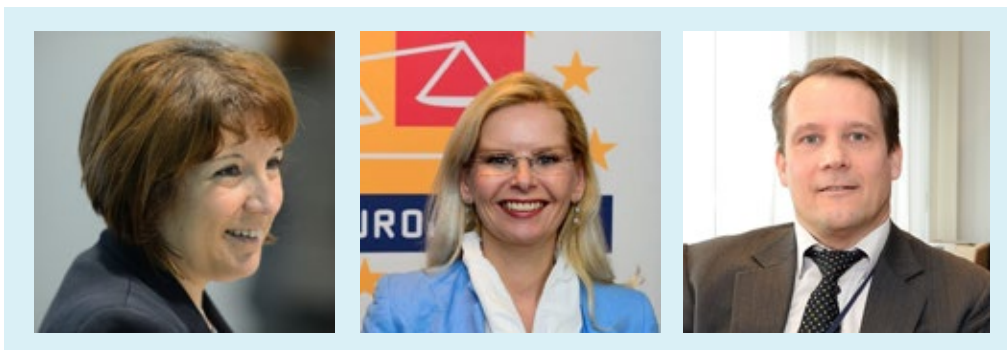
- ▶ Kopīgais Eirojusta/EJN izdevums *"Palīdzība praktiķiem starptautiskā sadarbībā krimināllietās: EJN un Eirojusts 'Kā mēs varam Jums palīdzēt?'"*, tulkots visās oficiālajās ES valodās un ir publicēts abās tīmekļa vietnēs;
- ▶ Eirojusts un EJN koordinēja savus iekšējos rīcības plānus, lai atbilstoši rīkotos pēc savstarpējās novērtēšanas sestā posma ieteikumiem;
- ▶ Eiropols piedalījās 99 koordinācijas sanāksmēs un piecos koordinācijas centros un bija iesaistīts 34 Eirojusta lietās;
- ▶ Nodibināta formāla sadarbība ar 24 no 29 Eiropola koordinācijas punktiem, kā arī aktīva dalība OAP 2016 attīstībā;
- ▶ OLAF piedalījās piecās koordinācijas sanāksmēs un kopīgi strādāja ar Eirojustu 20 lietās; izveidota pirmā JIT ar OLAF dalību.

Sadarbība ar trešajām valstīm

- ▶ Palielinājies trešo valstu iesaistes skaits Eirojusta lietās, koordinācijas sanāksmēs un koordinācijas centros un JIT;
- ▶ Šveices sakaru prokurora iecelšana Eirojustā;
- ▶ Diskusijas vainagojās ar sadarbības līgumiem ar Ukrainu un Melnkalni;
- ▶ Eirojusta kontaktpunktu tīkls paplašinājās līdz 39 trešajām valstīm;
- ▶ Seminārs *STP un izdošanas līgumu starp ES un ASV piemērošana*;
- ▶ Eirojusts turpināja diskusijas par Eirojusta sakaru virsnieka lomu un tiesisko statusu trešajās valstīs, iekļaujot kritērijus trešajām valstīm viņu izvēlei; Eirojusts turpināja darbu pie Padomes lēmuma par Eirojustu 27. panta (a) punkta (4) apakšpunkta pieņemšanas tehniskajām prasībām pēc konsultācijas ar Eiropas Komisiju;
- ▶ Eirojusts atbalsta vairākus projektus Rietumbalkānu reģionā.

Pateicība

Mēs pateicamies **Donatella Frendo Dimech**, *Maltas* iepriekšējai nacionālajai pārstāvei, **Ingrid Maschl-Clausen**, *Austrijas* iepriekšējai nacionālai pārstāvei un **Harri Tiesmaa**, iepriekšējam *Somijas* nacionālajam pārstāvim par viņu darbu un nenovērtējamo ieguldījumu Eirojustā.

Mēs arī pateicamies **Teresa-Angela Camelio**, *Itālijas* nacionālā pārstāvja pirmajai asistentei, un **Pietro Suchan**, *Itālijas* nacionālā pārstāvja otrajam asistentam par viņu darbu Itālijas nacionālajā birojā un viņu vērtīgo ieguldījumu Eirojustā.

© Eurojust, 2016

Visas tiesības paturētas. Nevienu šīs publikācijas daļu bez Eirojusta atļaujas nedrīkst reproducēt vai kā citādi izmantot ne ar grafisko, elektronisko, mehānisko vai citu līdzekļu, tostarp kopēšanas, rakstīšanas vai informācijas uzglabāšanas un iegūšanas sistēmu palīdzību.

Pateicība visām nodaļām par sniegto ieguldījumu.

Foto: Barry Irvine, Jakov Minić (Eurojust); „Shutterstock”

EUROJUST

Maanweg 174, 2516 AB The Hague, Nīderlande

Tālrs.: +31 70 412 5000 - E-pasts: information@eurofound.europa.eu. Tīmekļa vietne: www.eurojust.europa.eu